

Tirsdag den 31. januar 2023 (D)

1

19. møde

Tirsdag den 31. januar 2023 kl. 13.00

Dagsorden

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 2:

Forespørgsel til statsministeren om regeringens værdipolitik med fokus på de udfordringer, der følger af indvandringen.

Af Pia Kjærsgaard (DF) m.fl.
(Anmeldelse 24.01.2023).

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 26:

Forslag til lov om ændring af lov om institutioner for almen- og gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. (Afstands-zoner i skoleåret 2023/24).

Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye).
(Fremsættelse 26.01.2023).

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 27:

Forslag til lov om ændring af lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om social service og lov om en børne- og ungeydelse. (Udskydelse af revisionsbestemmelse).

Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye).
(Fremsættelse 26.01.2023).

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 28:

Forslag til lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser. (Permanente-gørelse af Team Danmark-ordning).

Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye).
(Fremsættelse 26.01.2023).

5) 1. behandling af lovforslag nr. L 12:

Forslag til lov om Fonden for Plantebaserede Fødevarer.

Af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen).
(Fremsættelse 18.01.2023).

6) 1. behandling af lovforslag nr. L 22:

Forslag til lov for Grønland om gennemførelse af restriktive foranstaltninger over for Rusland og Belarus.

Af erhvervsministeren (Morten Bødskov).
(Fremsættelse 25.01.2023).

7) 1. behandling af lovforslag nr. L 20:

Forslag til lov om ændring af selskabsloven m.fl. (Implementering af mobilitetsdirektivet m.v.).

Af erhvervsministeren (Morten Bødskov).
(Fremsættelse 25.01.2023).

8) 1. behandling af lovforslag nr. L 21:

Forslag til lov om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser.

Af erhvervsministeren (Morten Bødskov).
(Fremsættelse 25.01.2023).

9) 1. behandling af lovforslag nr. L 19:

Forslag til lov om dansk normaltid.

Af transportministeren (Thomas Danielsen).
(Fremsættelse 25.01.2023).

Kl. 13:00

Meddelelser fra formanden

Formanden (Søren Gade):

Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelser:

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Lovforslag nr. L 25 (Forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 2022).

Pia Kjærsgaard (DF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 20 (Forslag til folketingsbeslutning om at forbyde privatpersoners affyring af fyrværkeri på andre tidspunkter end nytårsaften og indskrænke tidsrummet for tilladt køb og salg af fyrværkeri).

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Beslutningsforslag nr. B 22 (Forslag til folketingsbeslutning om indtægtsregulering af bøder).

Titlerne på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Det første punkt på dagsordenen er:

**1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 2:
Forespørgsel til statsministeren om regeringens værdipolitik
med fokus på de udfordringer, der følger af indvandringen.**

Af Pia Kjærsgaard (DF) m.fl.
(Anmeldelse 24.01.2023).

Kl. 13:00

Formanden (Søren Gade):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke som givet.

Det er givet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

**2) 1. behandling af lovforslag nr. L 26:
Forslag til lov om ændring af lov om institutioner for almengymnasielle uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. (Afstands-zoner i skoleåret 2023/24).**

Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye).
(Fremsættelse 26.01.2023).

Kl. 13:01

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Forhandlingen er åbnet, og den første ordfører er hr. Frederik Vad.

Kl. 13:01

(Ordfører)

Frederik Vad (S):

På Ørestad Gymnasium i København har 46 pct. af eleverne anden etnisk baggrund end dansk. 5 km derfra ligger Christianshavns Gymnasium. Her er det kun 2 pct. af eleverne, der har anden etnisk baggrund end dansk. Og udviklingen fortsætter. Er det et problem? Ja, et mere opsplittet land har stort set kun tabere. Der er en grund til, at elever, lærere og rektorer på en række gymnasier i årevis har råbt vagt i gevær over udviklingen på det her område. I de største byer i Danmark er vores uddannelsesinstitutioner ved at blive delt op i et vildt bekymrende tempo: rige og fattige, sorte og hvide, kulturelt udfordrede og kulturelt homogene. Derfor er det her en lidt mærkelig dag i Folketingssalen for Socialdemokratiet, for i dag førstebehandler vi en delvis afskaffelse af den elevfordelingsaftale, som vi vedtog sidste år for netop at ændre den her udvikling, inden det er helt og aldeles for sent.

Vi beholder den del af aftalen, der sikrer, at lokale ungdomsuddannelser ikke lukker rundtomkring i landet, ved at holde fast i muligheden for kapacitetsstyring. Det er godt, og det vil bidrage til at sikre, at man kan tage en ungdomsuddannelse i hele landet. Men forældreindkomst som kriterie for elevfordelingen fjernes og erstattes midlertidigt af et kriterie om transporttid. Det kan vi sagtens få gennem Folketingssalen den her vinter, men problemerne er der jo stadig væk. De er ikke forsvundet. Opsplitningen af vores land fortsætter.

Den elevfordelingsaftale, Socialdemokratiet sammen med andre gennemførte sidste år, var hverken udansk, ufri eller uigennemtenkt. Den ville tværtimod bidrage til at sikre det, som er en drivkraft i socialdemokratisk uddannelsespolitik: at vi går i skole sammen, at vi kender hinanden, at vi ikke lever i forskellige mærkværdige parallelsamfund, men lever i det samme land.

Danmark er blevet et af de mest harmoniske samfund i verden, fordi vi bl.a. mødes på kryds og tværs af sociale baggrunde i klasseværelset og på fodboldbanen. Kombinationen af stærke velfærdsinstitutioner og et stærkt foreningsliv er med til at gøre os myndige. Her spiller mødet med andre slags mennesker en stor rolle. Vi lærer liv at kende, som vi måske ikke møder til familiefødselsdage, juleaften eller i forældrenes vennekreds. Det skaber ikke kun sammenhængskraft, men kan løfte livsindkomsten, karaktererne i skolen og fremtidsperspektivet for en masse unge. Den klassekammerateffekt skaber frihed.

Et eksempel på, hvad alternativet til det her samfund er, kan man finde i dagbladet Politiken den 24. januar i år, hvor Danske Gymnasiers formand giver et eksempel på, hvordan et bestemt parallelsamfund kan se ud på et gymnasium, og jeg citerer:

»Ja, fordi søgningen til gymnasier med mange tosprogede generelt falder. Nogle skoler oplever parallelsamfundsproblematikker og i det hele taget integrationsproblemer.

Vi ser især, at gymnasier med mange tosprogede har svært ved at have et aktivt liv på skolen med sociale arrangementer, musicals og udvalgsarbejde. Vores erfaringer er, at kommer man over 30 procent med anden etnisk baggrund end dansk, begynder nogle af de her mekanismer at slå ind«.

Det kan vi da ikke have. Det er da ikke sådan et Danmark, vi skal styre imod. Vi skal ikke have gymnasier, hvor en bestemt islamisk kultur er den største fællesnævner for eleverne, ligesom vi ikke skal have gymnasier for bestemte indkomstgrupper, der lukker sig om sig selv. Derfor er det også glædeligt, at regeringen i sit regeringsgrundlag på side 22 skriver, at der skal laves en ny model, som forebygger skæv elevsammensætning i de store byer. Vi har altså givet hinanden håndslag på, at problemet skal løses, og den forpligtende ambition kommer Socialdemokratiet til at holde fast i.

For det værste, der kan ske i vores land, uanset om vi taler boligområder, folkeskoler eller ungdomsuddannelser, er, at vi går fra at ville bekæmpe parallelsamfund til at ville bevare parallelsamfund, hegne de sociale problemer ind, få unge fra lavindkomstgrupper og unge med anden etnisk baggrund ind på de samme uddannelser i de samme boligområder, så andre kan beskytte prisudviklingen i deres boligområder, karaktergennemsnittet på deres glansbilledeskole og slippe for nogle, der ikke ligner dem selv, i deres gymnasieklasse. Resultatet vil blive et land med flere virkeligheder, flere samfund, flere majoritetskulturer og flere folk. Det skal vi undgå, og derfor støtter Socialdemokratiet ikke det her lovforslag og det tilhørende ændringsforslag, fordi det er et punktum i kampen for, at vi skal gå i skole sammen; Socialdemokratiet støtter lovforslaget og ændringsforslaget, fordi det er et komma i kampen for, at vi skal gå i skole sammen. Tak for ordet.

Kl. 13:06

Formanden (Søren Gade):

Tak til ordføreren. Der er en lang række medlemmer, der har tastet sig ind for at stille spørgsmål, og jeg vil gerne give ordet til fru Victoria Velasquez.

Kl. 13:06

Victoria Velasquez (EL):

Tak for ordet, og tillykke til ordføreren med sin første tale herinde i Folketingssalen. Det er altid spændende og lidt med sommerfugle i maven, når man skal gøre det. Og så er det jo fantastisk, at det er til et emne og et forslag, der er så vigtigt som det her. Jeg vil gerne spørge lidt ind til noget af det, som ordføreren med reference til regeringsgrundlaget kom ind på i talen, nemlig det her med, at det ikke skal blive skævt, og der vil jeg gerne høre, hvad det er for nogle forslag konkret, som Socialdemokratiet vil tage med i den nye forhandling om en ny fordelingsaftale, så det netop ikke bliver skævt.

- Kl. 13:07 Kl. 13:09
- Formanden (Søren Gade):**
Ordføreren.
- Frederik Vad (S):**
Tak for det. Socialdemokratiet er ikke blevet konkrete på, hvad for nogle forslag der alternativt skal erstatte den elevfordelingsmodel, som vi delvis afskaffer i dag, men der er et forpligtende mål i regeringsgrundlaget, som vi kommer til i Socialdemokratiets folketingsgruppe at holde fast i, fordi det er vigtigt for os, at vi kommer den der skæve elevsammensætning til livs.
- Kl. 13:07 Kl. 13:10
- Formanden (Søren Gade):**
Fru Victoria Velasquez.
- Victoria Velasquez (EL):**
Men det er jo tit, når det bliver konkret, at det også er der, det bliver svært. Når det f.eks. nu er sådan, at hr. Lars Løkke Rasmussen er en af dem, der har været med til at få uligheden til at vokse allermest i vores samfund – og det var, mens han var statsminister for Venstre – er ordføreren så ikke nervøs for, når det kommer til det konkrete, om dem, som vi ellers sammen plejer at kritisere for at få uligheden til at galoppere af sted, egentlig vil tage opgaven på sig? Det er den ene ting. Den anden ting er: Hvornår synes ordføreren den her aftale så skal være klar? Vi skylder jo lidt et svar til skolerne og eleverne.
- Kl. 13:08 Kl. 13:10
- Formanden (Søren Gade):**
Ordføreren.
- Frederik Vad (S):**
Selvfølgelig er jeg da nervøs, for tiden går jo, og virkeligheden derude bliver jo kun mere og mere opsplittet, uanset hvad vi foretager os her i Folketingssalen, men der er en forpligtende ambition i regeringsgrundlaget, og den har alle tre regeringspartier forpligtet sig til at leve op til, og det er jo så det arbejde, der starter nu. Så vil jeg sige, at det er rigtigt, at vi har skabt stor usikkerhed, for der er jo et nyt system, der skal træde i kraft fra skoleåret 2024/25, og som det også fremgår af ministeriets svar til høringssvarene, kommer regeringen til at lave en proces, der er så skånsom som muligt i forhold til at tage hånd om de uddannelsesinstitutioner, som er pressede nu.
- Kl. 13:09 Kl. 13:11
- Formanden (Søren Gade):**
Tak for det. Fru Mette Thiesen.
- Mette Thiesen (UFG):**
Tusind tak. Jeg kunne egentlig godt tænke mig at høre den socialdemokratiske ordfører – for Socialdemokratiet er jo i øvrigt ellers et parti, som ærligt har sagt, at den her forfejlede indvandringspolitik har haft ret stor og katastrofal betydning for det danske samfund – om ordføreren og Socialdemokratiet helt reelt set mener, at det er okay at efterlade regningen for årtiers forfejlede udlændingepolitik, for de voksnes fejl, på ungdomsværelset.
- Kl. 13:09 Kl. 13:11
- Formanden (Søren Gade):**
Ordføreren.
- Frederik Vad (S):**
Det sidste er noget af det, der står i regeringsgrundlaget at vi skal kigge på, altså hvordan fordelingen mellem ungdomsuddannelserne skal være. Men jeg vil bare sige til fru Mette Thiesen, at jeg og Socialdemokratiet står fuldstændig på mål for en stram udlændingepolitik, men det løser ikke det her problem. Altså, der er en masse boligområder i dag, der er store områder i de største byer, hvor den her skævhed er opstået, og det kan man ikke løse ved noget af det, fru Mette Thiesen taler om. Der skal andre midler til – de her mennesker er her nu.
- Kl. 13:11 Kl. 13:12
- Formanden (Søren Gade):**
Fru Karina Adsbøl.
- Karina Adsbøl (DD):**
Tak for en spændende tale, og tillykke med den første ordførertale. Det lød næsten, som om ordføreren for Socialdemokratiet fortrød det lovforslag, der behandles i dag. Altså, vil man gerne fastholde forældreindkomstkrevet i forbindelse med fordelingen af elever, eller

er man blevet trynet af de andre partier med hensyn til det her? For det er jo rigtigt nok – det ved vi jo alle – at der er store udfordringer i forhold til parallelsamfund, men også i forhold til islamisk kultur. Vi har også adskillige gange, før ordføreren blev valgt ind, diskuteret bederum her i Folketingssalen. Men er ordføreren ked af at rulle den lov om indkomstkriteriet tilbage?

Kl. 13:12

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 13:12

Frederik Vad (S):

Ja, selvfølgelig er jeg da ked af, at det her element forsvinder ud af den aftale, der blev lavet. Det var ikke det, Socialdemokratiet gik til valg på, så det er jeg selvfølgelig ked af. Jeg er dog glad for, at de tre partier – også nogle af dem, der gik til valg på at afskaffe det her system – nu har forpligtet sig til at finde en anden løsning. Men ja, det er da ikke en specielt nem første tale at skulle holde. Jeg har selv personligt brændt enormt meget for det her, fordi jeg synes, at vi står med et problem, som er enormt svært at håndtere, og som ødelægger livet for rigtig, rigtig mange unge mennesker og gør deres livsmuligheder virkelig dårlige.

Kl. 13:13

Formanden (Søren Gade):
Fru Karina Adsbøl.

Kl. 13:13

Karina Adsbøl (DD):

Så hvis det havde stået til Socialdemokratiet, havde loven vedrørende forældres indkomst i forbindelse med elevfordelingen på gymnasierne stadig været gældende?

Kl. 13:13

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 13:13

Frederik Vad (S):

Altså, jeg er da helt sikker på, at hvis Socialdemokratiet havde fået 90 mandater selv, var det en anden type lovforslag, vi behandlede i dag, men det har Socialdemokratiet bare ikke fået. Og vi har fået en regering nu, som har forpligtet sig på at løse det problem. Vi er uenige om løsningen, og det afspejler det her lovforslag, men vi har fundet en fælles, fjerde løsning. Men jeg synes sådan set, at det vigtige er, at der blandt de tre regeringspartier er enighed om, at det her er et problem, der skal løses, og det synes jeg er det glædelige i dag.

Kl. 13:13

Formanden (Søren Gade):
Fru Lotte Rod.

Kl. 13:14

Lotte Rod (RV):

Tak for talen. Vil Socialdemokratiet sikre, at vi bruger kapacitetsstyringen så stramt, at vi kommer til at holde hånden under hvert eneste af de gymnasier, som lige nu jo ikke har særlig mange elever, så der fortsat vil være gymnasier alle steder?

Kl. 13:14

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 13:14

Frederik Vad (S):

Ja, altså, det fremgår af lovforslaget, at den del bevarer vi sådan set. Nu skal jeg jo ligesom lære at stå heroppe, så jeg ved ikke, om det med garantien er et trickspørgsmål. Jeg kan bare henvise til, at det, der handler om kapacitetsstyring, bevarer vi. Og det er glædeligt, for det betyder, at vi kan have ungdomsuddannelser i hele landet.

Kl. 13:14

Formanden (Søren Gade):
Fru Lotte Rod.

Kl. 13:14

Lotte Rod (RV):

Jeg har også godt læst forslaget, så det, jeg spørger til, er, om Socialdemokraterne også ønsker at bruge det, altså om man hermed, når man nu lige om lidt stemmer det her igennem, faktisk også vil lægge hånden på kogepladen og sige: Vi vil holde hånden under gymnasierne; vi vil altså bruge kapacitetsstyringen til at sikre, at der fortsat vil være gymnasier alle steder, så der ikke er et eneste af gymnasierne, der lukker.

Kl. 13:15

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 13:15

Frederik Vad (S):

Det der med at lægge hånden på kogepladen har jeg altid syntes var et mærkeligt udtryk, for det er jo enormt dumt at gøre, særlig hvis den er varm. Men Socialdemokratiet bakker op om den her kapacitetsstyringsmodel, og vi kommer til at bruge den, så svaret er ja.

Kl. 13:15

Formanden (Søren Gade):
Fru Astrid Carøe.

Kl. 13:15

Astrid Carøe (SF):

Tak for det. Endnu en gang tillykke til den socialdemokratiske ordfører med den første tale, og så vil jeg også gerne kvittere for den ærlighed, som ordføreren udviser. Vi har jo lavet den her aftale sammen, og jeg er også enormt ked af, at den nu ikke længere står til troende. Så tak for det.

En af de andre ting, vi også aftalte, var, at vi skulle have seks gymnasier, som skulle have et nulloptag i det skoleår, vi er i gang med lige nu, og som altså ikke har fået nye 1. g'ere ind. Og dem er jeg faktisk ret bekymret for, særlig med den her ændring, i forhold til at vi sikrer, at der kommer nye elever, der har lyst til at gå på skolen, ind til næste skoleår, så vi ikke taber de her skoler på gulvet. Hvad har ordføreren gjort sig af tanker omkring de seks skoler?

Kl. 13:16

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 13:16

Frederik Vad (S):

Først vil jeg sige, at de institutioner jo også er omfattet af de nye regler om kapacitetsfastsættelse, og så vil jeg sige, at det har været vigtigt for os, at de her skoler bliver kompenseret. Altså, som jeg forstår det, har ministeriet udbetalt ialt 132,2 mio. kr. til de her institutioner som kompensation.

Så der er selvfølgelig et fokus på at holde hånden under de her institutioner, som har det ekstra svært, og jeg kan også læse ud af høringssvarene, at der er meget, meget stor utilfredshed med, selvfølgelig, at de her skoler konstant er underlagt store ændringer, og at de har brug for noget ro og tryghed. Den ro og tryghed må vi jo så sørge for at det næste system kan give dem.

Kl. 13:16

Formanden (Søren Gade):
Fru Astrid Carøe.

Kl. 13:16

Astrid Carøe (SF):

Ja, lige præcis, for det, de var blevet stillet i udsigt, er jo ikke længere en realitet for dem, og så kan man jo godt forstå, at de bliver en smule bekymret. Og jeg er jo helt med på, at vi har sikret en kompensation i indeværende skoleår, men det har vi ikke i det kommende skoleår, hvis ikke vi sikrer, at der kommer nogle elever på skolen. For det er jo ligesom sådan, skolerne får penge.

Så er ordføreren med på, at vi holder et skarpt øje med de skoler, sådan at vi ikke risikerer, at de står til at lukke om ganske få år?

Kl. 13:17

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 13:17

Frederik Vad (S):

Ja, helt sikkert; det tilsagn vil vi gerne give.

Kl. 13:17

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke flere spørgsmål til ordføreren. Vi siger tak til hr. Frederik Vad og byder velkommen til Venstres ordfører, fru Anni Matthiesen.

Kl. 13:17

(Ordfører)

Anni Matthiesen (V):

Tak for det, formand. Lige såvel som den tidligere ordfører udtrykte, at han var ked af det, kan jeg starte med at sige, at lovforslaget, som vi behandler her i Folketingssalen, vil jeg faktisk godt turde kalde for en af de store politiske sejre for Venstre. Venstre fik nemlig skrevet ind i regeringsgrundlaget, at aftalen om at fordele elever på gymnasierne ud fra deres forældres indkomst skulle ruller tilbage, og det er så det, vi tager fat på nu i dag.

Tilbage i juni måned sidste år indgik man en politisk flertalsaftale om at lave en elevfordeling på ungdomsuddannelserne på baggrund af forældrenes indkomst. Dette var vi i Venstre også dengang imod, og derfor var vi heller ikke en del af den aftale, som blev indgået. Vi mener nemlig, at det er ret udansk at dele folk op i rige og fattige, og derfor er det også meget vigtigt for os, at den her brik nu bliver fjernet, og derfor fik vi så også skrevet de her ting ind i forbindelse med regeringsforhandlingerne på Marienborg sidste år.

Med lovforslaget, som vi behandler nu, fjerner vi så den del. Nu er det så ikke længere fars eller mors lønseddel, som vil være afgørende for, hvor unge mennesker skal gå i gymnasiet. Med regeringsforhandlingerne nåede vi jo sammen med Socialdemokratiet og Moderaterne – og tak for det – til enighed om, at den her del i aftalen skulle ruller tilbage, så kriteriet om forældreindkomst nu ikke længere vil figurere.

Når det så er sagt, er det jo stadig væk sådan, at det med koncentrationen af elever med udenlandsk herkomst på gymnasierne ikke er løst, og jeg vil sige, at udfordringen ikke bliver mindre, måske tværtimod. Derfor står der jo heldigvis også i regeringsgrundlaget, at det er noget, vi skal tage fat på og få gjort noget ved. Det er et stort

problem, og jeg må sige, at jeg ikke mener, at løsningen er at lade fars og mors pengepung afgøre, hvilket gymnasium man skal gå på. Derfor skal vi i arbejdstøjet i en fart, igen, og finde en anden model for at løse det her problem.

I dag vil jeg godt understrege, at jeg vil have lov til at glæde mig over det her lovforslag. Jeg vil sige tillykke til alle de unge mennesker rundt omkring, som nu kan sende deres ansøgning af sted til gymnasiet uden måske både at skulle spørge ind til, hvad forældrene tjener, og spekulere over, om det så kan få konsekvenser i forhold til optaget på det gymnasium, de ønsker.

I Venstre støtter vi det her lovforslag med rigtig stor glæde, men jeg vil også gerne understrege over for de andre partier, at vi lægger os i selen for, at vi får en model, som rent ud sagt kommer til at løse problemet, uden at vi behøver at bruge det her kriterie, der drejer sig om forældrenes indkomst. Med det vil jeg sige, at jeg ser frem til yderligere drøftelser og for den sags skyld forhåbentlig også forhandlinger, så vi kan få en bred aftale om det her, for det synes jeg faktisk også at vi skylder sektoren. Tak for ordet.

Kl. 13:21

Formanden (Søren Gade):

Tak til ordføreren. Der er en række spørgsmål. Først er det fra fru Mette Thiesen.

Kl. 13:21

Mette Thiesen (UFG):

Tusind tak. Ja, det er en glædens dag. Jeg var den allerførste, der tilbage i 2019 råbte vagt i gevær i forhold til de her planer om tvangsfordeling. Så kom der en masse midlertidig lovgivning, så kom der den her store aftale, og nu står vi heldigvis her i dag og kan afskaffe det.

Jeg kunne egentlig bare godt tænke mig at høre, om Venstre vil garantere, at når vi kommer til forhandlingerne, når vi sidder og forhandler, ender vi ikke det samme sted som udgangspunktet med netop tvangsfordeling og en regning, der bliver efterladt på ungdomsværelset.

Kl. 13:22

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 13:22

Anni Matthiesen (V):

Fru Mette Thiesen ved udmærket også godt – så mange år ved jeg at fru Mette Thiesen trods alt har været her i Folketinget – at det med at give garantier fra Folketingets talerstol er der ikke mange politikere, der tør. Og det gør jeg heller ikke. Men det, jeg kan love fru Mette Thiesen, er, at jeg kommer til at kaste mig ind i det her arbejde, så vi får sikret en model, hvor vi får løst det her problem. Jeg tror sådan set også, at fru Mette Thiesen i bund og grund er enig med mig i, at det er en fælles opgave at få løst problemet, for ellers kommer vi ikke videre. Jeg har siddet i Børne- og Undervisningsudvalget i rigtig mange år, og vi er desværre endnu ikke nået i mål med løsningen. Nu ruller vi den her del tilbage, som vi i Venstre i hvert fald ikke kunne se os selv i, men jeg kan også love ordføreren, at vi tager fat – vi tager hårdt fat – i forhold til at finde en ny model.

Kl. 13:23

Formanden (Søren Gade):

Fru Mette Thiesen.

Kl. 13:23

Mette Thiesen (UFG):

Det ville være så meget nemmere, hvis man bare kunne sige tingene, som de var, også fra Folketingets talerstol. Jeg er selvfølgelig lidt

ked af, at Venstre ikke kan komme med den her garanti, for ellers er vi jo lige vidt. Vi er jo lige vidt, hvis man alligevel ender med en model, der ligner den her. Men er ordføreren så egentlig ikke også enig i – ud over det, jeg sagde før om, at problemet jo er skabt, fordi der er ført en forfejlet udlændingepolitik – at der faktisk også er for mange, der går i gymnasiet? Kunne ordføreren og Venstre ikke være enige i, at hvis vi hæver barren for at komme i gymnasiet – vi kan se, at der omkring karakteren 7 sker et knæk, i forhold til hvor mange der falder fra – og måske også gør mere ud af sådan noget med samtaler i forhold til egnethed, samtidig med at man i langt højere grad smider dem ud, som ikke kan opføre sig ordentligt, så kan vi komme nogle af de her problemer til livs?

Kl. 13:24

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 13:24

Anni Matthiesen (V):

Jeg vil i hvert fald sige, at jeg tror, at vi kan nå så langt, at jeg kan sige, at jeg er helt enig i, at vi har en kæmpe udfordring med, at for mange unge i dag vælger gymnasiet pr. automatik, måske fordi vennerne gør det, måske fordi de ikke er blevet vejledt nok om, hvad der findes af andre muligheder. En ting, som vi i hvert fald i Venstre har sat os i spidsen for, er at få sikret, at flere unge vælger en erhvervsuddannelse. I og med at det er den samme gruppe, vi skal tage fra, vil det jo formentlig på en eller anden måde også smitte af på antallet af unge, som bliver optaget på gymnasierne.

Kl. 13:24

Formanden (Søren Gade):
Fru Astrid Carøe.

Kl. 13:24

Astrid Carøe (SF):

Tak for det. Jeg er megaglad for den sidste del af ordførerens tale, hvor ordføreren slår fast med syvtommersøm, at problematikken ikke slutter her, og at samtalen om, hvad vi skal gøre, ikke slutter her. Men vi har haft enormt svært ved at forstå på Venstre, hvad Venstre så ser som løsningen. Venstre sad jo både med ved forhandlingerne og hørte om ekspertudvalgets forslag, var med til en rigtig stor del af forhandlingerne, da vi lavede aftalen inden valget. Og det er rigtig svært at finde en god løsning, så jeg er spændt på, om Venstre har været i tænkeboks og nu har fundet en god måde, vi så kan fordele eleverne på, når det ikke kan være på den måde, vi fandt inden valget

Kl. 13:25

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 13:25

Anni Matthiesen (V):

Det er fuldstændig korrekt, at det her ikke er let, og det tror jeg egentlig vi alle sammen herinde godt kan skrive under på, for ellers havde vi nok allerede fundet en model, vi alle sammen kunne stemme for. Men når det så er sagt, vil jeg sige, at jeg jo ikke er i tvivl om – det var jeg heller ikke, da jeg sad i forhandlingslokalet – at grænsen for os var nået, da man sagde, at det nu var ud fra forældrenes indkomst. Det havde vi det vildt svært ved at se os selv i. Om det så er den nuværende model, man kan gøre noget ved, så vi kan se os selv i det igen, tør jeg ikke sige, eller om vi for den sags skyld skal skrotte det hele og starte med en ren tavle.

Jeg kan sige, at vi tænker – vi tænker meget – og jeg får også ude fra sektoren rigtig mange gode input til løsningsmodeller. Det er så

de ting, vi forhåbentlig får samlet, så vi kan få lavet en model, som vi kan se os selv i.

Kl. 13:26

Formanden (Søren Gade):
Fru Astrid Carøe.

Kl. 13:26

Astrid Carøe (SF):

Det synes jeg er rigtig positivt. Det eneste, der kan bekymre mig, er, at lige siden jeg blev ordfører efter valget i 2019, har sektoren råbt og skreget på en løsning. Så forsøgte vi at lave en, som man nu ruller tilbage. Og problemet er jo ikke blevet mindre. Så hvad er svaret fra Venstre til de skoler, der nu står og virkelig har store problemer og skal vente endnu et år, før der kommer en løsning?

Kl. 13:26

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 13:26

Anni Matthiesen (V):

Svaret er, at den model, vi så kommer med, forhåbentlig er bedre end den, som man indgik en aftale om sidst.

Kl. 13:26

Formanden (Søren Gade):
Fru Lotte Rod.

Kl. 13:26

Lotte Rod (RV):

Ordføreren sagde, at vi skal finde en ny model i en fart. Så har jeg jo lyst til at vide: Hvornår er i en fart?

Kl. 13:27

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 13:27

Anni Matthiesen (V):

Det er hurtigt.

Kl. 13:27

Formanden (Søren Gade):
Fru Lotte Rod.

Kl. 13:27

Lotte Rod (RV):

Okay, så vil jeg måske spørge lidt mere ledende: Vil Venstre være med til at sikre, at vi *har* lavet en ny model eller i hvert fald er i gang med at forhandle en ny model, inden det nye folketingsår starter til oktober?

Kl. 13:27

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 13:27

Anni Matthiesen (V):

Som fru Lotte Rod også ved, er vi jo tre regeringspartier, og det betyder selvfølgelig, at vi alle tre skal være enige om, at det er noget af det, vi vil prioritere rigtig højt. Jeg vil sige, at det, der står i regeringsgrundlaget, er jeg egentlig tryk ved, for der er også skrevet forpligtelser ind. Derfor har vi også noget at presse med, og dermed finder vi forhåbentlig en løsning så hurtigt, at vi ikke står i den samme situation igen, nemlig at vi skal til at lave hastelovgivning for

at sikre, at de unge mennesker også ved, hvad det er, de har med at gøre. Så det vil jeg gøre mit til.

Kl. 13:28

Formanden (Søren Gade):

Vi siger tak til fru Anni Matthiesen og byder velkommen til hr. Rasmus Lund-Nielsen fra Moderaterne.

Kl. 13:28

(Ordfører)

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Tak, hr. formand. Ungdommen har livet foran sig. Der er valg og beslutninger, der skal træffes, men i bund og grund ligger verden for deres fødder. Det er næsten kun fantasien og gåpåmodet, der sætter grænserne for, hvad de kan opnå i livet. De fleste unge mennesker står før eller siden konfronteret med valget om, hvilket arbejdsliv de vil forfølge, og i relation hertil, hvilken uddannelsesinstitution de finder interessant.

Selv valgte jeg at begynde på Nørre Gymnasium lidt nord for København, hvor jeg er vokset op. Det gjorde jeg, fordi det var tæt på min bopæl, og fordi jeg gerne ville gå på gymnasium med de folkeskolevenner, som jeg i nogle år havde været væk fra, fordi jeg i udskolingen var flyttet over på en privatskole. Vores venskaber blev så i gymnasietiden genskabt, og de samme mennesker er i dag – små 20 år senere – stadig mine bedste venner. Det var altså et gymnasievalg, som jeg ikke ville have været foruden, og som har haft en stor betydning for mig siden.

Desværre er det ikke alle unge, der er lige så heldige, som jeg var, i hvert fald ikke, hvis det stod til et flertal fra sidste regeringsperiode. Her indførte man en ordning, hvor unge ville blive inddelt i bestemte kategorier ud fra, hvad deres forældre tjener. Det ville dermed være størrelsen på deres forældres løncheck, der ville være med til at afgøre, hvor de måtte gå på gymnasium. Nogle ville risikere at blive sendt på et gymnasium 45 minutter væk fra, hvor de bor. Det er så det indkomstkriterium, vi i dag piller ud.

Nogle har påpeget, at det er en lidt mærkelig dag for dem, men for Moderaterne er det først og fremmest en glædens dag i dag. For politik handler om at afveje hensyn over for hinanden. I Moderaterne deler vi til fulde analysen af, at der er behov for at styrke sammenhængskraften i Danmark, men det hensyn må ikke trumfe hensynet til den enkelte unges trivsel – slet ikke i en situation, hvor undersøgelser viser, at op imod hver tredje unge mistrives. Som Niels Egelund og andre forskere har påpeget, vil en øget mistrivsel blandt unge netop være resultatet af elevfordelingsaftalen. Hver dag kunne de risikere at skulle med halvanden times transport og af staten blive busset væk fra deres nærmiljø og fra deres venner. Det siger sig selv, at det ikke vil gøre noget godt for trivslen. Med dette lovforslag fordeles der i stedet ud fra elevernes prioriteter og ud fra transporttid. Så det er altså ikke, hvor meget deres forældre tjener, men hvor tæt man bor på gymnasiet, der afgør, om man får en plads på det.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at takke Venstre for at have påtaget sig regeringsansvaret, da der ellers i dag ville have været et flertal for den gamle elevfordelingsaftale. Moderaterne støtter forslaget. Tak for ordet.

Kl. 13:31

Formanden (Søren Gade):

Vi siger tak til ordføreren, og der er et spørgsmål fra fru Mette Thiesen. Værsgo.

Kl. 13:31

Mette Thiesen (UFG):

Tusind tak til ordføreren for talen. Jeg kender ikke så meget til Moderaterne, skal jeg være ærlig at sige. Moderaterne er et ret nyt parti.

Jeg kender ikke så meget til jeres partiprogram på det her område, men jeg kunne egentlig godt tænke mig at spørge Moderaterne om noget.

Nu siger ordføreren, at ordføreren anerkender, at der er de her ret massive problemer i Danmark på grund af den udlændingepolitik, der har været ført igennem mange år, og jeg hører også, at ordføreren glæder sig over, at man fjerner den her del, altså den her tvangsfordelingsdel. Så kunne jeg bare godt tænke mig at spørge om lidt det samme, jeg spurgte Venstre om, nemlig om Moderaterne så også vil love – også alle dem, der sidder derude og lytter med – og sikre, at man ikke ender ved det samme udgangspunkt, når vi skal ind i det her forhandlingslokale, altså at man ikke overgiver sig og siger: Ja, så ender vi nogenlunde samme sted i forhold til en tvangsfordeling af de her gymnasieelever.

Kl. 13:32

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 13:32

Rasmus Lund-Nielsen (M):

I regeringsgrundlaget forpligter vi jo os på, at vi skal gøre op med den skæve elevsammensætning. Så hvor vi ender, kan vi jo ikke foruddiskontere her i dag, men jeg vil gerne love, at vi går ind til de forhandlinger med et håb om, at vi i videst muligt omfang kan sikre, at der er et frit valg i så høj grad som muligt, for det mener vi er ganske afgørende for netop det her hensyn til unges trivsel. Det vil helt klart være en vigtig parameter at sikre – så vidt muligt – et frit valg til de unge.

Kl. 13:32

Formanden (Søren Gade):
Fru Mette Thiesen.

Kl. 13:32

Mette Thiesen (UFG):

Jeg er rigtig ærgerlig over, at to af de tre regeringspartier – det kommer ikke bag på mig, at Socialdemokratiet ikke vil det her – ikke vil love, at man, når man nu har fået afskaffet det her, så ikke ender ved det samme udgangspunkt. Jeg må indrømme, at det faktisk bekymrer mig ret meget. Nu må vi se, hvad der kommer ud af de her forhandlinger. Det, der bare er vigtigt for mig at sikre, er, at vi ikke ender ved samme udgangspunkt, og at man ikke tror, at man med et snuftag og overfladisk kan lave en løsning på nogle ret grundlæggende samfundsmæssige problemer og derved ender med at aflevere en kæmperegning til nogle unge mennesker, som intet har med det her at gøre. Det mener jeg simpelt hen ikke vil være ordentligt.

Kl. 13:33

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 13:33

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Som jeg også nævner i ordførertalen, er det jo ret afgørende for mig, at vi i særdeleshed tager hensynet til unges trivsel alvorligt i den her forbindelse, og derfor skal vi ikke ende det samme sted. Det vil jeg gerne give en garanti for. Vi kommer ikke til at ende det samme sted som den aftale.

Kl. 13:33

Formanden (Søren Gade):
Fru Victoria Velasquez.

Kl. 13:33

Kl. 13:36

Victoria Velasquez (EL):

Jamen nu kan jeg jo ikke lade være – jeg havde egentlig tænkt, jeg ikke skulle stille noget spørgsmål, men tak til ordføreren for talen, og det er lidt hyggeligt, når vi har gået på samme gymnasium. Det gør jo også, at jeg lige såvel som ordføreren ved, at den økonomiske baggrund, som mange tager med sig, når man træder ind over tærsklen til Avedøre Gymnasium – nu Hvidovre Gymnasium – er en anden, end hvis man suser nordpå til Rungsted Gymnasium eller andre steder.

Derfor er jeg lidt nysgerrig på, hvad ordføreren konkret foreslår for at leve op til det, vi talte om tidligere, med, at vi ikke skal have et skævt billede, at vi skal sikre lige uddannelsesmuligheder, og at vi skal have nogle stærke ungdomsuddannelser. Der handler det også om, at man ikke selekterer, på baggrund af at man kan vælge nogle gymnasier, der bliver mere ressourcestærke, fordi de ligger tæt på der, hvor folk med stærke økonomier og stærke ressourcer derhjemme er samlet boligmessigt – og så det omvendte andre steder.

Så hvilke konkrete forslag har ordføreren?

Kl. 13:34

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 13:34

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Ja, det, jeg ikke lige fik nævnt i min tale, var, at jeg så efter 1 år på Nørre Gymnasium faktisk flyttede til Avedøre Gymnasium, som det hed dengang, og fik glæde af at gå på gymnasium med dig. Og en af grundene til, at jeg valgte det gymnasium, var, at de havde en særlig filmlinje, hvor man i 3 år – som det eneste sted i Danmark – kunne have film og tv som fag. Det var jo et eksempel på en lokal løsning, som måske kunne tiltrække nogle andre typer elever end dem, der lige var i det nærområde, Avedøre Gymnasium havde.

På den måde tror jeg også der er mulighed for lokale løsninger, der kan, bl.a. ved et tilbud om, at man kan få forskellige typer fag, tiltrække nogle andre typer elever. Så jeg tror egentlig, der er forskellige løsningsforslag i forhold til at sikre, at man ikke får en meget skæv elevsammensætning, og som ikke nødvendigvis skal være centralt styret.

Kl. 13:35

Formanden (Søren Gade):

Fru Victoria Velasquez.

Kl. 13:35

Victoria Velasquez (EL):

Så hørte jeg ikke helt forkert – jeg tænkte: Var det Nørre, eller var det sådan en rigtig hurtig måde at sige Avedøre på? Okay, godt nok. Det her bliver nærmest sådan en hel reklame for Hvidovre Gymnasium.

Men der kunne jeg så godt tænke mig at høre, hvilke konkrete måder man så kan gøre det på. Er det ved at gå ind at understøtte, at man kan etablere det samarbejde? Eksempelvis var der jo folk fra Zentropa, der sad med i skolebestyrelsen. Men i forhold til det med at skulle lave B-film-festivaler og alle de andre ting, når man ikke har en større økonomi, vil jeg sige, at nogle gange var der jo nogle af de ting, der blev sløjfet, fordi økonomien simpelt hen ikke var til det. Så vil man konkret gå ind at understøtte det, eller er der nogle andre ting, man vil gøre?

Kl. 13:36

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Det er selvfølgelig noget, vi skal have drøftet i regeringen og derudover også med alle andre partier. Men jeg synes, der er rigtig god ræson i at tænke i, hvordan et gymnasium, der måske ligger et sted, hvor der i oplandet er en ret skæv elevsammensætning, alligevel kan sikre et alsidigt udbud af spændende fag, der måske kan tiltrække nogle andre, som faktisk vælger – som i mit tilfælde – at tage op til en halv time væk fra der, hvor man bor, for at komme på lige præcis det gymnasium, fordi lige præcis det gymnasium kan tilbyde en spændende fagportefølje, kan man sige, som Avedøre Gymnasium i det tilfælde gjorde for mig. Så ja, at det er en mulighed, vi vil være villige til at understøtte.

Kl. 13:37

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke flere spørgsmål til ordføreren. Vi siger tak til hr. Rasmus Lund-Nielsen og byder velkommen til fru Astrid Carøe fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 13:37

(Ordfører)

Astrid Carøe (SF):

Tak for det. I regeringsgrundlaget kunne vi læse, at regeringen vil tilbagerulle dele af den elevfordelingsaftale, vi i SF lavede sammen med den tidligere socialdemokratiske regering og en række andre partier. Vi står stadig ved den aftale, vi lavede sammen – det vil jeg komme ind på lidt senere – men først af alt vil jeg bare understrege, at jeg er rigtig glad for, at regeringen ligesom os i SF synes, at det er vigtigt, at gymnasier i de mindre byer ikke lukker, og at regeringen derfor trods alt holder fast i den meget stramme kapacitetsstyring, som er en vigtig del af aftalen, for at sikre, at nogle af de gymnasier, der ligger i mere tyndtbefolkede områder, er sikret ikke at lukke.

Men nu skal alle elever så igen fordeles på baggrund af afstand, som de blev, før vi lavede den her aftale, og altså ikke kun dem, der søger gymnasier uden for de store byer. For det var jo sådan, det var. Man fordelte også elever, inden vi lavede den her aftale, og cirka lige så mange ville have fået deres førsteprioritet opfyldt som med den gamle elevfordelingsmodel. Men jeg er spændt på, hvad regeringen har tænkt sig at foreslå af ny model, der skal modvirke skæv elevsammensætning. Der er ikke kommet nogen svar i dag, hverken fra Socialdemokratiet, Venstre eller Moderaterne, på, hvad man kan gøre i stedet for den model, vi lavede i sidste valgperiode.

Synes vi i SF, at modellen med fordeling efter forældreindkomst er en perfekt løsning? Nej, men det har helt fra start af stået klart, også efter ekspertgruppens bud, at den perfekte løsning ikke findes i den her situation. Der findes ikke en løsning, hvor alle hensyn bliver taget, og hvor alle bliver rigtig glade; men der findes måder, vi kan imødekomme noget af den skæve elevfordeling, der er, og det var det, vi forsøgte at få ud af de tidligere forhandlinger med den her aftale.

Men hvad gør vi så nu? SF vil i hvert fald ikke være med til bare at lukke skoler med lave søgningstal, som De Konservative tidligere har foreslået kunne være en løsning, for hvilken betydning vil det have for både de unge, som potentielt skulle gå i gymnasiet i det område, de jo nok bor i, men også for lokalsamfundet som helhed? Vi ved, hvor stor en betydning det har for en by eller et byområde, når der er børnehaver, skoler, ungdomsuddannelser og, ja, gymnasier tæt på. Jeg synes desværre, at regeringen efterlader rigtig mange ubesvarede spørgsmål, når man blot vil slette en del af aftalen uden at erstatte det med noget andet.

Jeg mener, at det mest rigtige ville have været at indkalde til nye forhandlinger for at se om vi i fællesskab kunne finde en løsning på fordelingen af gymnasieelever i stedet for at haste en ændring

igennem og stille skolerne enten på samme måde, som de var stillet for den aftale, vi har lavet, eller dårligere. Et af de udeståender, regeringen har med den nye ændring af loven, er, hvad der skal ske med de seks gymnasier, der har haft stop for optag i indeværende skoleår.

I SF mener vi, at det er enormt vigtigt, at vi sikrer, at de ikke bare lukker. De skal sikres overlevelse med en hjælpende hånd; de skal sikres et rimeligt antal klasser; beholde deres taxameter ved skoleskift og regler om skoleskift; og afskaffelse af ventelister synes vi også skal fastholdes, så skolerne har miljø og økonomi til at sikre et godt fagligt og socialt miljø. Det sikrede vi med den gamle aftale, og det håber vi også at regeringen vil sørge for med den her ændring og de forhandlinger, der forhåbentlig kommer senere på året.

Selv om den her hastebehandling særligt drejer sig om afstands-zoner, vil jeg også lige nævne nogle andre tiltag, som er enormt vigtige for, at den nye fordeling foregår på en ordentlig måde. Vi satte i aftalen om elevfordeling nogle ret klare rammer for, hvornår et gymnasium kunne godkendes som profilgymnasium, og jeg kan forstå, at der nu er tvivl om nygodkendte profilgymnasier inden for den ramme, som vi aftalte. Med den nye ændring af loven er der tvivl om, hvad det vil betyde både for disse gymnasier, men også for de gymnasier der ligger omkring de nye profilgymnasier. Derfor mener jeg, at vi bør sætte fremtidige godkendelser på pause, indtil en endelig model for elevfordeling er på plads. Det håber jeg ministeren vil overveje.

Derudover er der den stramme kapacitetsstyring, som vi mener er enorm vigtig for at sikre, at gymnasier i mindre byer ikke lukker. Jeg er også meget enig med den radikale ordfører i, at det er vigtigt, at det bliver brugt aktivt, men det betyder også, at nogle gymnasier vil opleve markante ændringer i elevtal, når skoler fra det ene år til det andet risikerer at skulle reducere med tre eller fire klasser. Det har en kæmpe betydning for skolens økonomi, ikke mindst i forhold til fyring af lærere. Derfor er der ingen tvivl om, at vi bør og skal hjælpe de gymnasier med en gradvis tilpasning, så der ikke er nogen, der får et voldsomt stød fra den ene dag til den anden.

Jeg glæder mig til at fortsætte drøftelser om et godt fordelings-system, og jeg er glad for, at regeringen ikke vil sætte punktum ved bare at slette den her del. Men jeg synes, at det er ærgerligt, at vi skal hastebehandle det igennem med en enkelt ændring uden at sætte noget i stedet for i første omgang. Derfor er vi i SF også meget optaget af, hvordan vi kan sikre garantier for, at vi så får nogle forhandlinger senere på året. Det her med bare at slette det uden at sætte noget i stedet for synes vi ikke er en god idé.

Og så skulle jeg også hilse fra Alternativet og sige, at de mener det samme.

Kl. 13:42

Formanden (Søren Gade):

Tak til ordføreren. Fru Anni Matthiesen for en kort bemærkning.

Kl. 13:42

Anni Matthiesen (V):

Tak. Tak for ordførertalen. Noget af det, jeg ikke kan forstå, er, at SF ikke synes, at det her er et forkert kriterie at bruge, når man taler om at afgøre tingene ud fra forældreindkomsten. Normalt kender jeg egentlig SF på den måde, at det der med at stemple nogle unge mennesker ud fra forældreindkomst ikke er fair. Så jeg kunne godt tænke mig en kommentar til det. Altså, hvordan har SF's ordfører det med, hvis det var sådan, at vi skulle have videreført loven, som den nu er, hvor man som ung ud fra forældreindkomsten på en eller anden måde får en begrænset mulighed for at træffe valg selv?

Kl. 13:43

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 13:43

Astrid Carøe (SF):

Jeg synes, der har været en del misforståelser omkring den aftale, vi lavede, fordi det jo ikke er sådan, at der bare var frit valg på alle hylder, før vi lavede den her aftale. Da var man puttet ned i en kasse, alt efter hvor man boede, og med den aftale, vi lavede, var det efter forældreindkomsten. Ville jeg ønske, at vi bare kunne sikre, at alle elever i hele Danmark kunne få frit gymnasievalg? Ja, det ville da være fantastisk, men det er simpelt hen ikke muligt med det system, vi har i dag, og så syntes vi, at det her var en god måde at gøre det på. Alternativet er at fordele på baggrund af f.eks. karakterer, som jeg har hørt nogle foreslå. Det er vi ret kritiske over for, fordi vi er bange for, hvad det betyder for karakterpresset i grundskolen.

Kl. 13:44

Formanden (Søren Gade):

Fru Anni Matthiesen.

Kl. 13:44

Anni Matthiesen (V):

Nu er det sådan, at nogle af de partier, som også var med til at bakke den tidligere regering op i den her politiske aftale, her undervejs jo heldigvis, kan man sige, er blevet klogere og dermed nu også bakker op om forslaget – det kan jeg oplyse bl.a. er Radikale Venstre, og tak for det – og gerne vil være med til at rulle det her tilbage for forhåbentlig jo så at få lavet noget, der er bedre. Kunne SF ikke være med på den samme idé?

Kl. 13:44

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 13:44

Astrid Carøe (SF):

Vi vil rigtig gerne være med til at lave noget, der er bedre. Jeg går meget gerne ind i de forhandlinger igen. Det var nogle langstrakte forhandlinger, som ordføreren også var med til, men jeg håber da, at vi kan finde en ny løsning. Om det virkelig er sådan, at man skal stemme for den her hastelovgivning for at få lov at være med i forhandlingerne, vil jeg gerne stille spørgsmålstegn ved.

Kl. 13:45

Formanden (Søren Gade):

Fru Victoria Velasquez.

Kl. 13:45

Victoria Velasquez (EL):

Jeg tror også, regeringen efterhånden har fundet ud af, at den der revolvermåde at lave politik på er rimelig åndssvag. Så det er jeg kun enig med ordføreren i, ligesom vi håber snart at kunne gå konstruktivt til forhandlingerne.

Jeg vil gerne gribe fat i det, som ordføreren spurgte Venstre om oppe på talerstolen, for jeg synes, at ordføreren har fat i noget rigtig klogt. Det er det her med, at regeringen jo egentlig ikke har noget reelt alternativ. Derfor klinger det også lidt hult, at man siger, at man nu vil lave en ny model, som løser udfordringerne med den skæve elevsammensætning, for realiteten er jo den, at Venstre har haft 4 år med magten uden at fremlægge en konkret model, og så blev det sparket til hjørne med ekspertudvalget, som ordføreren også kom ind på. Ekspertudvalget anbefalede jo den her distriktsmodel, som man kunne have vedtaget. Det skete så ikke, så det, vi sidder med her, er jo det politiske kompromis, som kunne laves. Så jeg vil egentlig høre ordføreren, om ordføreren er enig i, at vi selvfølgelig vil mase på, men at det også er lidt svært at se, hvad det er, de så reelt foreslår skulle være en bedre løsning.

	Kl. 13:46		Kl. 13:48
Formanden (Søren Gade): Ordføreren.		Formanden (Søren Gade): Ønsker ordføreren ordet?	
	Kl. 13:46		Kl. 13:48
Astrid Carøe (SF): Vi er meget åbne over for alle de løsninger, der kunne være. Men jeg har været med til både præsentation af ekspertgruppens bud og de langstrakte forhandlinger, vi har haft. Ekspertgruppens forslag var både en distriktsmodel og også en klyngemodel, men alle de modeller, de foreslog, var endnu mere indskrænkende for elevernes frie valg, og det, jeg syntes var fint med den her aftale, var jo, at 95 pct. faktisk stadig fik deres førstprioritet opfyldt. Jeg var faktisk ret stolt af, at vi lykkedes med at lave en ny elevfordeling, som var mere rimelig og gjorde op med den skæve fordeling, men hvor der samtidig var rigtig mange, der stadig kom ind på deres førstprioritet. Det vil de i hvert fald ikke kunne med de bud, ekspertgruppen havde.		Astrid Carøe (SF): Ikke for andet, end at jeg virkelig håber, at ordførerens parti og regeringen vil invitere bredt til de her forhandlinger. Det tror jeg er vigtigt, også for at sikre, at skolerne fremadrettet ved, at det er den her aftale, der kommer til at gælde. For der er skabt enormt meget usikkerhed, og det skal vi gerne have gjort op med.	
	Kl. 13:46		Kl. 13:48
Formanden (Søren Gade): Fru Victoria Velasquez.		Formanden (Søren Gade): Vi går videre til fru Mette Thiesen.	
	Kl. 13:47		Kl. 13:48
Victoria Velasquez (EL): Præcis! Tak for præciseringen, bl.a. af distriktsmodellen. Nå, der er rigtig mange bud på bordet. Det her er et, som ville tage fat i flere af de ting, som man jo også kan høre flere sige ville være vigtigt. Nu bliver det kastet ned i skraldespanden, og så må ordføreren og jeg og vores partier jo godt og konstruktivt gå til de nye forhandlinger og så presse på for, at de forhandlinger kommer hurtigst muligt. Tak.		Mette Thiesen (UFG): Tusind tak. Jeg ved godt, at Socialistisk Folkeparti var med i aftalen. Jeg har også stillet nogenlunde det samme spørgsmål før, jeg tror ovenikøbet også til ordføreren. Men jeg er lidt nysgerrig på, hvordan SF, når man er så optaget af børn og unges trivsel – og det er rigtig godt, det er vi flere der er – så kunne gå så helhjertet ind for en model, som ret betragteligt ville ødelægge meget for rigtig mange, og hvordan SF kan mene, at det reelt er en god aftale, at man fratager de unge mennesker en ret stor del af det frie valg, de havde tidligere, og om SF ikke mener, at det selvfølgelig vil påvirke de unges trivsel.	
	Kl. 13:47		Kl. 13:49
Formanden (Søren Gade): Ordføreren.		Formanden (Søren Gade): Ordføreren.	
	Kl. 13:47		Kl. 13:49
Astrid Carøe (SF): Ja, det må vi jo, og bare for at understrege det: Det er ikke, fordi vi ser den model, vi lavede i fællesskab, som den eneste løsning, men vi så det som en fin løsning i forhandlingerne. Vi er meget åbne over for, om der kan være andre modeller, men jo gerne noget, hvor elevernes muligheder for at vælge gymnasiet frit er i højsæde, og at man ikke presser eleverne på f.eks. at skulle have meget høje karakterer i grundskolen.		Astrid Carøe (SF): Jamen det er her, jeg mener, at der har været en meget stor misforståelse omkring den her aftale. Den tæller jo ikke længere, så man kan sige, at vi skulle stoppe med at diskutere den. Men jeg synes, det er så ærgerligt, at man holder fast i, at vi gjorde valget mindre frit med den aftale, vi lavede. For det er præcis de samme, som ville få deres førstprioritet opfyldt med den tidligere aftale, og eleverne ville i øvrigt få en lille smule kortere i skole i gennemsnit end med den gamle elevfordelingsmodel. Og det er meget tydeligt, at det, at man bliver fordelt, på baggrund af hvor man bor eller ens forældres indkomst, er der meget stærke holdninger omkring. Men det vigtige for os er, at eleverne trives, at så mange som muligt kommer ind på deres førstprioritet, og at man ikke skal være meget, meget opmærksom hele tiden i grundskolen på, hvilken slags karakter man får, fordi det kan afgøre ens fremtidige uddannelsesvalg.	
	Kl. 13:47		Kl. 13:50
Formanden (Søren Gade): Så er det hr. Frederik Vad.		Formanden (Søren Gade): Fru Mette Thiesen.	
	Kl. 13:47		Kl. 13:50
Frederik Vad (S): Tak. Jeg vil bare starte med at rose ordføreren og ordførerens parti for det mod, man viste, dengang den her aftale blev indgået. Specielt i de store byer skabte det jo et rimelig stort ramaskrig, og når man i øvrigt tilhører et parti, som også har en vis styrke i de store byer, så er jeg ret overbevist om, at det krævede et ekstra mod, både fra ordførerens parti og fra fru Victoria Velasquez' parti, at deltage i det. Og så vil jeg bare opfordre ordføreren til, at man nu – det er sådan set ikke et spørgsmål – hvor vi har åbnet den her diskussion, så virkelig holder sig til, så vi kan få lavet en aftale, der løser det samme problem. Det tror jeg bliver vigtigt.		Mette Thiesen (UFG): Det sidstnævnte mener jeg sådan set er vigtigt. Men der var jo et ret specifikt punkt i den aftale, som vi drøfter nu, men som vi heldigvis afskaffer i dag, og det var jo netop det der med, at de unge, hvis de mistrives, faktisk ikke havde mulighed for at flytte gymnasie, hvis rektor ikke ville have det, og det mener jeg bestemt ikke er i de unges tarv, hvis man kan sige det sådan. Og så synes jeg jo også helt grundlæggende set, at der er den problematik, som jeg har anført her tidligere, at man faktisk efterlader en regning for de voksnes fejl på	

ungdomsværelset. Hvordan kan SF mene, at det er en god løsning, at børn skal betale for forældrenes fejl?

Kl. 13:51

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 13:51

Astrid Carøe (SF):

Der må jeg også bare sige, at jeg er direkte imod hele præmissen for spørgsmålet. For det, at der er flere indvandrerunge – eller unge med etnicitetsbaggrund – der går i gymnasiet, er jo ikke en forfejlet integrationsindsats, tværtimod. Men derfor skal vi selvfølgelig stadig væk løse de udfordringer, der er, så der ikke er så skæv en elevfordeling, for det er rigtig sundt at gå i gymnasiet med nogle, der ikke ligner en selv. Men at det skulle være en forfejlet integrationsindsats, at flere minoritetsetniske unge vil i gymnasiet, er jeg simpelt hen ikke enig i.

Kl. 13:51

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke flere korte bemærkninger til ordføreren. Vi siger tak til fru Astrid Carøe og byder velkommen til fru Karina Adsbøl fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 13:52

(Ordfører)

Karina Adsbøl (DD):

Tak for det, formand. Ministeren starter sit virke med at fravige rammerne for Folketingets arbejde, og det må og skal være et opmærksomhedspunkt, som jeg er nødt til at påpege, uanset om vi er enige i, at forældres indkomst ikke skal være gældende som et fordelingskriterium for det kommende skoleår. Når man forhaster lovbehandlingen og vi som politikere ikke får en mulighed for at sætte os godt nok ind i tingene, og når ministeren sender et brev over om, at hørings svarene vil blive fremsendt dagen før førstebehandlingen i salen, risikerer vi jo, at der sker lovsjusk, som får uheldige konsekvenser. Men jeg er dog trods alt glad for, at vi så har fået hørings svarene løbende.

Når det er sagt, er der positive elementer, men der er samtidig også en række opmærksomhedspunkter i lovforslaget. Det er overordnet positivt, at kriteriet om forældres indkomst i forhold til elevfordelingen på gymnasier ikke længere vil være gældende fra det kommende skoleår, og at eleverne i stedet fordeles efter transporttid, hvis der er flere ansøgere til en institution, end institutionen har pladser til, ligesom det også er positivt – sådan som nogle også har været inde på her i salen i dag – at man bibeholder de elementer i aftalen, som har til formål at holde hånden under gymnasierne i landdistrikterne og i yderområderne. Dog undrer det os, at man ikke allerede nu afskaffer indkomstkriteriet permanent, men at man lægger op til at fremsætte et lovforslag senere, og der bliver det i forhold til den debat, vi har haft i dag, minister, også lidt interessant at se, om der vil blive indkaldt til drøftelser om en ny model. Der har været meget diskussion her i salen i dag omkring nogle forhandlinger, men det kan være, at ministeren vil svare på det, når ministeren kommer på talerstolen. Men man vil altså ikke afskaffe indkomstkriteriet permanent nu, selv om man i regeringsgrundlaget skriver, at man vil afskaffe det, og at man senere vil præsentere en ny model. Der kunne man så spørge ministeren, om det betyder, at forældres indkomst fortsat kan blive et element i forhold til kriterierne omkring en fremtidig fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser.

Men vi imødeser i Danmarksdemokraterne gerne forslag fra regeringen, og vi vil også gerne deltage i drøftelser om, om man kan finde en bedre model, ligesom det er vores forhåbning, at en ny

model for elevfordelingen vil holde hånden under de unges muligheder for at vælge den uddannelse, der passer bedst til den enkelte, og at den samtidig også vil tage et opgør med den skæve elevsammensætning, vi har set på nogle gymnasier. Herudover ønsker vi at gøre ministeren opmærksom på, at der fortsat er et stort behov for en politisk drøftelse af, hvordan taxametersystemet kan justeres, så det i højere grad tilgodeser unges uddannelsesmuligheder i hele landet. F.eks. er erhvervsgymnasierne ofte færre og har en større geografisk spredning end de almene gymnasier, men de bliver ikke sidestillet med de almene gymnasier i forhold til udkantstilskuddet, hvilket medfører, at potentialet for et større uddannelsesudbud i yderområderne svækkes. Derfor vil jeg gerne anerkende, at regeringen vil se på de økonomiske styringsmodeller, der er på de forskellige ungdomsuddannelser, med henblik på at skabe bedre og mere lige vilkår mellem f.eks. de almene gymnasier og erhvervsskolerne, og det arbejde vil vi også gerne deltage konstruktivt i.

I Danmarksdemokraterne kan vi godt bakke op om det, som vi debatterer i dag, netop i forhold til at forældres indkomst ikke skal være afgørende for, om deres børn ender på et gymnasium. Så er det selvfølgelig også positivt, at de her hastelovforslag – og sådan skal det være – indeholder en solnedgangsklausul, og da forslaget jo så har en midlertidig karakter, håber vi på, at der kommer en varig løsning, og jeg håber også på, at den varige løsning bliver så bred som mulig. For det er trods alt bedre med brede aftaler her i Folketinget, når det vedrører noget så vigtigt som vores børn og unges uddannelser. Tak for ordet.

Kl. 13:56

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Og der er en kort bemærkning fra hr. Frederik Vad.

Kl. 13:56

Frederik Vad (S):

Det kan være, at det var mig, der ikke hørte ordentligt efter, men hvis det er sådan, vil jeg bare ligesom have det slået fast med syvtommersøm: Ønsker Danmarksdemokraterne at lave en model, der betyder – hvis man tager Københavns Kommune som eksempel, som jeg gjorde i min ordførertale – at der er 46 pct. af eleverne på Ørestad Gymnasium, der har anden etnisk baggrund end dansk, og at det 5 km væk på Christianshavns Gymnasium er 2 pct.? Ønsker Danmarksdemokraterne egentlig, at vi laver en model, som ændrer det billede? Er det en prioritet i forhold til de forhandlinger, der skal komme? Det var i hvert fald lidt uklart for mig. Tak for ordet.

Kl. 13:56

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 13:56

Karina Adsbøl (DD):

Det er faktisk utroligt, hvis det var så uklart, for jeg stillede netop også spørgeren et spørgsmål nede fra salen, i forhold til at der jo er store udfordringer på det her område. Det ved vi alle sammen. Vi har debatteret det mange gange i Folketingssalen, også i forhold til at nogle har ønsket bederum, og vi ved, at der er udfordringer i forhold til kønsopdelt svømning og alle de her ting. Så ja, vi skal have fundet en model, som tilgodeser, at vi ikke skal have parallelsamfund. Og udfordringen er jo også, kan man sige, om man tager Danmark og dansk kultur til sig – så kunne det jo være, at vi ikke så store udfordringer på området.

Kl. 13:57

Formanden (Søren Gade):

Vi går videre i rækken til fru Mette Thiesen.

Kl. 13:57

Kl. 14:00

Mette Thiesen (UFG):

Tusind tak. Og tak til ordføreren for talen. Jeg er lidt nysgerrig, i forhold til hvor Danmarksdemokraterne står med hensyn til det her med at hæve snittet for at komme i gymnasiet. For vi kan jo se, at nogle af de problemer, der er på de her såkaldte indvandrer-gymnasier, bl.a. er, at der er mange – hovedsagelig drenge – som slet ikke burde være der, som burde være et andet sted og i hvert fald ikke burde være der og ødelægge det for alle de andre. Vi kan også se, at kurven i forhold til frafald knækker lige omkring karakteren 7. Mener Danmarksdemokraterne, at det ville være hensigtsmæssigt, at man satte snittet for at kunne komme i gymnasiet op og i øvrigt gjorde det nemmere at smide eksempelvis uopdragne indvandrerdrenge ud, hvis de laver ballade?

Kl. 13:58

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 13:58

Karina Adsbøl (DD):

Ja, det er da i hvert fald rimelig frustrerende, hvis der er nogle få elever, der ødelægger det for mange. I forhold til det med at sætte snittet for at kunne komme ind på gymnasiet op kan jeg forstå, at ministeren er i gang med en undersøgelse på det område, og den venter jeg egentlig lidt spændt på at se resultatet af. Det kan være, at ministeren selv vil komme ind på det i sin tale her. For jeg tror, det er en balancegang. Der kan være fordele ved det, men der kan måske også være nogle ulemper, i forhold til om vi så gør det mere attraktivt at søge ind på gymnasier, fordi man skal have et højere snit, når man går på gymnasiet, eller hvad sker der?

Jeg har jo selv aldrig nogen sinde gået på gymnasiet. Jeg har gået på hf i et år, men jeg har ikke taget en længere uddannelse på gymnasiet. Jeg har jo gået på en erhvervsskole, og derfor synes jeg også, jeg vil komme med en opfordring her og sige, at social- og sundhedsskolerne er rigtig gode. Men jeg tror ikke, at vi skal lægge os fast på det nu. Jeg vil godt lige afvente og se, hvad det betyder for dem, der går ud, altså om de så er kommet videre.

Kl. 13:59

Formanden (Søren Gade):

Fru Mette Thiesen.

Kl. 13:59

Mette Thiesen (UFG):

Tak for svaret. Jeg vil følge en lille smule op på det, for det her med karaktergennemsnittet er én ting. Forhåbentlig er ordføreren enig med mig i – eller det må ordføreren jo selv svare på – at det jo ikke er en menneskeret at komme i gymnasiet. Ca. 80 pct. tager en gymnasial uddannelse, og vi er fuldstændig enige om, at det selvfølgelig ville være langt bedre, hvis langt flere tog en erhvervsuddannelse, og vi kan jo se, at det, at man hæver snittet for at komme ind på gymnasiet, betyder, at frafaldsprocenten falder. Det vil sige, at mange af dem, som vælger gymnasiet, men som alligevel hopper fra, fra starten kunne blive vejledt til at tage en anden uddannelse, eksempelvis en erhvervsuddannelse.

Så kan ordføreren ikke godt se, at det ville være hensigtsmæssigt, netop for også at sikre, at flere unge vælger en anden vej? Så kunne man i øvrigt kombinere det med nogle egnethedssamtaler på gymnasiet, hvor det ikke er en lærer, man har haft i mange år, man skal have den samtale med, men det foregår på gymnasiet. Kunne man lave sådan en form for model?

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 14:00

Karina Adsbøl (DD):

Jeg tror faktisk, det er vigtigt, at vi starter et helt andet sted, nemlig helt nede i folkeskolen, også i forhold til de praktiske fag, for ligesom også at støtte op om de unge og vise, at det altså er en mulighed at gå den vej. På den måde kan vi starte, når børnene er små, for at få dem til at interessere sig for det og se, at det altså er dejligt, at man kan blive tømrer eller andet.

Jeg vil bare ikke lige nu lægge mig fast på, at det skal være den ene eller den anden model. Det kan sagtens være, at vi skal gøre det – det vil jeg ikke udelukke. Det kan også sagtens være, at man skal gå nogle andre veje. I hvert fald synes jeg, det er vigtigt, at man starter allerede i folkeskolen med at få de praktiske fag ind.

Kl. 14:01

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke flere korte bemærkninger til ordføreren. Vi siger tak til fru Karina Adsbøl og siger velkommen til fru Helena Artmann Andresen fra Liberal Alliance.

Kl. 14:01

(Ordfører)

Helena Artmann Andresen (LA):

En af de mere kontroversielle beslutninger, den tidligere regering og Folketinget tog i sidste valgperiode, var om tvangsfordeling af landets gymnasieelever på baggrund af deres forældres indkomst. Det fyldte enormt meget, da jeg var ude til debatter på gymnasierne – med god ret – både for forældrene og for eleverne. For indkomstfordelingen reducerer de unge til brikker i et politisk spil.

En af de store grunde til, at jeg valgte at stille op til Folketinget, var, at jeg var træt af politikere, især fra venstrefløjen, der har så foruroligende mange forslag til, hvordan man indskrænker friheden for en meget ansvarlig ungdomsgeneration. Indkomstfordelingen er et godt eksempel på socialdemokratisk ingeniørkunst og venstrefløj-singeniørkunst, der indskrænker de unges frie valg. Jeg husker stadig tydeligt den 7. juni sidste år, hvor der var mødt rigtig mange unge mennesker op for at demonstrere foran Christiansborg mod tvangsfordelingen. De havde bannere med. Der stod bl.a.: »Vi vil ikke være brikker i et socialt eksperiment!« og »Nej tak til tvang«, og jeg kan kun tilslutte mig disse synspunkter.

Lad mig lige slå én ting fast. Ja, der er gymnasier, der har problemer, fordi der er en meget høj andel af elever med anden etnisk herkomst. Der er skoler, der har enormt store sociale udfordringer. Der er et dårligt studiemiljø, hvor bestemte grupper af elever dikterer hverdagen, og hvor sammensætningen er for skæv. Men der findes en meget simpel løsning, hvor man ikke behøver at opdele landet i afstandszoner og indkomstzoner, og hvor man ikke behøver kapacitetslofter og tilskudslofter. Man kan jo lukke de gymnasier, hvor problemerne er størst. Så får man spredt de elever, der skaber problemerne, i stedet for at man som med den daværende aftale så at sige skyder gråspurve med kanoner.

Det kan selvfølgelig stadig være nødvendigt med en eller anden form for fordeling. Særlig i yderområderne risikerer vi, at dækningen bliver så tynd, at elever skal køre enormt langt for at gå på et gymnasie. Det vil vi i Liberal Alliance gerne være åbne over for at se på. I den ideelle verden havde unge mennesker fuld valgfrihed, og det skal også være udgangspunktet. Men vi må bare også erkende, at der er områder i Danmark, hvor der er så langt mellem gymnasierne, og hvor de unge bor, at det selvfølgelig kan være svært at få deres hverdag til at hænge sammen, hvis de skal

bruge flere timer på transport hver dag. Så det er en balancegang. Om man kan finde den rette balance, ved jeg ikke, men vi vil meget gerne være med til at diskutere det.

Det bekymrer mig dog, når der i regeringsgrundlaget står, at man vil arbejde på en ny model, der skal løse skævheden i elevsammensætningen i især de større byer. Det lugter for mig lidt af mere tvang. Og vi kommer til at holde regeringen i ørerne, så vi ikke ender det samme sted, som vi gjorde før valget. Jeg havde ønsket, at der stod i regeringsgrundlaget, at man ville arbejde for at give flest mulige elever deres førsteprioritet og dermed tage et opgør med det politisk bestemte kapacitetsloft. Der er ca. 3.000 gymnasieelever hvert år, der ikke får deres førsteprioritet opfyldt. Det synes jeg godt at vi kan gøre bedre. Nu, hvor der heldigvis er så meget fokus på unges mistrivsel, synes jeg, at vi bør have i mente, at ekspertgruppens rapport peger på, at for de elever, der ikke får deres førsteprioritet opfyldt, lever deres uddannelsesforløb ikke op til deres forventninger angående det faglige, personlige og sociale udbytte i forhold til de elever, der får deres førsteprioritet opfyldt.

Når alt det er sagt, er vi i Liberal Alliance selvfølgelig rigtig glade for, at man nu skrotter forældreindkomst som fordelingskriterium, og vi kommer også til at stemme ja til lovforslaget.

Kl. 14:05

Formanden (Søren Gade):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning fra fru Anni Matthiesen.

Kl. 14:05

Anni Matthiesen (V):

Tak for ordførertalen. Der er lige en enkelt ting, som jeg tænkte det kunne være rigtig fint lige at blive lidt klogere på, i forhold til hvor Liberal Alliance egentlig står. For den der frihed holder vi jo også rigtig meget af i Venstre, men når det gælder f.eks. yderområderne, ved vi jo godt, at man kan være nødt til måske at styre det i nogen grad i forhold til at sikre, at der så trods alt er uddannelsesmuligheder.

Hvor står Liberal Alliance dér, altså i yderområderne? Hvis jeg bare skal give et eksempel fra min egen kommune, har man et gymnasium i Grindsted, men der er jo nogle større gymnasier i Vejle. Hvad tænker Liberal Alliance dér i forhold til trods alt at fastholde nogle af de unge mennesker i Grindsted, frem for at alle rykker mod Vejle?

Kl. 14:06

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 14:06

Helena Artmann Andresen (LA):

Jeg kan heller ikke komme med den perfekte løsning, hvilket jeg også gjorde klart i min ordførertale. Vi vil meget gerne være med til at holde hånden under de her små gymnasier, for det går ikke, hvis elever skal tage en bus 50 km væk – eller hvad ved jeg – hvis der er nogle af de her gymnasier, der kommer til at lukke. Det har også stor betydning for det sociale, for eleverne, og man ved, at hvis elever får over 50 km til deres gymnasie, er det altså 25 pct., der falder fra. Så det har kæmpe betydning, og derfor vil vi også gerne være med til, at vi holder hånden under de her små gymnasier.

Kl. 14:06

Formanden (Søren Gade):

Fru Anni Matthiesen.

Kl. 14:06

Anni Matthiesen (V):

Tak for det. Det betrygger mig egentlig lidt, for det er jo lidt det dilemma, vi står i nogle gange. Vi vil gerne have frit valg på alle hylder, men samtidig står vi jo også og siger her i Folketingssalen, at det er vigtigt, at der er uddannelsesmuligheder i hele landet. Og det er jo den konflikt, der også er i den her sag. Men tak, for jeg hører egentlig Liberal Alliance sige, at det også er vigtigt, at vi fortsat har uddannelsesmuligheder, også i yderområderne.

Kl. 14:07

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 14:07

Helena Artmann Andresen (LA):

Ja, det er jeg meget enig i; det er meget vigtigt.

Kl. 14:07

Formanden (Søren Gade):

Der er en kort bemærkning fra hr. Frederik Vad.

Kl. 14:07

Frederik Vad (S):

Det var, fordi ordføreren sagde, at en løsning, man kunne ty til de steder, hvor der f.eks. er udfordringer, var, at man kunne lukke gymnasierne. Betyder det, at en løsning skulle være at lukke gymnasier som Høje-Taastrup Gymnasium og Hvidovre Gymnasium, hvor der er en elevsammensætning, der balancerer på de der 50 pct. med ikkevestlig baggrund?

Kl. 14:07

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 14:08

Helena Artmann Andresen (LA):

Ikke nødvendigvis. Jeg tror ikke, det er lige præcis de gymnasier. Jeg har selv gået på et gymnasium, der også er et såkaldt brunt gymnasium, og jeg må bare sige, at på det gymnasium er der ikke de problemer. Jeg har ikke oplevet det. Tag derud, snak med eleverne, snak med lærerne, snak med rektoren – der er ikke de problemer. Jeg synes bare, at det er forkert, at man fra Folketingets side af ser et procenttal og så siger, at det ikke er så godt, og at det må vi hellere ruske lidt mere i, i stedet for at gå ud i den virkelige verden og prøve at høre dem lidt ad. Så det skal være de gymnasier, der har kæmpe udfordringer. Ministeriet har jo kun selv kunnet finde fire gymnasier, der måske har problemer med parallelsamfund.

Kl. 14:08

Formanden (Søren Gade):

Hr. Frederik Vad.

Kl. 14:08

Frederik Vad (S):

Hvis man så forestiller sig, at man lukker nogle gymnasier, hvor der virkelig er problemer, hvad så med friheden for de mennesker og de unge, der bor i de lokalområder? Mister de så ikke frihed til at kunne få en ungdomsuddannelse i umiddelbar nærhed af, hvor de bor, bare fordi de har været så – i gåseøjne – uheldige at bo et bestemt sted, hvor der er nogle bestemte problemer? Risikerer vi ikke at smadre deres frihed?

	Kl. 14:09		Kl. 14:11
Formanden (Søren Gade): Ordføreren.		Formanden (Søren Gade): Ordføreren.	
	Kl. 14:09		Kl. 14:11
Helena Artmann Andresen (LA): Nej, det synes jeg ikke vi gør, for de gymnasier, som der måske er de her store problemer på, er ikke nogen, der ligger i de mindre byer. Det er nogle, der ligger her i hovedstaden. Så nej, det synes jeg ikke.	Kl. 14:09	Helena Artmann Andresen (LA): Det er jeg enig i, men jeg må også sige, at man stadig væk godt kan fjerne kapacitetsloftet, men holde minimumskapaciteten. Jeg anerkender, at der skal gå nogle elever der, at der skal være et godt studiemiljø osv. Så man kunne eventuelt kigge på, at man måske kun fordelte til, at der var de 84 elever, som der er fastsat, og at man så ikke fordeler nogen andre.	Kl. 14:12
Formanden (Søren Gade): Fru Astrid Carøe.	Kl. 14:09	Formanden (Søren Gade): Der er ikke flere korte bemærkninger til ordføreren, og så siger vi tak til fru Helena Artmann Andresen og byder velkommen til fru Lise Bertelsen fra Det Konservative Folkeparti.	Kl. 14:12
Astrid Carøe (SF): Jeg sad lige og lyttede til ordførerens svar herovre fra siden af og blev ret overrasket over, at ordføreren siger, at det bare er noget, vi politikere har fundet på: at vi kigger på en procentsats på et excelark. Det er jo ikke rigtigt. Hele sektoren, rigtig mange skoler, gymnasielevernes fagforening og gymnasieeleverne selv siger, at der er behov for, at vi finder en løsning, at der er behov for, at folketingsmedlemmerne tager ansvar og sætter sig sammen og finder en langsigtet løsning for, hvordan vi skal fordele elever i fremtiden. Så jeg ville bare høre, om ordføreren var klar over, at der faktisk er rigtig mange ude i den virkelige verden, som er meget optaget af, at vi finder en løsning på det her problem.	Kl. 14:10	(Ordfører) Lise Bertelsen (KF): Mange tak. Jeg synes faktisk, det er en sejr for de kommende elever, at det i det mindste i år ikke bliver deres forældres indkomst, der skal være afgørende for, hvor de må gå i gymnasiet. Det er en sejr. Derfor stemmer vi også for det her forslag, da vi egentlig tænker, at det er det første skridt på vejen imod at give eleverne deres frie valg tilbage. Vi har dog en hel del bekymringer, da det kun er gældende for de kommende elever i år. Hvad med de elever, der kommer i årene efter? Kan de være sikre på deres frie valg? Det fremgår, at regeringen med en ny model vil fordele eleverne ud fra et politisk ønske om en mindre skæv elevsammensætning til næste år, men hvordan undgår vi nye indgreb i elevernes frihed, så ikke hensynet til excelark bliver det styrende for modellen?	Kl. 14:12
Formanden (Søren Gade): Ordføreren.	Kl. 14:10	Alle gode valg træffes, når det giver mening for den, der skal træffe valget. Vi ved, at de elever, der har fået deres førstprioritet om gymnasium opfyldt, trives langt bedre både fagligt og socialt end dem, der ikke får deres ønsker opfyldt. Det fremgår af en analyse, der er bestilt af den tidligere ekspertgruppe for elevfordelingen. Det er vi simpelt hen nødt til at tage alvorligt. En række eksperter har også advaret imod, at det kan medføre både mistrivsel og frafald at tvangsfordele elever imod deres ønsker. Jeg synes derfor allerede nu, at regeringen burde garantere, at der ikke kommer et nyt fordelingsprincip, som bare minder om det her forældreindkomstfordelingsprincip.	
Helena Artmann Andresen (LA): Så har jeg udtrykt mig forkert, for det var bestemt ikke det, jeg mente. Jeg mente, at det på lige det gymnasium, jeg selv kommer fra, ville være tilfældet, hvis man gik ind og blandede sig. Jeg må bare sige, at jeg også har beskeder fra gymnasirektorer osv. i min indbakke, der f.eks. er meget kede af, at vi har det her kapacitetsloft, fordi man i de større byer bare kommer til at jonglere rundt mellem de større gymnasier, og det er jo ikke det, der er meningen med det her. Det synes jeg er ærgerligt, så man kunne måske kigge på at fjerne kapacitetsloftet og samtidig holde hånden under de små gymnasier. Så ville der være flere elever, der ville få deres førstprioritet opfyldt, og der ville være mere frit valg.	Kl. 14:11	Vi er også bekymrede over, hvad der skal ske med erhvervs-gymnasierne, der tidligere styrede deres eget optag og løste problemerne frivilligt og i samarbejde med hinanden. Ifølge Danske Erhvervsskoler og -Gymnasiers hørings svar skal de være en del af den her bureaukratiske elevfordelingsmodel. Det kan endda blive endnu sværere at komme på et erhvervs-gymnasium, end det var før, og eleverne kan risikere at komme ind på et stx-gymnasium, selv om de egentlig hellere vil ind på et lokalt erhvervs-gymnasium, ifølge deres hørings svar. Regeringen taler om en historisk frisættelse af den offentlige sektor, men hvorfor kommer den så med de her hårde reguleringer på erhvervs-gymnasierne?	
Formanden (Søren Gade): Fru Astrid Carøe.	Kl. 14:11	En anden udfordring er, at regeringen ikke vil genindføre muligheden for at skifte gymnasium uden en dispensationsansøgning. Her skal eleverne over for rektor stadig dokumentere, at de mistrives, inden et skoleskift overhovedet kan komme på tale. Det stiller den unge dårligt. Hvis rektor kræver en udtalelse fra f.eks. en læge, presser det vores i forvejen pressede sundhedsvæsen med unødigt dokumentation. Vi ønsker ikke dyre it-systemer, der tager økonomien fra undervisningen. Og ifølge et svar fra ministeren modtaget her i	
Astrid Carøe (SF): Ja, heldigvis er det jo langt de fleste gymnasier, der fungerer rigtig godt. Så det skal vi selvfølgelig sikre at de fortsat gør i fremtiden. Jeg ved ikke, om ordføreren tænker, at man kan hjælpe skolerne økonomisk, så hvis de ikke får så mange elever, kan man hjælpe dem i højere grad. Men noget af det, de jo også siger derude, er, at der også er et eller andet fagligt aspekt i, at der er et minimum af, hvor mange elever der kan være på en skole – på et tidspunkt giver det simpelt hen ikke mening længere – og de elever forsvinder, hvis man ikke sørger for, at der er nogle kapacitetslofter på nogle af de andre skoler. Jeg ved ikke, hvad ordføreren tænker om det. Man kan vel ikke kun understøtte økonomisk; man bliver vel simpelt hen også nødt til at have nogle elever til at gå på skolen.			

dag kl. 12.41 bliver den samlede merudgift til elevfordelingsaftalen forventeligt i perioden 2021-2028 370 mio. kr. Det er godt nok mange penge.

Kl. 14:17

Vi er også bekymrede for, hvad den stramme kapacitetsstyring vil betyde for eleverne og deres trivsel. Vi synes faktisk ikke, at det er belyst tilstrækkeligt.

Så lad det nu være de unges frie valg, der kommer først, lad fordeling ske ud fra ønsker og ud fra afstand, lad os nu skabe tryghed for vores unge mennesker og vished for deres fremtid, både hos de unge, men også for deres familier. Tak.

Kl. 14:16

Formanden (Søren Gade):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning fra fru Mette Thiesen.

Kl. 14:16

Mette Thiesen (UFG):

Tak for talen, og tak for at have stillet rigtig mange gode spørgsmål. Jeg havde faktisk ikke set det sidste svar; det må være kommet i dag, nærmest lige inden vi gik i salen.

Jeg kunne egentlig godt tænke mig – for det vil jeg i hvert fald gerne sige med det samme at jeg i så fald gerne vil støtte – at Det Konservative Folkeparti stiller ændringsforslag om nogle af de her bekymringer, så det vil jeg bare gerne høre om.

Kl. 14:16

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 14:16

Lise Bertelsen (KF):

Tak. Der er i hvert fald en hel del af de spørgsmål, vi har fået svar på i dag, som vi rigtig gerne vil drøfte videre, for vi tænker, at det her er gået lidt hurtigt, og at vi også har fået svarene her lidt i sidste øjeblik. Vi tænker faktisk, at det er en alvorlig indgriben, så vi skal have tid til at tænke os om og behandle det her på ordentlig vis.

Kl. 14:17

Formanden (Søren Gade):

Fru Mette Thiesen.

Kl. 14:17

Mette Thiesen (UFG):

Tak. Det er jeg sådan set helt enig i. Nu sidder jeg ikke selv i udvalget, men kan ordføreren så bekræfte mig i, at Det Konservative Folkeparti vil bære de her bekymringer og problematikker videre i udvalgsbehandlingen af det her lovforslag, sådan at vi forhåbentlig kan få rettet op på nogle af de meget berettigede bekymringer, som jeg kan høre ordføreren og Det Konservative Folkeparti har?

Kl. 14:17

Formanden (Søren Gade):

Værsgo.

Kl. 14:17

Lise Bertelsen (KF):

Det er helt sikkert, at de svar, vi har fået i dag, er vi ikke færdige med at kigge på.

Kl. 14:17

Formanden (Søren Gade):

Hr. Frederik Vad.

Frederik Vad (S):

Tak til ordføreren – og i øvrigt tillykke med den første tale. Ligesom jeg selv har ordføreren sikkert også været lidt nervøs. Det er bare den her snak om frit valg og frihed, som jeg synes er lidt interessant, for ordføreren siger, at hun er tilhænger af afstandskriteriet, men det er jo også en måde at regulere på. Langt, langt de fleste får deres førsteprioritet opfyldt, men når der er flere, der søger, end der er stole i klasselokalerne, så skal vi jo på en eller anden måde have fordelt folk; det ved vi jo.

Så anerkender ordføreren ikke, at selv med et afstandskriterie er der ikke fuldt ud frit valg, altså at der selv med et afstandskriterie ikke er 100 pct. frit valg for alle?

Kl. 14:18

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 14:18

Lise Bertelsen (KF):

Det vil jeg gerne give dig ret i, for som det tidligere er nævnt her fra talerstolen, er det ikke alle, der kan få deres førstevalg, men vi skal godt nok stille mod det af hensyn til alle elevers trivsel og gennemførelsesrate. Og i øvrigt selv tak og i lige måde – tillykke med din første tale.

Kl. 14:19

Formanden (Søren Gade):

Hr. Frederik Vad.

Kl. 14:19

Frederik Vad (S):

Tak. Det er jeg glad for. Jeg deler fuldstændig ordførerens ambition om, at så mange som muligt skal have deres førsteprioritet opfyldt, men nogle gange kan man i den her diskussion godt lidt få den følelse, at i nogle dele af landet er det vigtigere, at førsteprioriteten bliver opfyldt, end i andre dele af landet. Og selv med et afstandskriterium vil der jo være folk derude, som ikke får deres førsteprioritet opfyldt. Det synes jeg bare er vigtigt på en eller anden måde at slå fast. Tak.

Kl. 14:19

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 14:19

Lise Bertelsen (KF):

Selv tak.

Kl. 14:19

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke flere korte bemærkninger til ordføreren. Vi siger tak til fru Lise Bertelsen og byder velkommen til den næste ordfører, og det er fru Lotte Rod fra Det Radikale Venstre.

Kl. 14:19

(Ordfører)

Lotte Rod (RV):

Tak for det, formand. Jeg brænder for, at vi skal have blandede gymnasier og blandede skoler. Jeg tror på, at vores demokrati og vores tillid til hinanden bygger på, at vi går i skole med hinanden, at vi går i klasse med hinanden, og at vi lærer hinanden at kende på kryds og tværs. Derfor har jeg et meget stort håb om, at det, vi gør i dag med den her aftale, i virkeligheden kan være en ny start. For jeg mener, vi har en fuldstændig bunden opgave i Folketinget med at sørge for, at vi har blandede skoler og blandede gymnasier i hele

landet. Jeg håber, det kan blive en ny start, for i virkeligheden har vi jo især i både Socialdemokratiet, Venstre og Radikale Venstre i årevis arbejdet for at få en model. Jeg kan huske et sådan helt absurd samråd, hvor jeg sad sammen med fru Inger Støjberg og vi var fuldstændig enige – det tror jeg aldrig nogen sinde er sket. Det viser bare lidt om, at vi virkelig har en lang historik, hvor vi i fællesskab har forsøgt at gøre noget ved det, fordi det er så fuldstændig afgørende, set fra mange forskellige synspunkter, at vi har blandede gymnasier.

Derfor håber jeg lidt, at vi i virkeligheden kan have en fælles refleksion på den anden side af det her forløb. I hvert fald tænker jeg og vi i Radikale Venstre en del over, at de her politiske forhandlinger og den her aftale måske er blevet lavet lidt for lukket. I hvert fald har der jo været så utrolig mange misforståelser, som vi måske kunne undgå, hvis vi kunne lave en drøftelse, som var lidt bredere, og hvor de unge også følte sig hørt i det. Jeg synes også, at det her jo sætter på spidsen, hvorfor vi så tit taler om, at det giver god mening at lave brede aftaler. For det er jo ret uholdbart, at gymnasier, der er i fuld gang med at implementere en aftale, nu får trukket aftalen tilbage. Og det *skal* ikke være sådan, at uddannelsespolitik bliver lavet om, hver gang der kommer en ny regering. Derfor har jeg et meget stort håb om, at vi i fællesskab kan lave en model, som bliver bred, og som kan stå i årene fremover, så man ved, hvad man har at regne med.

Samtidig håber jeg også, at vi kan have en refleksion med hinanden over den politiske debat, der så har været. Jeg synes ikke, det har været nogen god debat. Jeg er rigtig ked af, at der er så mange unge og deres forældre, som har troet, at nu skulle de lige pludselig til at gå på et eller andet gymnasium helt vildt langt væk, hvilket jo aldrig nogen sinde har været tilfældet. Jeg synes, at de mange misforståelser og den megen snak om tvang har været helt ude i skoven. Derfor har jeg også lidt lyst til at sige noget om det her med forældreindkomst.

Jeg tror sådan set ikke, der er nogen, der synes, at det der med forældreindkomst i virkeligheden er det, der sådan er vigtigt i sig selv. Men det, der betyder noget for mig, er, at det har en værdi i sig selv, at vi har blandede gymnasier. Altså, det er ikke nogle bestemte børn og unge, som skal et andet sted hen. Det her handler ikke om, at der er nogle brune, der skal busses nogle andre steder hen, så der ikke er så mange brune, der er samlet – bare for at sige det ligeud. For mig har det en værdi i sig selv, at det er blandet, og det, som det med forældreindkomsten gjorde, var jo at sige, at vi blander gymnasierne ud fra elevernes sociale baggrund. Og det er jo trist, at det ligesom er forældrenes indkomst, der er et udtryk for det. Det ville have været endnu værre, hvis man havde gjort det med karakterer, tænker jeg. Altså, så var vi jo bare endt i en situation, hvor man så skulle begynde at spekulere i, om man så måske med vilje skulle lade være med at få så gode karakterer, for så kunne jeg ende et eller andet sted i midten og så måske få en af de pladser. Så den udfordring, vi står med, er, at vi *skal* lykkes med at lave blandede gymnasier, og at vi skal lykkes med at lave en model, som hviler på det princip, at det er godt for os alle sammen, at vi er blandede.

Derfor vil vi i Radikale Venstre også godt stemme for det her. Jeg synes sådan set egentlig, at det er rimelig dårligt politisk håndværk at sige noget, før man har lavet den anden aftale. Vi tager til efterretning, at det var den forhandling, regeringspartierne havde med hinanden, og derfor vil jeg gerne sige på Radikale Venstres vegne, at vi gerne vil støtte det her forslag, men vi vil gøre det med en forventning om, at regeringen påtager sig lederskabet for 1) at bruge kapacitetsstyringen til at sørge for at holde hånden under alle gymnasier, og 2) at vi i fællesskab – og jeg vil bruge Venstres ordførers ord – i en fart får lavet en fælles model, som så kan være den model, som sikrer blandede gymnasier, og som vi kan stå på i mange år fremover. Så med det vil jeg sige, at jeg gerne vil støtte

forslaget, og så har jeg lovet at hilse fra Enhedslisten og sige, at de tilkendegiver, hvad de mener, ved andenbehandlingen.

Kl. 14:24

Formanden (Søren Gade):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning fra fru Anni Matthiesen.

Kl. 14:24

Anni Matthiesen (V):

Tak til Radikales ordfører. Og igen tak for, at Radikale nu bakker op om det her lovforslag – det sætter jeg rigtig stor pris på. For jeg er også enig i det, som ordføreren siger, nemlig at det er vigtigt på det her område at forsøge at få nogle brede aftaler.

Kunne ordføreren på en eller anden måde sætte lidt flere ord på, hvad ordføreren og hvad Radikale Venstre tænker om kriterier? Vi har jo siddet i forhandlingslokalet sammen, så vi ved godt, at det her er en vanskelig opgave, men er der nogle kriterier, som Radikale Venstre faktisk synes kunne være oplagte at bringe i spil?

Kl. 14:25

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 14:25

Lotte Rod (RV):

Jeg tror sådan set, at det mindst ringe kriterium egentlig var det med forældreindkomsten. Det var derfor, vi endte med at lave aftalen, som vi gjorde, selv om vores udgangspunkt i Radikale Venstre var at lave en lokal model, altså hvor man lokalt skulle sørge for, at gymnasierne var blandet. Nu mangler vi jo så at høre fra Venstre og fra regeringens side, hvad de tænker. En måde at komme videre på var jo at spørge ekspertgruppen igen og bede dem om at komme med et oplæg til os.

Jeg er ikke gift med en bestemt model – det er også det, jeg ligesom prøver at sige, og det er også derfor, jeg kan stemme for det her i dag. For mig skal det ikke se ud på en bestemt måde; men det, jeg *vil* have, er, at vi laver en model, for jeg vil have, at det lykkes os at lave et blandet gymnasium.

Kl. 14:25

Formanden (Søren Gade):

Fru Anni Matthiesen.

Kl. 14:25

Anni Matthiesen (V):

Tak for det. Apropos en blandet model tænker ordføreren da lidt på det, som man har gjort i Aarhus, hvor man jo også i en forsøgsperiode har arbejdet mere med at blande eleverne på en anden måde. Er det det, som ordføreren mener med, at man også godt kunne tænke i nogle mere lokale løsninger, eller hvad?

Kl. 14:26

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 14:26

Lotte Rod (RV):

Det var vores oprindelige udgangspunkt, da vi gik ind til forhandlingerne, at vi ville have en lokal model. Så kiggede vi på de forskellige modeller og kunne godt se, at den model med forældreindkomst faktisk ville sikre en social fordeling. Og jeg synes, det vigtige er, som jeg også sagde i min ordførertale, at vi finder en model, der gør, at det ikke er nogle bestemte børn, som skal busses langt væk, men at det er i vores alle sammens interesse – og faktisk for vores alle sammens skyld – at vi skal være blandede og gå i skole med

hinanden. Derfor håber jeg, at vi snart kommer i en proces, hvor vi kan komme ind og forhandle om en konkret model, for det skal vi gøre.

Kl. 14:29

Formanden (Søren Gade):

Fru Mette Thiesen for en kort bemærkning.

Kl. 14:26

Mette Thiesen (UFG):

Tusind tak. Jeg spurgte egentlig også den radikale ordfører sidst, da vi drøftede det her i Folketingssalen, men da var det en anden ordfører end den ordfører, der står her nu. Jeg kunne bare godt tænke mig helt ærligt at høre den radikale ordfører, om Radikale Venstre helt ærligt og ind til benet mener, at Radikale Venstre bedre ved, hvilket gymnasie folk skal gå på, end de unge mennesker selv. Ja eller nej?

Kl. 14:27

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 14:27

Lotte Rod (RV):

Jeg går ind for, at så mange som muligt selvfølgelig skal have deres førstevalg, men det kræver jo også, at der er et gymnasie tæt på, som man så faktisk har lyst til at vælge. Derfor skal vi jo lave en model, der gør, at alle gymnasier er gode gymnasier, og at alle lokale gymnasier er nogle, man har lyst til at gå på – at der er elever nok, og at man kan spejle sig i de elever, der er. Det er derfor, det er så vigtigt, at vi har en model for, at alle gymnasier er blandede.

Kl. 14:27

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 14:27

Mette Thiesen (UFG):

Tak. Ja, for vi står jo i den her situation, bl.a. fordi Radikale Venstre også har været bannerfører for en forfejlet udlændingepolitik. Og lige nu står vi så i en problematik, hvor der er de her gymnasier med en meget, meget stor andel af ikkevestlige elever, som hovedsagelig kommer fra de muslimske lande, og som vi har store problemer med. Det er sådan set også derfor, jeg synes, at det er lidt interessant at høre på Radikale Venstre, for nu vil Radikale Venstre lige pludselig efterlade regningen for deres egen forfejlede udlændingepolitik hos de unge. Hvorfor det?

Kl. 14:28

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 14:28

Lotte Rod (RV):

Jeg har godt hørt før, at fru Mette Thiesen ligesom prøver at tegne et billede af, at det har været en forfejlet politik – jeg synes da, den er det helt modsatte. Jeg synes da, at det er en enorm styrke, at unge fra familier, der ikke har tradition for at tage en uddannelse, nu kommer på gymnasiet – mange som de første i deres familie. Det er da en fantastisk uddannelsessucces.

Kl. 14:28

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så siger vi tak til fru Lotte Rod. Den næste på talerstolen er hr. Lars Boje Mathiesen fra Nye Borgerlige.

(Ordfører)

Lars Boje Mathiesen (NB):

Hvor er det dejligt at være ordfører på uddannelsesområdet – det er noget, jeg har beskæftiget mig med professionelt i rigtig mange år, så jeg ser frem til samarbejdet.

I forhold til det her lovforslag, som vi skal behandle og stemme om, har det jo aldrig nogen sinde været Nye Borgerliges kop te, at man skal bestemme, hvor folk skal gå på gymnasiet, efter deres forældres indkomst. Det er noget pjat, og det er sådan en del af den der socialdemokratiske ingeniørkunst, hvor man føler sig berettiget til at bestemme alt ned i detaljen omkring folks tilværelse. Det bryder vi os i Nye Borgerlige ikke om. Vi er et borgerligt parti; vi elsker fritænkning, og vi mener ikke, at folk skal bedømmes på, hvad deres forældre ejer, eller hvad de tjener, men på deres kompetencer og i det her tilfælde, kan man sige, nogle helt objektive krav omkring, hvor man bor, og hvor man har den største tilknytning. Og ja, det er ikke sådan i tilværelsen i dag, at man altid kan komme på dét almene gymnasium, som man har lyst til; der kan det nogle gange være sådan, at man kommer på et andet. Men det må aldrig nogen sinde være baseret på ens forældres indkomst, og jeg er glad for, at det nu bliver lavet om, og at vi kan kigge ind i en anden løsning. Tak.

Kl. 14:30

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Jeg siger tak til hr. Lars Boje Mathiesen. Der er ikke yderligere. Så er vi klar til den næste, og det er fru Mette Thiesen, uden for grupperne, som privatist.

Kl. 14:30

(Privatist)

Mette Thiesen (UFG):

Med det her lovforslag afskaffer vi tvangsfordeling, og hurra for det. Jeg var den allerførste, der i 2019 råbte vagt i gevær om den daværende regerings planer om at tvangsfordele danske gymnasieelever. Helt grundlæggende mener jeg, at man som ungt menneske skal have et frit valg, også når man vælger gymnasium. Derfor er jeg også som udgangspunkt glad for det her lovforslag.

Der er ingen tvivl om, at aftalen om tvangsfordeling af gymnasieelever var helt katastrofal. Centralt stod det nemlig, at gymnasier fremover skulle optage elever på baggrund af deres forældres pengepung. Opfyldelsen af unge menneskers uddannelsønsker blev således betinget af, hvilke jobs deres forældre havde. Den skævvridning fjerner man heldigvis med det her lovforslag. Samtidig fjerner man med ændringsforslaget tilskudsloftet på de private gymnasier. Det er også rigtig godt.

Der er også rejst en del bekymringer, bl.a. af Det Konservative Folkeparti, i forhold til det her med, at det ikke skal være rektor, der vurderer, om et ungt menneske må flytte fra gymnasiet. Det synes jeg er rigtig godt at se på, og det glæder jeg mig til at se hvad der kommer ud af, for det skal selvfølgelig også adresseres.

Men desværre har grundlaget for hele den her debat været ret forfejlet fra start af. At man på overfladen tror, at man med en eller anden form for ingeniørkunst kan løse nogle ret grundlæggende samfundsmæssige problemer skabt over årtier med et snuetag, og at man så ovenikøbet efterlader den regning på ungdomsværelset, synes jeg simpelt hen ikke er i orden, og sådan skal det ikke være.

Men den der problematik er jo tvedelt, for en ting er, at den forfejlede udlændingepolitik, der har været ført i årtier, er hovedårsagen til, at vi overhovedet står her i dag og drøfter det, vi gør. Derfor er det selvfølgelig også udlændingepolitikken, der skal adresseres – og det faktum, at der er kommet alt for mange hertil fra ikkevestlige og

hovedsagelig muslimske lande, der ikke tilpasser sig Danmark, og som er overrepræsenterede i alle de forkerte statistikker.

Derudover har vi en reel bekymring og en meget stor problematik, i forhold til at der er alt for mange, der går på gymnasiet. Det adgangsgivende snit er simpelt hen for lavt. Hvis man kigger på frafald, ville det eneste rigtige sådan set være at lægge snittet for at komme i gymnasiet på omkring 6 eller 7, og herved ville man også sikre, at de, der ikke burde gå i gymnasiet, ikke gør det. Man ville også automatisk frasortere en hel del af de her uopdragne indvandrerdrenge, som desværre ødelægger det for rigtig mange andre. Dem, der fortsat kommer på gymnasiet, men ikke kan opføre sig ordentligt, skal selvfølgelig smides ud. Den er ikke længere.

Regeringen lægger op til forhandlinger og et lovforslag med henblik på at lave en ny fordelingsmodel. Det i sig selv giver også anledning til lidt bekymring, og det var egentlig også derfor, jeg stillede nogle spørgsmål fra min plads tidligere, for jeg er sådan set bekymret for, at vi ender med det samme udgangspunkt i de her forhandlinger. Jeg deltager meget gerne i de her forhandlinger. Jeg skal også senere hilse fra Dansk Folkeparti – det ved jeg at de også gør – men bekymringen er altså fortsat, at man på trods af forhandlinger ender ved det samme udgangspunkt, og det mener jeg simpelt hen ville være helt forfejlet, og derfor er jeg også glad for, at ordføreren for Moderaterne, en del af regeringen, bekræftede, at det ville de i hvert fald ikke være med på.

For mig er det frie valg meget vigtigt, og det, der er endnu mere vigtigt for mig, er, at man ikke efterlader regningen for årtiers forfejlede udlændingepolitik hos de unge mennesker, kort sagt på teenageværelset. Jeg støtter det her lovforslag. Jeg skulle hilse fra DF og sige, at de også støtter det, men at de også er meget optagede af, at de bekymringer, der er rejst i behandlingen fra Det Konservative Folkepartis side, og de spørgsmål, vi først lige har fået svar på nu, også bliver indarbejdet i udvalgsbehandlingen, sådan at vi kan sikre, at vi så at sige får fjernet alle de tidsler, der var i den tidligere aftale og det tidligere lovforslag. Tak for ordet.

Kl. 14:35

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak. Der er et spørgsmål fra hr. Frederik Vad. Værsgo.

Kl. 14:35

Frederik Vad (S):

Men det er jo fru Mette Thiesen, som siger, at man kan fjerne de her problemer med en snuptagsløsning; altså, det er jo fru Mette Thiesen, der siger, at hvis man bare ændrer udlændingepolitikken fuldstændig grundlæggende, vil det her problem være løst i morgen. Men det er ikke rigtigt – det er jo ikke rigtigt.

Derfor er mit spørgsmål til fru Mette Thiesen, som selv har været enormt meget på banen i den her debat: Hvis man bor i Hvidovre, hvis man bor i Høje-Taastrup eller hvis man bor i Ishøj og gerne vil på en gymnasial uddannelse i nogenlunde afstand fra, hvor man bor, og også gerne vil have, at der på det gymnasium hersker en majoritetskultur, som matcher den, der er i det øvrige Danmark, hvad er så fru Mette Thiesens svar til den elev – Jørgen eller Hans eller Karl, eller hvad vedkommende nu kunne hedde?

Kl. 14:36

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 14:36

Mette Thiesen (UFG):

Det er, at Karl har mulighed for at vælge det gymnasium fra, hvis det er et dårligt gymnasium. Det er den ene ting. Og i øvrigt tillykke med ordførtalen – det fik jeg ikke nævnt før. Så er der nogle af de her ting, jeg har anført, altså at der jo også er meget blandede hold-

ninger til, hvad den her klassekammerateffekt egentlig gør. Jeg er selv skolelærer, og jeg ved, at det er meget, meget forskelligt, og det er også det, undersøgelser viser. Så det her med, at man tror, at man med social ingeniørkunst så at sige bare kan blande det lidt rundt, stiller jeg mig meget tvivlende over for. Desuden – vil jeg sige – åbner man for den meget åbenlyse mulighed for, at man faktisk bare ender med at fordele problemerne rundt, sådan at man ødelægger det for endnu flere elever, end hvis de har mulighed for faktisk at vælge det gymnasium fra, hvor der er den her majoritetskultur.

I øvrigt tror jeg ikke, som jeg også har nævnt, at det her er en snuptagsløsning. Men vi kan starte med at hæve karaktergennemsnittet i gymnasiet, for mange af dem, som skaber de her problemer, er nok i bund og grund nogle, der slet ikke burde være der.

Kl. 14:37

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 14:37

Frederik Vad (S):

Jamen vi behøver slet ikke at diskutere, om vi skal have en stram udlændingepolitik; altså, det står Socialdemokratiet totalt på mål for. Men jeg kunne godt tænke mig at spørge fru Mette Thiesen, hvordan fru Mette Thiesen så vil forklare, at de lande i verden, der er mest harmoniske, hvor du har den største livskvalitet osv., også er de lande, der er mindst opsplittede, altså hvor man på tværs af indkomstgrupper, på tværs af social baggrund og på tværs af etniske skel møder hinanden, går i skole sammen og lever side om side. Hvordan vil fru Mette Thiesen så forklare det?

Kl. 14:37

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 14:37

Mette Thiesen (UFG):

Jamen det er Danmark sådan set allerede. Og nu fristes jeg egentlig til at komme med et meget konkret eksempel – jeg ved ikke, om jeg har tid til det, men nu prøver jeg – i forhold til den her tro på, at man ved social ingeniørkunst kan gøre en hel masse ting. Jeg er selv skolelærer, og jeg var også lærer, da man eksempelvis implementerede inklusionsreformen, hvor man tog en hel masse børn med særlige behov – dengang var det en 96-procentsmålsætning – og bare proppede dem ind i den almene skole. Det var også ud fra en idé om, at hvis de var der, gik problemerne ligesom væk af sig selv, og ud over, at det var en kæmpe spareøvelse, har vi bare kunnet se, at det gik ud over nogle af de mest udsatte og mest skrøbelige børn, og det ser vi resultatet af nu. Så nej, jeg tror ikke på det.

Kl. 14:38

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så siger vi tak til fru Mette Thiesen og velkommen til børne- og undervisningsministeren.

Kl. 14:38

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Tak skal du have, formand. Først og fremmest tak til de partier, der bakker op om lovforslaget, der indeholder en justering af den samlede elevfordelingsmodel. Som det fremgår af vores regeringsgrundlag, ønsker vi, at forældrenes indkomst ikke indgår i fordelingen af gymnasieelever, og det er derfor, vi nu behandler det her lovforslag. Det er regeringens opfattelse, at der er et problem med opdeltede gymnasier, men at vi har brug for at finde en anden løsning end den, der eksisterede hidtil – en løsning, der kan samle bredere politisk opbakning og støtte hos de familier, der er omfattet af reglerne.

Med lovforslaget foreslår vi, at alle ansøgere til de gymnasiale ungdomsuddannelser bliver fordelt efter reglerne for fordeling i afstands-zoner. Hvis der er flere ansøgere til en institution, end institutionen har kapacitet til at optage, bliver de grundlæggende kriterier ansøgerens prioritet og transporttid, og det vil gøre sig gældende i hele Danmark. Der vil altså ikke være fordelingszoner, og dermed afskaffes forældres indkomst som kriterium i fordelingen.

Der er med lovforslaget tale om en midlertidig ordning, som kun gælder for fordeling af ansøgere for skoleåret 2023/24. Det er dem, der starter i skole til august. Der ændres i udgangspunktet ikke ved de øvrige elementer i elevfordelingsmodellen. Mulighederne for central kapacitetsstyring og minimumskapacitet fastholdes altså. De erhvervsgymnasiale uddannelser vil også fortsat være omfattet af reglerne om fordeling og kapacitetsfastsættelser. Dog er der i fredags oversendt et ændringsforslag til lovforslaget, hvori det foreslås, at vi afskaffer tilskudsloftet for elever på private gymnasier for optaget til skoleåret 2023/24.

Regeringen vil senere fremsætte et lovforslag, som varigt fjerner forældreindkomst som kriterium. Det er også regeringens hensigt, at vi skal se på en langsigtet model, der modvirker den skæve elevsammensætning. Der er som sagt fortsat et problem, der skal løses. I første omgang ønsker vi at fjerne forældreindkomst som et kriterium i elevfordelingen.

Til slut vil jeg bare sige tak for debatten og velvilligheden i forhold til at hastebehandle forslaget, som har en enorm betydning for de elever, der skal søge ind på gymnasiet her til sommer.

Kl. 14:41

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak for det. Der er et par enkelte spillere. Den første er hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 14:41

Lars Boje Mathiesen (NB):

Tak, og tak til regeringen for at ændre holdning. Jeg er lidt nysgerrig på, om Socialdemokratiet har ændret holdning til det her, eller om det er, fordi man indgår i et arbejdsfællesskab og så skal gå på kompromis og finde en løsning, som alle kan se sig i. Det forstår jeg godt, det er fair, sådan fungerer det nogle gange. Men har Socialdemokratiet også ændret holdning til det? Ser man anderledes på det her problem nu? Er man blevet overbevist af gode argumenter, eller er det bare noget, man er nødsaget til at gå med i på grund af det regeringsfællesskab, man har lavet?

Kl. 14:41

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ministeren.

Kl. 14:41

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Socialdemokratiet syntes, det var en god aftale, der lå før valget, og vi har indgået et kompromis her, men vi er også kommet frem til den erkendelse, at hvis vi skal have lovgivning, der regulerer fordelingen af gymnasieelever, og som er virkelig essentielle regler for tusindvis af familier i Danmark, så er det bedst, hvis de aftaler også er bredt politisk funderet og ikke vil blive ændret, fordi der har været et folketingsvalg. Så vi søger en bred politisk løsning, som har opbakning bredt i Folketingssalen, men som også kan forklares og forsvares over for de mange familier, der har unge, der skal søge ind på gymnasiet.

Kl. 14:42

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 14:42

Lars Boje Mathiesen (NB):

Tak. Jeg er fuldstændig enig i, at den tidligere aftale hverken kunne forklares eller forsvares over for familierne. Det er jeg fuldstændig enig i. Det, jeg spørger ind til, er så: Jamen hvad nu, hvis der kommer et andet flertal bagefter? Den sidste aftale var jo også, kan man sige, en smal aftale, den var ikke bredt funderet, så er det en ny erkendelse, der er kommet hos Socialdemokratiet, at det faktisk var en fejl at lave en smal aftale, som forsøgte at gå ned ad den vej, at man hele tiden skulle have gået efter den brede aftale, og at man derfor ikke skulle have haft det her med som et parameter?

Kl. 14:42

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ministeren.

Kl. 14:42

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Det hører måske lige med til historien, at Dansk Folkeparti faktisk var med til at indgå aftalen, da den oprindeligt blev indgået, og dermed var der også partier fra den side af Folketingssalen med i aftalen. Men man kan jo ikke læse regeringsgrundlaget anderledes, end at forældreindkomst som kriterie for fordelingen af gymnasieelever er en død sild. Det kommer vi ikke til at foreslå igen.

Kl. 14:43

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er næste spiller fru Astrid Carøe.

Kl. 14:43

Astrid Carøe (SF):

Tak for det. Jeg tror egentlig bare, jeg vil spørge ministeren, om ministeren har nogen bud på, hvad det er for et alternativ, vi kan sætte i stedet. For vi er jo rigtig glade for, at ministeren også anerkender, at vi står med et problem, som vi desværre har haft i rigtig mange år, og som ikke ser ud til at løse sig selv. Så hvad forestiller ministeren sig at man kan gøre i stedet for at fordele på baggrund af indkomst, som jo var det, vi aftalte sammen inden valget?

Kl. 14:43

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ministeren.

Kl. 14:43

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Vi har ikke noget færdigt forslag. Vi har ikke engang et halvfærdigt forslag. Men selv om jeg ikke selv deltog i forhandlingerne, fulgte jeg dem lidt på sidelinjen som integrationsminister, fordi jeg faktisk betragtede det som en af de vigtigste integrationsudfordringer, vi havde i Danmark på det tidspunkt. Jeg ved derfor også, at der var alverdens forskellige modeller på bordet, og der var et ekspertudvalg, der havde arbejdet, synes jeg, rimelig grundigt og seriøst forinden. Nu må vi samle op på, hvad der ligger fra dengang og så prøve at være så kreative, som vi overhovedet kan være, i forhold til at få løst opgaven fremadrettet.

Jeg synes faktisk også, at der, hvis man lytter til debatten her i dag, så er nye tanker hist og pist. Jeg noterede mig f.eks. Moderaternes ordfører, som siger, at han jo selv valgte at søge mod et af Vestegnens gymnasier, fordi der var en speciel linje med nogle specielle fag, som tiltrak lige præcis ham, og det var han villig til at rejse efter, selv om han ikke boede i nærheden. Jeg tror i hvert fald, at det er vigtigt at fastholde gymnasier på Københavns Vestegn og i de områder af Aarhus og andre byer, hvor der har været udfordringer med elevsammensætningen. Vi kan ikke bare læne os tilbage og lade falde, hvad ikke kan stå.

- Kl. 14:44 **Første næstformand** (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.
- Kl. 14:44 **Astrid Carøe** (SF):
Så fik ministeren næsten svaret på mit opfølgende spørgsmål, for jeg ville nemlig høre angående nogle af de løsninger, som vi jo har hørt nævnt af nogle af de andre partier i dag. Vi hørte fra Liberal Alliance, og tidligere har Konservative nævnt det, at løsningen også kunne være bare at lukke de gymnasier, der er problemer med, f.eks. på Vestegnen. Men skal jeg forstå det sådan, at det ser ministeren ikke som en løsning på problemet?
- Kl. 14:45 **Første næstformand** (Leif Lahn Jensen):
Ministeren.
- Kl. 14:45 **Børne- og undervisningsministeren** (Mattias Tesfaye):
Jeg har noteret mig, at når man har spurgt danske gymnasier, hvor meget de selv mener de har kapacitet til at optage fra næste skoleår, så er det tal 6.000 højere end det antal unge, vi regner med søger ind på et gymnasium. Så der er jo lidt overkapacitet i den almene gymnasiesektor i dag. Hvis du dertil lægger, at ungdomsårgangene også vil være faldende i størrelse, og at vi har en ambition om, at flere unge efter grundskolen skal søge en erhvervsuddannelse i stedet for en almen gymnasial uddannelse, så er vi nødt til at diskutere elevfordelingen i sammenhæng med, hvordan vi sikrer, at den samlede kapacitet på gymnasieområdet passer til det antal unge, der faktisk er.
- Kl. 14:45 **Første næstformand** (Leif Lahn Jensen):
Så er den næste fru Karina Adsbøl.
- Kl. 14:45 **Karina Adsbøl** (DD):
Tak for det. Det er dejligt at høre, at ministeren ikke er helt så trist, som ministerens ordfører, hr. Frederik Vad, var, i forhold til det med, at man blev nødt til at skrotte den tidligere aftale om det her. Men jeg kunne egentlig godt tænke mig at høre ministeren om den videre proces. Ministeren sagde, at man gerne vil have en bredere aftale, og jeg synes, det er godt, hvis man kan lande en bredere aftale, for det er også mere holdbart for dem, det handler om. Så med hensyn til den videre proces herfra vil jeg høre, om vi kan være sikre på, at optaget i skoleåret 2024/25 ikke vil tage udgangspunkt i netop fordelingszoner og i prioriteter i forældres indkomst, som der jo i første omgang stod i lovudkastet.
- Kl. 14:46 **Første næstformand** (Leif Lahn Jensen):
Ministeren.
- Kl. 14:46 **Børne- og undervisningsministeren** (Mattias Tesfaye):
Jeg ved ikke, om jeg er trist – jeg er lidt småsyg. Det er måske derfor, jeg ser lidt slatten ud. Jeg tror, at den videre proces først og fremmest vil være sådan, at vi under alle omstændigheder vil fjerne forældreindkomst som et kriterie permanent fra næste folketingsamling. Det er en større lovteknisk opgave, og derfor har vi ikke kunnet gøre det i det her lovforslag, som bare skulle gå stærkt, så eleverne havde et lovgrundlag at søge på baggrund af. Men det kommer ikke til at være sådan, at forældreindkomst kommer tilbage
- Kl. 14:44 som et kriterie, fordi der er nogle forhandlinger, der trækker ud – sådan kommer det ikke til at være.
Så tror jeg også selv, det er vigtigt at sige, at 30 pct. har været sådan en gylden tommelfingerregel. Vi har altså forsøgt at ramme det, så ingen gymnasier skulle have mere end 30 pct. elever med anden etnisk baggrund, men der, hvor jeg selv bor, på Københavns Vestegn, begynder det at blive en umulighed, fordi der simpelt hen er så mange unge med anden etnisk baggrund, der er kvalificeret til at søge ind på gymnasiet og gør det, og det tror jeg vi skal passe på med at gøre til et problem. Om det så ligger på 35 pct. eller noget andet, vil jeg sige, at så længe det afspejler lokalsamfundets sammensætning, synes jeg ikke, at det er et stort problem i sig selv.
- Kl. 14:48 **Første næstformand** (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.
- Kl. 14:48 **Karina Adsbøl** (DD):
Jeg tænkte mere på, om der kommer en indbydelse i ens indbakke, og hvornår det vil være i det her forløb. Det er altid godt at være ude i god tid og reservere nogle tider i kalenderen, hvis invitationerne kommer, og det vil jeg se frem til at de gør. Danmarksdemokraterne vil gerne bidrage til at finde nogle løsninger på det her område, for det er der behov for. Der er udfordringer; det ved vi. Og så er det måske bare svært at finde den helt rigtige løsning.
- Kl. 14:48 **Første næstformand** (Leif Lahn Jensen):
Ministeren.
- Kl. 14:48 **Børne- og undervisningsministeren** (Mattias Tesfaye):
I morgen melder styrelsen ud, hvad de foreløbige kapaciteter på alle landets gymnasier skal være fra næste skoleår, og så begynder de unge at søge, og så vil de blive fordelt og få svar senere på foråret, og lige så snart vi har de svar, tror jeg, at vi har et langt mere sikkert grundlag at tage diskussionen på baggrund af. Så jeg forventer ikke, at det vil være i løbet af de kommende uger, at vi indleder et forhandlingsforløb. Jeg kunne godt lige tænke mig at se, hvordan den eksisterende lovgivning faktisk fordeler de unge, så vi har noget solidt at stå på, når vi skal diskutere.
- Kl. 14:49 **Første næstformand** (Leif Lahn Jensen):
Den næste spørger er fru Mette Thiesen.
- Kl. 14:49 **Mette Thiesen** (UFG):
Tusind tak. Jeg kunne egentlig godt tænke mig at spørge ministeren, når der nu er en ny minister på området i forhold til tidligere, og også fordi ministerens tale var en lille smule anderledes end ordførerens tale, om ministeren går ind til de her forhandlinger med et ønske om ikke at vende tilbage til det udgangspunkt, som vi skrotter med det her lovforslag, altså om ministeren går ind for at lave en aftale, som sikrer, at det frie valg ikke efterlader regningen på teenageværelset, og at det altså ikke ender ved det ulyksalige udgangspunkt, som den tidligere aftale gjorde.
- Kl. 14:49 **Første næstformand** (Leif Lahn Jensen):
Ministeren.

Kl. 14:49

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Jeg tror måske, min tale lød lidt anderledes, fordi jeg jo repræsenterer hele regeringen, hvorimod Socialdemokratiets ordfører repræsenterer Socialdemokratiet og – synes jeg også – på fremragende vis fremlagde vores partis holdninger. Det var både før valget og er fortsat vigtigt for regeringen, at det frie valg er omdrejningspunktet for unges søgning mod gymnasier, og derfor har det også været helt centralt både i de daværende forhandlinger og i de fremtidige, at vi sikrer, at folk så vidt muligt får opfyldt deres førsteprioritet. Og både den model, der lå før, og den model, der kommer til at være, når det her lovforslag forhåbentlig – syv-ni-tretten – er vedtaget, vil sikre over 90 pct. af ansøgerne deres førstevalg, førsteprioritet.

Kl. 14:50

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 14:50

Mette Thiesen (UFG):

Tak for det. Jeg ser også frem til det, og jeg deltager også meget gerne i de forhandlinger, hvis ministeren indkalder til dem. Der blev rejst nogle bekymringer af Det Konservative Folkeparti og stillet nogle spørgsmål, hvor svarene først lige er kommet i dag.

Deler ministeren de bekymringer? Og er ministeren åben over for at lave nogle yderligere ændringer i det her lovforslag i forbindelse med nogle af de svar, der er kommet til Det Konservative Folkeparti?

Kl. 14:51

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ministeren.

Kl. 14:51

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Først må jeg nok sige, at jeg ikke tror, vi kommer til at indkalde løsgængere til forhandlinger. Det er bare for at være lige ud af posen. Men derudover skal man jo aldrig sige aldrig, og der er faktisk også et af de forslag, der er stillet af Det Konservative Folkeparti, som handler om de private gymnasier, som også var omfattet af et loft, og hvor vi fra regeringens side selv fremsætter et ændringsforslag, der ønsker at fjerne det loft fra de private gymnasier.

Men derudover er der ikke noget af det, der er fremlagt eller stillet spørgsmål til fra Det Konservative Folkepartis side, som vi ønsker at tilslutte os.

Kl. 14:51

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så siger vi tak til børne- og undervisningsministeren.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Børne- og Undervisningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 27:**Forslag til lov om ændring af lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om****social service og lov om en børne- og ungeydelse. (Udskydelse af revisionsbestemmelse).**

Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye).
(Fremsættelse 26.01.2023).

Kl. 14:52

Forhandling**Første næstformand** (Leif Lahn Jensen):

Forhandlingen er åbnet. Den første ordfører er fru Sara Emil Baaring fra Socialdemokratiet. Velkommen til.

Kl. 14:52

(Ordfører)

Sara Emil Baaring (S):

Tak for ordet. Lovforslaget, vi nu skal behandle, er en udskydelse af revisionen af de indførte obligatoriske sprogprøver og et styrket forældreansvar til folketingsåret 2023-24. Folketinget er forelagt evalueringen, der belyser reglerne for obligatoriske sprogprøver og et styrket forældreansvar. Evalueringen er for skoleåret 2021/22, og den blev fremlagt onsdag i sidste uge. Netop derfor ser vi en god grund til at udskyde revisionen af loven, så det ikke bliver i dette folketingsår. Det er, for at der kan være tid til, at Folketinget kan se på evalueringen.

Ved at udskyde revisionen med 1 år skaber vi et bedre grundlag for diskussionen af dette og får en grundig behandling af materialet, og ikke mindst betyder det, at vi kan inddrage de sektorer, lovforslaget omhandler. De skal med i drøftelserne. Derfor skal vi sikre os den nødvendige tid til at forhandle på baggrund af resultaterne og herefter revidere på den baggrund. Vi mener, at det er vigtigt at undersøge, om loven har haft den ønskede virkning, for flere børn skal lykkes, og det er dem, som det handler om.

Vi ved, at et barns forudsætninger for læring og trivsel styrkes med bedre sproglige kundskaber. Det kan der ikke være tvivl om. At vores børn kan dansk, er en løftestang til, at de kan tage del i vores fællesskab. Derfor skal sprogprøverne og den efterfølgende sprogstimulering netop medvirke til, at skolen kan understøtte det barn, der har brug for at udvikle sig sprogligt for at kunne tage del i fællesskabet i skolen. Hos børn med et højt fravær ser vi desværre ofte, at barnet står uden for fællesskabet. Det skaber dårlige forudsætninger for at lære og trives, når al energi bliver brugt på at kæmpe sig vej ind i fællesskabet for at blive set og mødt som det barn, man nu er.

Det er ikke ny viden, og vi ved, hvor vigtig en rolle skolen har i forbindelse med børns trivsel og socialisering. Og her kender lærerne derude på skolerne deres rolle. De ser det, når stolen står tom i klasselokalet, når de skriver til forældrene og drager omsorg, når de prøver at gå ind i sagen, og når de konstaterer et højt fravær. Det arbejde kan vi ikke sætte spørgsmålstegn ved. Det er ikke alene deres ansvar – langtfra. I de fleste tilfælde kommer vi langt med et forpligtende skole-hjem-samarbejde med forældrene, og heldigvis for det. Men det lykkes ikke altid, og netop derfor er det vigtigt, at vi tør stille krav, når det ikke er nok, og når forældrene ikke kan leve op til det ansvar, som de har, når deres børn ikke tager del i fællesskabet. For det er børnene, det handler om, og det skal kunne have konsekvenser, hvis forældrene ikke bakker deres børn op og hjælper dem med at lære sproget og at socialisere sig.

De obligatoriske sprogprøver blev indført for at mindske fagligt efterslæb hos børn i udsatte boligområder. De blev indført for at sikre, at børn havde tilstrækkelige dansksproglige kompetencer til at kunne følge med i undervisningen i grundskolen og begå sig socialt. Det er som nævnt en del af skole-hjem-samarbejdet, at vi vil forpligte forældrene til at tage del i ansvaret, og derfor ansporer vi selvfølgelig så tidligt som muligt forældrene til at nedbringe børne-

nes fravær og hjælpe dem med at håndtere bagvedliggende årsager. Hvis det ikke hjælper, vil det være en mulighed at standse børne- og ungeydelsen. Det er nogle nye greb, og derfor skal vi naturligvis se grundigt på, om lovgivningen har den ønskede virkning. Kan vi se, at et større antal elever, som har haft et for stort fravær, får nedbragt det? Kan vi se, at børnenes sprogkunderskaber er blevet bedre? Hvad kan vi se, og hvad der kommet frem under den eksterne høring? Det er noget, som jeg ser rigtig meget frem til at kigge på og drøfte videre. Derfor er jeg glad for, at vi med denne udskydelse af revisionen kan få tid til at gøre det grundigt, fagligt og ordentligt. På den baggrund kan jeg meddele, at Socialdemokratiet ser god fornøft i at bakke op om dette lovforslag.

Kl. 14:56

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Der er ingen spørgsmål, så tak til fru Sara Emil Baaring, og velkommen til fru Anni Matthiesen fra Venstre.

Kl. 14:56

(Ordfører)

Anni Matthiesen (V):

Tak, formand. Tak for ordet. Der blev indført obligatoriske sprogprøver for at mindske fagligt efterslæb hos børn i udsatte boligområder. Jeg kan selv huske, at jeg deltog i disse forhandlinger, og jeg var for den sags skyld også med til at indgå denne aftale. Dengang var det for at sikre, at der var en sprogstimulering for børnene, og at de fik et alderssvarende sprog, inden de skulle starte i skole. Dette blev indført tilbage i 2018, hvor Venstre, Liberal Alliance, Konservative, Socialdemokraterne og Dansk Folkeparti var med til at indgå denne aftale. Her blev der også indgået en aftale om et øget forældreansvar, og i aftalen var der også indskrevet, at der skulle ske en evaluering af reglerne om de obligatoriske sprogprøver og for den sags skyld også af det styrkede forældreansvar. Dog er denne evaluering først lige kommet på banen, faktisk i sidste uge, og det gør også, at der er brug for, at vi nu håndterer det her på en god og tryk måde, og at vi udskyder revisionsbestemmelserne.

Jeg ser frem til de politiske drøftelser om det her vigtige område. Det er drøftelser, som jeg forstår også vil komme til at ske i folkeskoleforligskredsen, og Venstre støtter selvfølgelig, at vi udskyder revisionsbestemmelserne, og dermed støtter vi også det her lovforslag.

Kl. 14:58

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til fru Anni Matthiesen. Næste ordfører er hr. Rasmus Lund-Nielsen fra Moderaterne. Velkommen.

Kl. 14:58

(Ordfører)

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Tak. I skoleåret 2021/22 skulle der have været foretaget evalueringer af reglerne om obligatoriske sprogprøver og styrket forældreansvar. Evalueringerne er først kommet i sidste uge, den 25. januar. Det vil derfor ikke være muligt at gennemføre forhandlinger og lovproces i indeværende folketingsår, og derfor udskyder vi med dette lovforslag revisionen af loven til folketingsåret 2023-24.

I Moderaterne er vi optaget af at sikre en høj kvalitet i lovbehandlingen og at tage speed ud af politik, så beslutningerne i videst muligt omfang bliver truffet på et oplyst grundlag. Det er naturligvis beklageligt, at revisionen endnu en gang bliver udskudt på grund af en sen evaluering, men vi må og skal naturligvis have et ordentligt og dækkende vidensgrundlag, før vi går i gang med de politiske drøftelser, så vi kan tage nogle kvalificerede beslutninger ud fra dem.

Så i Moderaterne ser vi også rigtig meget frem til at få taget de her politiske drøftelser, og vi støtter lovforslaget.

Kl. 14:59

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til hr. Rasmus Lund-Nielsen og velkommen til fru Astrid Carøe fra SF.

Kl. 14:59

(Ordfører)

Astrid Carøe (SF):

Tak for det. I SF er vi imod, at man forringer sårbare børnefamiliers økonomi, fordi børn har fravær i skolen – endda i en tid, hvor økonomien gør ondt på de her familier, og hvor det i forvejen er svært at få det til at hænge sammen. SF er imod stopprøver for vores allermindste, og med en buldrende trivselskrise hos vores børn og unge skal vi skrue ned for testeriet og ikke op. Det har SF hele tiden ment, og derfor stemte SF også imod, dengang den her lov skulle laves. Dengang den blev lavet, blev der som led i et kompromis besluttet, at loven skulle revideres senere hen, og det er rigtig godt. Sidste år blev revisionsbestemmelserne udskudt, og det bliver den nu igen i år, fordi evalueringen først lige er blevet offentliggjort.

SF er egentlig klar til at gå i gang med at ændre loven, ikke kun fordi vi var imod loven til at starte med, men også, fordi der allerede er indsamlet rigtig meget data. I en rapport konkluderer VIVE, at økonomiske sanktioner til forældre næppe får eleverne mere i skole. Loven om fraværstraf bliver kun brugt i begrænset omfang, og når den bruges, rammer loven socialt skævt. Fælles for forældrene er, at de fortæller, at økonomiske sanktioner ikke løser deres udfordringer med skolefravær. Fælles er også, at familierne kæmper på flere fronter for at få hjælp, så deres børn kan komme tilbage i skole. De skal hjælpes, ikke straffes.

Så er håndhævelsen af loven forbundet med store administrative byrder, og der er også store kommunale forskelle. I evalueringen af sprogprøverne er konklusionen, at de ikke har haft nogen gavnlig effekt på elevernes sproglige udvikling og trivsel. Tværtimod fortæller børnene, at de mistrives mere, når de er bekymrede for, at de ikke får lov til at rykke videre til næste klassetrin sammen med deres klassekammerater. Danmarks Lærerforening, Skole og Forældre og Børns Vilkår er bare nogle af de organisationer, der længe har sagt, at der er problemer med den her lov. Den går ud over de børn, som den skulle hjælpe. Loven gør det simpelt hen sværere for lærerne at skabe inkluderende og trygge undervisningsmiljøer i folkeskolen og et godt samarbejde mellem skole og hjem. Så i min optik bør ministeren snarest muligt indkalde til forhandlinger.

Når det er sagt – og med respekt for at en ny regering lige er trådt til – vil vi i SF gerne stemme for det her lovforslag, så ministeren og regeringen får mulighed for at gøre arbejdet ordentligt, nu evalueringen først lige er kommet. Vi glæder os til drøftelserne på baggrund af evalueringen. Tak.

Kl. 15:02

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Der er et enkelt spørgsmål fra fru Mette Thiesen.

Kl. 15:02

Mette Thiesen (UFG):

Tusind tak. Jeg er selv skolelærer, så derfor kunne jeg efter at have hørt ordførerens tale egentlig godt tænke mig at spørge lidt ind til, om ordføreren mener, at hvis et barn måske går med en bekymring om ikke at rykke op, så er det at tilgodese barnet at tage den bekymring så alvorligt, at barnet rykker op alligevel, altså på trods af at barnet måske ikke har de kompetencer, der skal til. For jeg har bare i min tid som lærer set rigtig meget af det modsatte: børn, som har

gået rigtig mange år i skole, og som ikke kan nogle basale ting. Og man har jo ikke stopprøver på den måde i folkeskolen i dag.

Så jeg kunne egentlig godt tænke mig at vende argumentationen lidt på hovedet og spørge ordføreren, om hun ikke mener, at det er et endnu større svigt at sende et barn videre, som ikke har de basale kompetencer, der skal til, for at fortsætte med den her uddannelse.

Kl. 15:03

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 15:03

Astrid Carøe (SF):

Tak for det. Jeg tror først og fremmest, jeg vil understrege, at vi har rigtig meget, vi ikke lykkes med i folkeskolen, og at når så mange kommer ud på den anden side uden at kunne læse og skrive, så har vi en udfordring, og vi skal selvfølgelig hjælpe de elever, der ikke lykkes med at følge med fagligt. Men at det skal være på den her måde, det bliver gjort, er vi ikke enige i i SF.

Så vil jeg bare lige tilføje – med hånden på hjertet og helt ærligt – at jeg jo faktisk ikke er ordfører på det her område. Jeg er bare vikar for ordfører Jacob Mark, så jeg kender ikke loven helt i detaljer, hvis jeg skal være helt ærlig.

Kl. 15:03

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 15:03

Mette Thiesen (UFG):

Det er helt fair, at ordføreren ikke gør det. Men jeg kunne i hvert fald bare godt tænke mig, at ordføreren om ikke andet så i hvert fald tog det med til ordfører Jacob Mark, for det er i høj grad en reel bekymring i forbindelse med børn, som går i skole mange år. Og der vil jeg vove den påstand, også som fagperson, at jeg langt hellere vil se et barn, der går en klasse om og så lykkes, end det modsatte.

Så er vi i øvrigt meget enige om, tror jeg, det her med, at det i langt højere grad skal være muligt med udskudt skolestart, også yderligere end det, der er vedtaget allerede nu.

Kl. 15:04

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 15:04

Astrid Carøe (SF):

Ja, jeg skulle lige til at nævne det, for ordfører Jacob Mark, der ikke er i dag, er jo selv en, der har oplevet udskudt skolestart, og det har været rigtig godt for ham, så det tror jeg udmærket han er klar over, og det kan jo sammenlignes en lille smule. Jeg tager det med videre og beklager selvfølgelig, at han ikke kunne være her i dag, men sådan er det jo nogle gange.

Kl. 15:04

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så siger vi tak til fru Astrid Carøe og velkommen til fru Karina Adsbøl fra Danmarksdemokraterne. Velkommen.

Kl. 15:04

(Ordfører)

Karina Adsbøl (DD):

Tak for det, formand. I foråret 2018 blev man i flere partier – S, V, KF, DF og LA – enige om en delaftale på undervisningsområdet med det formål at bekæmpe parallelsamfund. Og det betød jo bl.a., at man vedtog en lov, der indførte obligatoriske sprogprøver i udsatte boligområder og et styrket forældreansvar gennem mulig-

hed for standsning af børnechecken. Det fremgår af den lov, at der skulle fremsættes et lovforslag om revision af loven i folketingsåret 2021-22. Revisionsfristen er så blevet udsat, og nu anmoder man så med det her lovforslag om en udsættelse igen.

I Danmarksdemokraterne kan vi godt bakke op om at udsætte det her i forhold til revisionsbestemmelsen. Og det var sådan set bare det, jeg ville sige.

Kl. 15:05

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Der er ingen spørgsmål, så tak til fru Karina Adsbøl. Og den næste på talerstolen er fru Helena Artmann Andresen fra Liberal Alliance.

Kl. 15:05

(Ordfører)

Helena Artmann Andresen (LA):

Tak. Liberal Alliance støtter lovforslaget om at udskyde revisionen af de obligatoriske sprogtest og det styrkede forældreansvar i de udsatte boligområder. Det er selvfølgelig ærgerligt, at evalueringerne endnu en gang er så forsinket, at man er nødt til at udskyde revisionen, men sådan må det være, når skolesystemet har været lukket ned i 2 år på grund af corona. Og derfor støtter vi lovforslaget.

Kl. 15:06

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til fru Helena Artmann Andresen. Næste er fru Lise Bertelsen fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 15:06

(Ordfører)

Lise Bertelsen (KF):

Det bliver også lidt kort. Vi i Det Konservative Folkeparti finder det også fornuftigt, at revisionen af loven afventer den igangværende evaluering af lovens virkning. Så vi støtter dermed også op om lovforslaget og en udskydelse af revisionsbestemmelsen.

Kl. 15:06

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Jeg siger tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Lotte Rod fra Radikale Venstre.

Kl. 15:07

(Ordfører)

Lotte Rod (RV):

Jeg vil godt sige noget langt. I 1850 skrev Christen Kold, og jeg citerer:

En sand og virkelig undervisning, som den bør meddeles i en børneskole, er en sådan, der kan tale til den, der undervises, fordi han føler noget tilsvarende i sit indre – en undervisning, som ikke fordrer regnskab for og bekendelse om andet, end hvad vedkommende har tilegnet sig som forstandens og hjertets ejendom, en undervisning, som altså retter sig mod det indre og lader det ydre dannes deraf, en undervisning endelig, som det fra lærerens side er en hjertesag og hans livsopgave at meddele ... Det er en dårlig måde at forlange regnskab af barnet for, hvad det har modtaget af undervisningen enten straks eller kort efter. En klog mand sagde, at det var, som hvis en moder ville have, at barnet skulle kaste de modtagne legemlige næringsmidler op for at vise hende, hvor meget eller hvad det havde spist. Derved berøvedes barnet jo midlerne til legemets ophold; man skulle rigtignok synes, at det var det rigtigste at lade barnet beholde fødemidlerne, indtil legemet havde modtaget den nødvendige næring deraf.

Her står vi så og diskuterer, om vi skal tillade, at man dumper børn og straffer forældre på deres pengepung 1 år mere. Lærerforeningen skriver i sit høringssvar, og jeg citerer:

»... børn udvikler deres sprog bedst, når der er plads til at fejle i et trygt miljø. Foreningen mener ikke at dette fordres ved sprogprøverne, der potentielt kan føre til utryghed blandt eleverne, da resultatet kan betyde, at eleverne skal gå en klasse om.«

De mener også, at fratagelsen af børne- og ungeydelsen, og jeg citerer, kan forårsage betydelige brud i den altafgørende tillid, der eksisterer mellem forældre og skole.

Skolelederforeningen skriver, at de tager afstand fra at dumpe elever, hvilket ikke er en dansk tradition.

Frie Skolers Lærerforening siger det også meget præcist. De skriver:

»Vi har i Frie Skolers Lærerforening naturligvis forståelse for, at COVID-19 har forsinket evalueringsprocessen. Således kan den første udskydelse af revisionsbestemmelsen forsvares, men yderligere et års udskydelse mener vi ikke er berettiget. Her tager vi de udsatte børn og familiers parti, og opfordrer til, at de politiske forhandlinger afsluttes inden endnu en børnegruppe trækkes igennem møllen.«

Jeg er enig. Jeg synes, det er forkert at udskyde revisionen, og derfor håber jeg også virkelig på børnenes vegne, at når nu ministeren vælger at gøre det, så er det faktisk for at tage tænkepausen til at lave om på reglerne. Så for at slutte vil jeg gerne citere Kold:

En hovedregel, der bør følges ved undervisningen, er, at indholdet bør erhverves før formen, det indre før det ydre. Man må have noget at skrive om, før man lærer at skrive, føle trang til kundskab, før man lærer at læse, for at det ikke skal gå sådan, at man tager skin for virkelighed, middel for hensigt, og tegnet for tingen.

Kl. 15:10

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Næste ordfører er hr. Lars Boje Mathiesen, Nye Borgerlige.

Kl. 15:10

(Ordfører)

Lars Boje Mathiesen (NB):

Grundlæggende har jeg fuld forståelse for, at årene under corona var specielle. Det var de i høj grad også for folkeskolen; en masse elever oplevede at blive sendt hjem uden nogen som helst evidens fra regeringen og et stort flertal i Folketinget. Det var fatalt for både deres læring og deres sociale trivsel.

Nu har man så rykket den her evalueringsproces og revidering af det her. Man siger, at der kommer noget i første kvartal, og det må vi jo gå ud fra er senest i marts måned – januar, februar, marts. Det vil sige, at der jo er april, maj og juni, inden vi går på sommerferie. Jeg har det generelt svært ved, at Folketinget ikke kan sætte sig ned og beslutte noget og forhandle noget, hvis der ikke er et halvt år eller et år til det. Altså, vi snakker om 3 måneder. Vi er vel på arbejde. Der er en masse uddannelsesordførere, som er her, og de skal vel også arbejde en fuld arbejdsuge. Så jeg kan simpelt hen ikke forstå, at man ikke kan sætte sig ned og arbejde på det her.

Så jeg håber, at ministeren kan give en meget god forklaring på, hvorfor man ikke på 3 måneder kan sætte sig ned og snakke det her igennem og så finde en løsning på det, for jeg kan simpelt hen ikke se årsagen til, at det skal udskydes. Jeg anerkender det med corona og sådan nogle ting, men når nu evalueringen kommer i første kvartal 2023, er der april, maj og juni, inden der er sommerferie. Altså, jeg har bare svært ved at se, at man ikke kan få det arbejde gjort. Hvis det her foregik ude i det private og det gik så langsomt, tror jeg nok der havde været en direktør, der lige havde prikket folk på skulderen og sagt: Ved I hvad, kan I komme i gang med jeres arbejde, for det er sådan set det, I får jeres penge for.

Så grundlæggende har jeg svært ved at skulle støtte sådan et forslag, men jeg er selvfølgelig altid lydhør over for gode argumenter for, at det fysisk simpelt hen ikke kan lade sig gøre på 3 måneder at få det her igennem.

Kl. 15:12

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Den næste er fru Mette Thiesen, uden for grupperne, som privatist.

Kl. 15:12

(Privatist)

Mette Thiesen (UFG):

Privatist er sådan et sjovt udtryk. Jeg tror, jeg skal til at bruge det noget mere: Jeg er her som privatist.

Det her lovforslag er jo sådan set bare en udskydelse af en revisionsbestemmelse, og det er der er meget bred opbakning om, og jeg støtter sådan set også det med de her obligatoriske sprogprøver. Det er sindssygt vigtigt, at vi i folkeskolen sikrer, at når børn kommer videre, har de også de nødvendige forudsætninger. Jeg mener helt grundlæggende set, at det er et stort svigt at sende børn videre i uddannelsessystemet, som ikke har de mest basale færdigheder, i stedet for at trykke på pauseknappen og hjælpe dem til at nå til det niveau, sådan at de kan komme videre i systemet. Det var den første ting i det. Det her er jo sådan set bare en udskydelse af en revision. Altså, evalueringen kom i sidste uge. Så den har vi; den er kommet. Jeg synes sådan set, at det er helt fint, at man udskyder den her revisionsbestemmelse, så man har god tid til at sætte sig ned og få evalueret på det her.

En ting, jeg dog gerne lige vil bemærke, er høringssvarene fra Danske Handicaporganisationer, fordi de netop påpeger, at der faktisk er nogle skoler rundt omkring i kommunerne, som bruger den her lov til faktisk målrettet at trække i børnepengene hos familier, som har et barn med særlige udfordringer. Det kunne være inden for autismspektret eller andet. Og det var jo sådan set ikke det, der var intentionen med det her lovforslag. Der er så kommet, ved jeg, en principafgørelse fra Ankestyrelsen, som netop stadfæster, at det skal man ikke, for det er ikke det, loven er tiltænkt.

Derfor kunne jeg godt tænke mig at sige til ministeren, at det måske var en meget god idé at minde kommuner og skoler om, hvad den her lov egentlig var tiltænkt, sådan at vi ikke ender med, at der er nogle børn med særlige behov, som på grund af skolevægring osv. ender med at blive ramt af den her lovgivning. Der ligger som sagt en principafgørelse fra Ankestyrelsen.

Jeg støtter det her lovforslag, og jeg skulle også hilse fra Dansk Folkeparti og sige, at de også støtter det her lovforslag – i øvrigt med de samme argumenter, som jeg har fremført her.

Kl. 15:15

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så siger vi tak til fru Mette Thiesen, og så er det børne- og undervisningsministeren. Velkommen.

Kl. 15:15

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Tak for debatten, og tak til de partier, der støtter lovforslaget. Det er jo et lovforslag, der vedrører udskydelse af en revisionsbestemmelse. I skoleåret 2021/22 skulle der have været foretaget evaluering af reglerne om obligatoriske sprogprøver og styrket forældreansvar. Men evalueringerne blev først offentliggjort i sidste uge, den 25. januar. Evalueringerne af lovens virkninger er derfor ikke blevet gennemført i så god tid, at det vil være muligt at fuldføre forhandlingerne og derefter en lovproces i det her folketingsår, og derfor er det her lovforslag nødvendigt. Vi foreslår kort sagt, at lovrevisionen udskydes til næste folketingsår, 2023-24. Det sikrer tilstrækkelig tid og et ordentligt beslutningsgrundlag til at gennemføre de politiske forhandlinger om en revision af reglerne.

Lovgivningen blev indført for at mindske fagligt efterslæb hos børn i udsatte boligområder. Sprogprøverne og den efterfølgende

sprogstimulering skulle sikre, at børnene havde tilstrækkelig dansk-sproglig kompetence til at kunne følge med i undervisningen i grundskolen. Sprogstimulering er undervisning, der skal give børnene et alderssvarende sprog.

Derudover skal lovgivningen styrke forældreansvaret. Man skal så tidligt som muligt arbejde på at nedbringe elevernes fravær og håndtere de bagvedliggende årsager. Gennem skole-hjem-samarbejdet skal forældrene forpligtes til at tage deres del af ansvaret, og der er indført mulighed for at standse børne- og ungedyden, hvis de ikke lever op til det ansvar. Der er ingen tvivl om, at børns sproglige kompetencer har stor betydning for deres læring og for deres trivsel i skolen, ligesom man også kan sige med absolut sikkerhed, at børn ikke lærer noget i skolen, hvis de bliver væk. Jeg glæder mig derfor til at nærlæse resultaterne af evalueringen.

Jeg har selv særlig en interesse i sammenhængen mellem undervisningen, altså sprogstimuleringen, og så selve sprogrøverne, og jeg er ikke helt sikker på, at evalueringen giver os tilstrækkelig med svar her, så der skal vi også se på, om vi har behov for at blive klogere. Det er vigtigt, at vi har et dækkende vidensgrundlag, før vi går i gang med de politiske drøftelser. For mig er det her et vigtigt område, så jeg ser frem til at diskutere resultaterne og de synspunkter, der er kommet frem under den eksterne høring, når vi i folkeskoleforligskredsen på et tidspunkt indleder forhandlinger om en revision af reglerne. Tak for ordet.

Kl. 15:17

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Der er et enkelt spørgsmål fra hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 15:17

Lars Boje Mathiesen (NB):

Det er bare, om ministeren sådan helt konkret kan komme ind på, hvad udfordringen ved det er. Når jeg lige kigger min kalender igennem, er der sådan rundt regnet 20 uger, inden folk går på sommerferie. Det er lang tid, mange timer, hvor man kunne sidde og arbejde med det her. Så hvis man ligesom skulle være lidt mere specifik, hvad er det så, der gør, at arbejdet ikke kan påbegyndes inden for de her 20 uger?

Kl. 15:18

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ministeren.

Kl. 15:18

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Jeg ved ikke, om det ikke kan påbegyndes, men hvis vi skal have vedtaget et lovforslag, hvor der går den normale tid mellem første- og andenbehandlingen, som det fremgår af vores forretningsorden, hvis der skal være ordentlige høringsfrister, hvis der skal være et ordentligt forhandlingsrum, hvor der er tid nok, og hvis vi skal have indhentet nogle af de ekstra informationer, som jeg også selv lægger lidt vægt på, så mener jeg ikke, det er realistisk at få det her på plads, så det kan gælde, fra skolerne starter op til august. Det er jo lidt det, der er præmissen ved skolepolitik: Det har bare et årshjul, hvor der er nogle nye klasser, der starter til august.

Kl. 15:18

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 15:18

Lars Boje Mathiesen (NB):

Åh ja, efter 15 år i den danske folkeskole er jeg godt klar over, hvordan årshjulet virker i den danske folkeskole. Men det kan jo godt være, at loven så først skal træde i kraft for skoleåret bagefter, men

derfor kunne vi jo godt gå i gang med arbejdet. Det er jo det, jeg undrer mig over, altså hvorfor man skubber det hele til folketingsåret 2023-24. Der er jo 20 uger tilbage. Man kan jo sagtens lave eksterne høringer; man kan sagtens gå i gang med arbejdet. Så kan det godt være, at selve lovforslaget først kommer senere. Af og til når vi jo ikke at færdigforhandle noget, og så trækkes det lige hen over sommerferien, og så arbejder man videre på den anden side. Det er derfor, jeg undrer mig over, om man har tænkt sig at skubbe det hele og så først begynde på den anden side af sommerferien eller måske først til oktober. Eller hvornår er det, man så påtænker at gå i gang?

Kl. 15:19

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak. Ministeren.

Kl. 15:19

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Min drøm er, at når Folketinget åbner til oktober – det er jo folketingsåret 2023-24 – så ved vi nogenlunde, hvordan lovforslaget skal se ud, og så skal det fremgå af det lovprogram, regeringen fremlægger, hvad det er, vi ønsker at gøre på det her område.

Kl. 15:19

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er det den næste spørger, og det er fru Karina Adsbøl.

Kl. 15:19

Karina Adsbøl (DD):

Tak for det. Det var sådan set bare lige et opklarende spørgsmål til ministeren. For det her er jo en delaftale, som man må forstå og som jeg i hvert fald har forstået et tillæg til folkeskoleforliget.

Men er det alle partier, ministeren tænker på at invitere? Eller hvad er det for nogle partier, der står bag folkeskoleforligskredsen? Er det de samme partier, som vedtog den her delaftale i sin tid?

Kl. 15:20

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ministeren.

Kl. 15:20

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Nu skal jeg jo passe på, at jeg ikke husker forkert. Men ud over de partier, der står bag den her delaftale – så vidt jeg husker, var det Socialdemokratiet, Venstre, Liberal Alliance, Konservative og DF – består folkeskoleforliget jo i hvert fald også af Radikale Venstre og nu også Moderaterne, efter at de er trådt ind i regeringen.

Kl. 15:20

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 15:20

Karina Adsbøl (DD):

Men det er jo netop det, mit spørgsmål går på. For det, vi snakker om i dag, er jo et tillæg, og ministeren sagde, som jeg forstod det, at det her blev en del af folkeskoleforligskredsen. Men det ved jeg ikke. Måske ministeren kan opklare det?

Kl. 15:21

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ministeren.

Kl. 15:21

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Nu er det 5 år siden, vi forhandlede det, men jeg kan huske, at der dengang var en hel del diskussion om, at nogle partier, der var

en del af folkeskoleforligskredsen, indgik en aftale, som vedrørte folkeskolen, uden at et eller to af de partier, der var med i folkeskoleforligskredsen – SF og Radikale tror jeg endda det var – var med i aftalen, og en del af konstruktionen var så, at man sagde, at det har en revisionsbestemmelse om x antal år. Og det var en del af den måde, vi kunne blive enige med hinanden om at håndtere det på.

Men hvis du skal have den præcise besvarelse af, hvad der foregik dengang for 5 år siden, så må jeg hellere lige vende tilbage skriftligt. For jeg kan godt huske, at der var et eller andet lidt tricky dengang.

Kl. 15:21

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til børne- og undervisningsministeren. Der er ikke flere spørgsmål.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Børne- og Undervisningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 28:

Forslag til lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser. (Permanentgørelse af Team Danmark-ordning).

Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye).
(Fremsættelse 26.01.2023).

Kl. 15:22

Forhandling

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Forhandlingen er åbnet. Første ordfører er hr. Thomas Skriver Jensen fra Socialdemokratiet. Velkommen.

Kl. 15:22

(Ordfører)

Thomas Skriver Jensen (S):

Tak for ordet, formand. I en tid, hvor alt for få unge vælger at starte på en erhvervsuddannelse, må vi herinde fra Christiansborg gøre, hvad vi kan, for at fjerne åbenlyse uligheder imellem ungdomsuddannelserne, og det er formålet med det her lovforslag. Det handler i sin enkelthed om, at erhvervsuddannelserne også skal kunne tilbyde fleksible uddannelsesforløb til de elever, der inden for en sportsgren har været flittige og dygtige nok til nu at kunne konkurrere på eliteplan. Det drejer sig om den såkaldte Team Danmark-ordning, som i mange år har været en fasttømret del af gymnasieverdenen og siden 2017 har været en prøveordning på erhvervsuddannelserne. Den ordning foreslår regeringen nu at gøre permanent.

Det synes vi i Socialdemokratiet er en god idé, for det skal naturligvis også være muligt at tilgå Team Danmark-ordningen, hvis man som ungt menneske ønsker at kombinere sin eliteidræt med det at få et svendebrev og tage en erhvervsuddannelse. Helt konkret foreslås en ændring af lov om erhvervsuddannelser, således at der gives mulighed for at gennemføre en uddannelse på særlig fleksible vilkår, hvor grundforløb og hovedforløb kan udstrækkes med op til 50 pct., samt at der gives mulighed for at oprette selvstændige hold.

Det må være et spørgsmål om rimelighed, at man har de samme muligheder for at dyrke eliteidræt, uanset om man ønsker en studen-

terhue eller et svendebrev. I Socialdemokratiet ser vi det her lovforslag som et skridt på vejen til at komme uddannelsessnobberiet til livs og skabe en reel ligestilling i vores uddannelsessystem, og vi bakker naturligvis op om det her lovforslag.

Kl. 15:24

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Næste ordfører er fru Anni Matthiesen fra Venstre. Velkommen.

Kl. 15:24

(Ordfører)

Anni Matthiesen (V):

Tak for det. Da jeg sad og skrev talen her i går aftes, tænkte jeg, at der nok var en del, der havde set håndboldkamp, og derfor vil jeg så også godt lige indlede med at læse en tekst op her, som jeg synes passer rigtig fint til det her lovforslag:

Vi har en ambition om, at alle spillere i talent- og landsholdssystemet ved siden af deres håndboldkarriere gennemfører en uddannelse, både for at sikre, at spillerne har en uddannelse i bagagen ved karrierestop, men også for at få mere fuldendte spillere med større perspektiv og bedre balance i livet.

Så vil nogle måske sige: Hvad har det så med det her lovforslag at gøre? Jo, teksten her kan man faktisk læse i elitevejledningen i Dansk Håndbold Forbund, og lovforslaget her er jo netop med til at gøre det lettere for de mange unge talenter, som både gerne vil dyrke deres idræt og samtidig have en erhvervsuddannelse. Det er vigtigt, at vi har blik for alle aspekter af atleters hverdag, hvis vi også i fremtiden vil understøtte talenter og sikre f.eks. dygtige og glade håndboldspillere, så vi på den måde måske også kan være med til sikre, at der kommer flere guldmedaljer til Danmark.

Ordnningen her har i første omgang egentlig kørt som et forsøg, men med lovforslaget her i dag bliver ordningen gjort permanent fra 1. juli 2023. Lovforslaget er en genfremsættelse fra oktober, og jeg er rigtig glad for, at det her lovforslag nu endelig kommer på plads. Man kan også sige, at vi faktisk slår to fluer med et smæk i det her lovforslag: Vi sikrer, at det er lettere for unge mennesker at dygtiggøre sig som sportsudøvere, og samtidig sikrer vi også, at forhåbentlig endnu flere unge mennesker tager en erhvervsuddannelse, og det har vi i allerhøjeste grad også hårdt brug for. Så Venstre bakker op om lovforslaget.

Kl. 15:26

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Næste ordfører er hr. Rasmus Lund-Nielsen fra Moderaterne.

Kl. 15:26

(Ordfører)

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Tak, formand. Det er regeringens ambition at styrke erhvervsuddannelserne. Som bekendt har vi her at gøre med en genfremsættelse af det ændringslovforslag, der blev fremsat den 5. oktober 2022, men som bortfaldt, fordi der blev udskrevet folketingsvalg. Nu er valgkampen forbi, men problemstillingerne for erhvervsuddannelserne består. I regeringen vil vi tale erhvervsuddannelserne op, men vores gode intentioner skal ikke kun bestå af pæne ord – de skal omsættes til konkret handling. Der er mange ting, vi kan kaste blikket på, men vi skal ikke miste fokus på den enkelte elev og den enkelte elevs individuelle muligheder. Det er helt naturligt, at der så vidt muligt skal være lige muligheder i den tid, man er under uddannelse, hvad enten man har valgt en erhvervsuddannelse eller en stx. Og derfor skal vi naturligvis sørge for, at unge dygtige atleter også har mulighed for at dyrke deres idræt i harmoni med en erhvervsuddannelse.

Med det her lovforslag gør vi den succesfulde Team Danmark-prøveordning permanent, så elevens og lærlingens grundforløb vil kunne strækkes med op til 50 pct. på lige fod med ordningen på de gymnasiale uddannelser, hvor der allerede er en permanent ordning om særlige vilkår for elitesportsudøvere. Samtidig vil vi give mere fleksibilitet, så der er mulighed for at imødekomme de intense sportsperioder, der er en del af det at være på Team Danmark-ordningen. Det vil give luft i hverdagen til elever og lærlinge, plads til træning, plads til fritid og plads til at være ung. Der er derfor flere positive takter i forslaget, som vi kan overveje at brede ud til flere områder.

Generelt er det nemlig vigtigt, at vi forfølger mere fleksibilitet i vores uddannelser, så de i højere grad passer til de forudsætninger, som eleverne har, hvad enten det er ordblindhed, autisme, høj begavelse eller et sportsligt talent. Det vil også have positiv indvirkning på trivsel generelt – jeg tror nemlig, at en del af løsningen på den trivselskrise, vi står i, består i at blødgøre nogle af de rigide strukturer, vi har i mange af vores samfundsinstitutioner. Jeg kender eksempelvis til flere, der har måttet skippe sociale arrangementer og er kommet bagud fagligt, fordi de skulle passe deres sport, og som fik et løft i deres trivsel, da de begyndte på Team Danmark-ordningen, fordi de pludselig kunne få tingene til at hænge sammen og var blandt andre med samme forudsætninger som dem selv.

I det hele taget skal vi understøtte foreningslivet og idrætten og mulighederne for at udfolde ens talent i en tid, hvor otte ud af ti børn bevæger sig for lidt, og hvor færre og færre tager del i foreningslivet. Moderaterne støtter forslaget. Tak for ordet.

Kl. 15:29

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Astrid Carøe fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 15:29

(Ordfører)

Astrid Carøe (SF):

Tak for det. Jeg tror faktisk, jeg vil starte med sige, at vi i SF selvfølgelig støtter det her forslag. Man kan næsten undre sig en lille smule over, at det ikke allerede er blevet permanentgjort, for det er en rigtig, rigtig god ordning, så det er godt, at vi får det gjort nu.

Vi synes selvfølgelig, at det er vigtigt, at elitesportsudøvere også har mulighed for at tage en erhvervsuddannelse, og det har de ikke haft, før vi fik lavet den her ordning. Og så synes jeg også, der er noget principielt i det her med, at man i rigtig mange år har haft en ordning på gymnasiet, hvor man som elitesportsudøver kunne strække sin uddannelse over længere tid, men at man ikke har haft det på erhvervsuddannelserne. Det siger også noget om, hvor fokus har været i rigtig mange år, men det er jo også min fornemmelse, at regeringen vil lave om på det nu, og at man vil have mere fokus på erhvervsuddannelserne. Så det er vi rigtig glade for.

Men jeg kunne også godt tænke mig at snakke om det her med, om man kan sikre mere fleksibilitet på uddannelserne i lidt bredere forstand. For jeg synes jo, det er rigtig fint, at man kan strække sin uddannelse over længere tid, hvis man er elitesportsudøver, men det er faktisk enormt svært at få lov til det, hvis man er et ungt menneske med et handicap eller en funktionsnedsættelse, og det kunne vi i SF rigtig godt tænke os at vi får kigget på, sådan at der forhåbentlig er flere, der kan se sig selv i vores uddannelsessystem. Og der er jo faktisk også i dag gode muligheder – om end der ikke er de bedste muligheder, men der er rimelig gode muligheder – i gymnasiet for f.eks. at tage en hf over 3 år i stedet for 2 år, men på erhvervsuddannelserne er det enormt svært, især når man starter på sit hovedforløb, hvor det forventes, at man arbejder 37 timer om ugen, også selv om man har en funktionsnedsættelse eller et handicap, som måske gør, at man aldrig kommer til at kunne lykkes

med at komme ud på arbejdsmarkedet og arbejde 37 timer om ugen, men måske kan tage 20 eller 25 timer.

Så lad os også prøve at åbne diskussionen lidt mere op fremadrettet og se, om vi ikke kan sikre, at flere unge kan se sig selv i vores uddannelsessystem, uanset om de er elitesportsudøvere eller har andre ting, der kunne gøre, at de har behov for en mere fleksibel uddannelse.

Kl. 15:31

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Karina Adsbøl fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 15:31

(Ordfører)

Karina Adsbøl (DD):

Tak for det, formand. Det her lovforslag bygger jo videre på en forsøgsordning samt en politisk aftale. Forsøgsordningen udløber den 30. juni 2023, men nu bliver den permanentgjort. Formålet er, at det skal være mere attraktivt for elitesportsudøvere at tage en erhvervsuddannelse. Det giver jo i sig selv rigtig god mening, da vi alle ved, at erhvervsuddannelserne er pressede. Og hvem har ikke brug for en god håndværker, både når taget er utæt, når rørene er tilstoppede, eller når komfuret ryger under andestegen? Det skal således være muligt at uddanne sig som faglært, samtidig med at man udnytter sit potentiale som elitesportsudøver.

Elitesportsudøvere skal således have lige så gode muligheder for at tage en erhvervsuddannelse som en gymnasial uddannelse, hvor der findes en tilsvarende permanent ordning. Siden 2017 har det været muligt for elitesportsudøvere at gennemføre erhvervsuddannelsen med særlig fleksible vilkår, Team Danmark-ordningen. Forsøgsordningen indebærer, at lærlingens uddannelsesetid i henholdsvis grundforløbet og hovedforløbet kan udstrækkes med op til 50 pct. i forhold til den fastsatte varighed af den valgte uddannelse, og den giver mulighed for supplerende skoleoplæring i perioder med særlig meget sportsudøvelse.

I mere end 30 år har atleter med en sportslig godkendelse fra Team Danmark haft mulighed for at forlænge deres gymnasiale ungdomsuddannelse med 1 år og få tilbudt støtte samt fleksible vilkår undervejs, og siden 2017 har den her lignende ordning så kørt på erhvervsuddannelser. Så derfor synes jeg faktisk, det er en glæde, at permanentgørelsen nu kommer, og det er jo ikke kun hos os herinde i Folketinget, det har vakt glæde, men det har bl.a. også vakt stor glæde hos svømmeren Viktor Bromer, som både har vundet EM-medaljer og deltaget ved OL, og som sideløbende med sin svømmekarriere har været i gang med at uddanne sig til smed på TECHCOLLEGE i Nørresundby. Og han er jo bl.a. en af de atleter, der igennem forsøgsordningen har fået mulighed for at prioritere både sport og en erhvervsuddannelse, og jeg citerer fra ham:

Det er en rigtig fed nyhed, at det er blevet en permanent ordning. Det har været en kæmpe hjælp for mig i min uddannelse, at jeg har haft mulighed for at arbejde på halv tid, og det er fedt at vide, at fremtidens atleter, der ikke har lyst til at tage på gymnasiet eller universitetet, kan få den hjælp, de fortjener, til også at få en uddannelse. Citat slut.

Så vil jeg bare lige kommentere på det, SF's ordfører sagde i forhold til det med at tænke lidt mere fleksible uddannelser ind netop i forhold til mennesker med funktionsnedsættelser. Det er også en dialog, vi gerne vil indgå i, for jeg synes, det er vigtigt, at så mange som muligt får mulighed for at tage en uddannelse, og det kan godt være, at man har nogle behov, som gør, at der skal være nogle anderledes vilkår. Så det er jo i hvert fald også noget, jeg tænker vil være positivt. Men i det her lovforslag står der også lige en lille bemærkning om, at børne- og undervisningsministeren får en bemyndigelse, og nu har jeg jo efterhånden været her i sådan en del

år og ved, at det der med at give en minister bemyndigelser skal man somme tider være varsom med. Så måske ministeren bare lige vil uddybe, hvad bemyndigelsen præcis går ud på.

I Danmarksdemokraterne støtter vi det her lovforslag. Vi synes, det er et rigtig godt forslag. Tak for ordet.

Kl. 15:35

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Jeg siger tak til ordføreren, og den næste ordfører er fru Helena Hartmann Andresen fra Liberal Alliance.

Kl. 15:35

(Ordfører)

Helena Artmann Andresen (LA):

Liberal Alliance er en del af aftalen om permanentgørelse af Team Danmark-ordningen på erhvervsskoler. Det er vi, fordi det som elitesportsudøver selvfølgelig skal være lige så attraktivt at vælge en erhvervsuddannelse som en almen gymnasieuddannelse. Vi har brug for, at flere unge vælger en erhvervsfaglig uddannelse, og tidligere har der reelt kun været én mulighed, hvis man har ønsket en ungdomsuddannelse og samtidig vil dyrke idræt på eliteplan, og det har været gymnasiet. Den skævhed skal vi selvfølgelig have gjort op med, og derfor er vi med i aftalen, og derfor stemmer vi selvfølgelig også for lovforslaget.

Kl. 15:36

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Og den næste ordfører er fru Lise Bertelsen fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 15:36

(Ordfører)

Lise Bertelsen (KF):

Tak for det. Da vi i Det Konservative Folkeparti gerne vil tale erhvervsuddannelserne op, er vi meget positive over for, at man med denne ændring af lov om erhvervsuddannelser permanentgør muligheden for, at elitesportsudøvere får lige så gode muligheder for at vælge en erhvervsuddannelse som en gymnasieuddannelse. Det bakker vi fuldt ud op om, da vi gerne støtter unges frie uddannelsesvalg og muligheder. Tak.

Kl. 15:37

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Den næste ordfører er fru Lotte Rod fra Radikale Venstre.

Kl. 15:37

(Ordfører)

Lotte Rod (RV):

Tak for det. Der har været mange ordførere før mig, som allerede har sagt meget godt om det her lovforslag. Derfor skal jeg bare sige helt kort, at det handler om to ting, som jeg holder utrolig meget af. Den ene er erhvervsuddannelserne, og den anden er Team Danmark-ordningen. Og derfor kan Radikale Venstre støtte forslaget.

Kl. 15:37

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Lars Boje Mathiesen fra Nye Borgerlige. Værsgo.

Kl. 15:37

(Ordfører)

Lars Boje Mathiesen (NB):

Team Danmark-ordningen er selvfølgelig noget, der skal være mulighed for på erhvervsuddannelserne. Der har været en forsøgsord-

ning, og nu bliver den permanentgjort, og det er vi selvfølgelig tilhængere af.

Jeg har selv haft fornøjelsen af at arbejde på nogle skoler, som havde det, der hedder ESA. Det var eliteskoler i Aarhus, hvor man havde mulighed for på folkeskoleniveau rent faktisk at dele ugen op, så man kunne dyrke sin idræt samtidig med skolegangen. Nogle gange var man væk i flere måneder, hvor man måske var ude til tennisturneringer eller på sejlads eller noget andet, og så kom man tilbage, og så tilrettelagde vi simpelt hen undervisningen sådan, at man kunne passe sin på det tidspunkt næsten allerede professionelle idræt. Og det var helt nede på folkeskoleniveau. Jeg synes, det er en kæmpe force, hvis vi på den måde begynder at sige, at vi vil tilpasse de institutioner, som vi har, og som vi alle sammen betaler til, så de passer til de mennesker, som er der, i stedet for at det er menneskene, der skal passe ind i systemet. Det synes jeg at det her er et skridt hen imod, og det er vi kæmpe tilhængere af i Nye Borgerlige. Tak.

Kl. 15:38

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Den næste er fru Mette Thiesen, uden for grupperne, som privatist.

Kl. 15:39

(Privatist)

Mette Thiesen (UFG):

Tusind tak. Med det her lovforslag permanentgør man den her Team Danmark-ordning også på erhvervsuddannelserne, og det synes jeg er rigtig, rigtig godt. Vi ved jo alle sammen, at der desværre er alt for få, der tilvælger en erhvervsuddannelse. Faktisk kan man læse, at der kun var 5 pct. atleter, der i 2019 valgte en erhvervsuddannelse, men mon ikke der er nogle flere, der gerne vil det? Lige nu er det bare problematisk, hvis man vælger en erhvervsuddannelse, at få den her Team Danmark-ordning, som vi så permanentgør her.

Egentlig vil jeg ikke sige så meget mere end det. Det er et rigtig, rigtig godt forslag, som jeg bakker op, og som jeg i øvrigt skal hilse fra Dansk Folkeparti og sige at de også støtter.

Kl. 15:40

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så siger vi tak til fru Mette Thiesen, og så er det børne- og undervisningsministeren.

Kl. 15:40

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Jeg vil godt starte med at takke alle partier for at bakke op omkring lovforslaget. Der er, som det også er blevet nævnt, tale om en genfremsættelse af det lovforslag, der blev fremsat i oktober, og som bortfaldt i forbindelse med valget. Lovforslaget udmønter en aftale fra maj 2021 indgået mellem den daværende regering, altså Socialdemokratiet, og Venstre, Dansk Folkeparti, SF, Radikale Venstre, Konservative og Liberal Alliance.

Jeg er glad for, at vi kan videreføre ambitionen om, at erhvervsuddannelse og guldmedaljedrømme kan forenes. Lovændringen skal sikre, at unge dygtige atleter også fremover ser et perspektiv i at vælge en erhvervsuddannelse, og at de kan se en vej uden store barrierer til at gennemføre uddannelsen. Med lovforslaget ligestiller vi også erhvervsuddannelserne med de gymnasiale uddannelser, hvor der allerede er en permanent ordning om særlige vilkår for elitesportsudøvere.

Ordningen på erhvervsuddannelserne har hidtil været gennemført som et landsdækkende forsøg, som udløber den 30. juni i år. Ordningen giver elever og lærlinge mulighed for, at de kan strække deres uddannelsesforløb over længere tid. Elevernes og lærlingenes grundforløb og hovedforløb kan strækkes med op til 50 pct. Derud-

over er der mulighed for skoleoplæring i stedet for oplæring ude i virksomhederne i perioder med særlig meget sportsudøvelse.

Med lovforslaget bliver ordningen permanent her fra den 1. juli 2023. Det sikrer, at elitesportsudøvere fortsat har mulighed for at gennemføre deres erhvervsuddannelse på fleksible vilkår, og det gør det mere realistisk at fastholde elever og lærlinge i deres erhvervsuddannelse trods et intensivt træningsprogram. Jeg håber, at ordningen vil medføre, at flere dygtige sportsudøvere starter på en erhvervsskole og dermed viser andre, at en faglig uddannelse er en attraktiv vej videre i livet. Jeg ser frem til spørgsmål under udvalgsbehandlingerne. Tak for ordet.

Kl. 15:42

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Der er en kort bemærkning til fru Karina Adsbøl. Værsgo.

Kl. 15:42

Karina Adsbøl (DD):

Tak for det. I min ordførertale spurgte jeg lige i forhold til bemyndigelsen: Hvad er det præcis, ministeren måske får af bemyndigelse ved det her lovforslag?

Kl. 15:42

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ministeren.

Kl. 15:42

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Jamen i erhvervsuddannelseslovens § 12, står der noget om, hvor lange uddannelserne må være. Og det, som ministeren får bemyndigelse til her, er – efter indstilling fra det, der hedder Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser – at fastsætte nærmere regler om særligt tilrettelagte forløb for elitesportsudøvere. Så man kan sige, at bemyndigelsen er at fravige de generelle bestemmelser i erhvervsuddannelsesloven om, hvor lang en uddannelse er, og så at kunne organisere det mere fleksibelt for de eliteidrætsudøvere, der ønsker at tage en erhvervsuddannelse. Det skal ske efter indstilling fra det, der hedder Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser.

Kl. 15:43

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Det ser ikke ud til, der er flere spørgsmål, så jeg siger tak til børne- og undervisningsministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Børne- og Undervisningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) 1. behandling af lovforslag nr. L 12:

Forslag til lov om Fonden for Plantebaserede Fødevarer.

Af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen). (Fremsættelse 18.01.2023).

Kl. 15:43

Forhandling

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Forhandlingen er åbnet. Den første ordfører er hr. Kris Jensen Skriver fra Socialdemokratiet. Velkommen.

Kl. 15:44

(Ordfører)

Kris Jensen Skriver (S):

Tak. Tak for ordet, formand. De danske landmænd har altid været blandt de dygtigste og mest effektive i verden, og det skal de blive ved med at være. Det kræver, at vi udvikler det danske landbrug og fødevaresektoren. Omlægningen til mere planteproduktion og udvikling af plantebaserede fødevarer er et centralt element i den grønne omstilling af det danske landbrug og fødevaresektoren. For markedet er i hastig forandring. Efterspørgslen på plantebaserede fødevarer stiger både herhjemme, i Europa og i resten af verden. Det anslås, at der kan skabes et sted mellem 18.000 og 27.000 jobs. Samtidig har produktionen af plantebaserede produkter og fødevarer et lavt klimaaftryk.

Plantebaserede fødevarer og proteiner er et fremtidigt vækstområde, hvor nye indtjenings- og jobmuligheder kan etableres, og hvor hensynet til vækst, miljø og klima går hånd i hånd. Men der er behov for, at vi understøtter den gode udvikling og skaber nogle gode rammer for plantebaseret fødevarerproduktion. I aftalen om grøn omstilling af dansk landbrug fra oktober 2021 iværksatte et bredt flertal af Folketingets partier flere initiativer for at understøtte udviklingen. Initiativerne inkluderer bl.a. en handlingsplan, et eco-scheme for plantebaserede fødevarer og så Plantefonden, som er årsagen til, at jeg står her i dag og vi er her i dag.

Med lovforslaget for Fonden for Plantebaserede Fødevarer får vi det lovmæssige grundlag for fondens arbejde på plads, så arbejdet med innovation og udvikling i hele værdikæden kan komme i gang. I Socialdemokratiet er vi glade for, at der med denne lov oprettes en særskilt fond for plantebaserede fødevarer, hvilket der ikke tidligere har været. Vi er glade for, at vi afsætter et historisk beløb på 675 mio. kr. frem mod 2030 til at accelerere udviklingen og udvikle nye værdikæder samt styrke vidensindsamling og formidling, så vi kan følge med markedet og forbrugernes efterspørgsel efter plantebaserede fødevarer. Og vi er glade for, at mindst halvdelen af midlerne skal gå til økologiske projekter.

Vi glæder os til at følge bestyrelsens arbejde med udviklingen af en strategi for plantebaserede fødevarer, så vi kan få skabt en retning for, hvordan vi udvikler den plantebaserede sektor. Innovation inden for plantebaserede fødevarer skal være endnu en dansk styrkeposition og det næste store vindeventyr. Her spiller Plantefonden med sine 675 mio. kr. en nøglerolle.

Socialdemokratiet bakker op om lovforslaget. Tak for ordet.

Kl. 15:46

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak. Der er et enkelt spørgsmål til ordføreren fra hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 15:46
Søren Egge Rasmussen (EL):
 Tak, og tak for talen. Det var rart at høre, at Socialdemokratiet så meget står ved vores landbrugsaftale og den del, der har at gøre med de plantebaserede fødevarer og udvikling af det, for det kan faktisk være et vigtigt spor. Hvor mange ekstra arbejdspladser der så ender med at blive her, er svært at vide, men det har et potentiale, og med de nærmarkeder, vi har med Tyskland og Sverige, tror jeg virkelig på det.

Der er nogle problemer i det her lovforslag, vi skal løse, og jeg synes, at man skal have en plantefond, der er ligestillet med andre af landbrugets fonde. I de andre fonde har man sådan set mulighed for, når der kommer en ansøgning, at give hundrede procent støtte, altså at man støtter *fuldt ud*. Og sådan som jeg har kunnet læse mig til det, er det altså problemet med den her plantefond, at man ikke er sikret, at man kan give et hundrede procent støtte. Og det synes jeg vi skal prøve at finde en løsning på. Er det et aspekt, som ordføreren er stødt på?

Kl. 15:47
Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
 Ordføreren.

Kl. 15:47
Kris Jensen Skriver (S):
 Tak for spørgsmålet. Jeg er også stødt på den udfordring, og det er rigtigt. Der er noget i forhold til EU's støtteregler, som gør, at vi er udfordret på de hundrede procent, og jeg ved, der er et arbejde i gang i ministeriet i den forbindelse.

Kl. 15:48
Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
 Spørgeren.

Kl. 15:48
Søren Egge Rasmussen (EL):
 Nu har jeg været til mange møder i det ministerium, og nogle gange er det en fordel, at der bliver lagt lidt tryk på, sådan at man virkelig får afsøgt, hvad der er muligt, og om det, der ikke er muligt, alligevel er muligt. Det har jeg oplevet nogle gange over tid, og det tror jeg også bliver nødvendigt her. Så jeg håber, vi sammen kan arbejde for, at vi finder løsninger der, for jeg synes ikke, det er rimeligt, at en ny plantefond stilles dårligere end de andre fonde, ved at man ikke kan give et hundrede procent støtte.

Kl. 15:48
Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
 Ordføreren.

Kl. 15:48
Kris Jensen Skriver (S):
 Tak for kommentaren. Jeg glæder mig til det videre arbejde med det her, og det er noget, vi helt sikkert skal kigge på i samarbejde med ministeren og ministeriet.

Kl. 15:49
Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
 Så siger vi tak til ordføreren. Og næste ordfører er hr. Erling Bonnesen fra Venstre. Velkommen.

(Ordfører)

Erling Bonnesen (V):
 Tak for det. Den danske landbrugs- og fødevarersektor skal udvikles og ikke afvikles. Det står klart og tydeligt i landbrugsaftalen fra

tidligere, og det er også klart markeret i det nye regeringsgrundlag. Og det er godt. Vi skal udvikle på de nye muligheder og passe godt på det, vi har. Og i forhold til flere plantebaserede fødevarer i fremtiden ved vi alle sammen, at det er i sin begyndelse, og vi ved og tror også alle sammen på, at det vil udvikle sig mere og mere i årene fremover. Det er positivt, og det skal vi understøtte. Og det gør vi bl.a. med det her lovforslag om Plantefonden, som jo også udspringer af landbrugsaftalen, som blev lavet i oktober 2021. Lovforslaget udmønter en del af denne aftale, og samtidig skal vi, som jeg markerede, passe godt på den landbrugs- og fødevarerproduktion, som vi allerede har. Danske fødevarer i bred forstand er jo efterspurgt, både herhjemme i Danmark og mange steder rundt i verden, og det kan vi glæde os over.

Som Venstremand siger jeg også klart, at forbrugerne bestemmer, hvad der skal på tallerkenen, og hvad der skal i indkøbskurven, og landmændene og fødevarersektoren er klar til fortsat at videreudvikle og producere det, som forbrugerne efterspørger, så det vil sige, at efterhånden som forbrugerne mere og mere efterspørger flere plantebaserede produkter, vil de selvfølgelig også blive produceret.

Der er fortsat også stor efterspørgsel på animalske fødevarer – mælk, kød m.v. – og vi skal derfor sikre rammerne for, at der i fremtiden også kan produceres stadig flere plantebaserede fødevarer, i takt med at forbrugerne efterspørger dem, men vi skal også samtidig sikre rammerne for, at den animalske produktion kan fortsætte. Det er altså ikke et enten-eller, men et både-og.

For Venstre står det klart, at vi skal understøtte udviklingen af plantebaserede fødevarer, og det er samtidig helt centralt, at landbruget udvikles og ikke afvikles i bred forstand, som jeg allerede har været inde på. I Venstre har vi stor tillid til vores landmænd og dem, som driver udviklingen i dag, og vi skal ikke jage landbrug og fødevarerhverv ud af landet, tværtimod. Vi skal have et øje på den effekt, som tiltagene også har i forhold til det globale klima, og heldigvis er vi godt med fremme her i Danmark med at producere fødevarer med så lav udledning som muligt med de muligheder, der aktuelt er til rådighed med de teknologiske udviklinger, der foregår. Det er vigtigt at markere, at de udviklinger selvfølgelig skal fortsætte.

Kl. 15:52
 Vi skal nedbringe udledningen af drivhusgasser mest muligt under hensyntagen til en fortsat bæredygtig udvikling af erhvervet og dansk landbrugs konkurrenceevne. Landbruget skal sikres bæredygtige rammebetingelser og fastholdelse af arbejdspladser i alle dele af landet. Forsat teknologiudvikling og videreudvikling af produktionsmetoderne er en vigtig del af vejen frem til det. Landbruget skal fortsat skabe arbejdspladser og bidrage til at producere gode, sunde, klima- og miljøvenlige og sikre fødevarer for derigennem at fastholde sin gode position i den danske fødevarereksport. I Venstre støtter vi forslaget, og så skulle jeg hilse fra Moderaterne, som ikke havde mulighed for at være til stede her i dag, og sige, at de også støtter lovforslaget. Tak.

Kl. 15:52
Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
 Tak for det. Der er nogle spørgere. Den første er hr. Carsten Bach fra Liberal Alliance.

Kl. 15:52
Carsten Bach (LA):
 Tak, og tak til ordføreren fra Venstre for den sande lovprisning af plantebaserede fødevarer. Når man, som nogle af os måske gør, kender ordførerens hang til store gennemstegte bøffer, kan det jo godt få smilet frem her i salen sådan en tirsdag eftermiddag. Men det er nu slet ikke det, jeg vil spørge om.

Jeg vil gerne høre Venstres ordførers holdning til det faktum, at der i aftalen – og det er dermed også udmøntet i lovforslaget her – er en fordeling i forhold til de økologiske arealer, de økologiske

plantebaserede fødevarer, som mindst 50 pct. af midlerne i fonden skal gå til, vel vidende at det økologiske areal i Danmark nok svarer nogenlunde til 10-12 pct. Jeg kunne godt tænke mig at høre ordførerens holdning til den fordeling.

Kl. 15:53

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 15:53

Erling Bonnesen (V):

Det kan jeg svare meget klart på. Det er jo resultatet af det kompromis, som blev lavet blandt de fleste partier, og jeg er sikker på, at hr. Carsten Bach også kan få en uddybning fra den ordfører fra Liberal Alliance, som var med dengang. Men sådan er politik jo – der bliver givet og taget. Jeg synes, det er fint. Vi kan lide det hele i Venstre – smagsløgene er forskellige, og så skal man have mulighed for at vælge økologi eller ikke vælge økologi eller vælge andre produkter. Her er det så markeret i starten, at vi skal have fremmet de plantebaserede fødevarer, og at der er behov for at lave den fordeling. Det er der enighed om, og så står vi selvfølgelig på mål for det.

Kl. 15:54

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 15:54

Carsten Bach (LA):

Tak. Måske Venstres ordfører kunne redegøre for, hvor Venstre står på det her. Det ved jeg ikke om Venstres ordfører er interesseret i. Jeg kunne måske personligt bedre have tænkt mig at høre om de mere overordnede bæredygtighedskriterier for tildelingen af midlerne, men jeg ved ikke, om Venstres ordfører vil redegøre for Venstres synspunkt i den her forbindelse.

Kl. 15:54

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 15:54

Erling Bonnesen (V):

Jamen det kan jeg også svare klart på. Når vi har indgået en aftale efter at have forhandlet frem og tilbage, står vi selvfølgelig hundrede procent på mål for den aftale, vi har lavet. Så kan man have alle mulige andre ønsker – sådan er politik jo. Der er lavet et godt kompromis, og der er en god aftale – og det er en god aftale. Vi skal i gang med det her, som jeg også har markeret i min ordførertale, og så skal vi ikke begynde at botanisere i alle mulige andre ting. Det kan vi ønske os til juleaften næste gang.

Kl. 15:55

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Næste spørger er fru Lisbeth Bech-Nielsen.

Kl. 15:55

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Tak for det. Jeg synes jo, det er rigtig dejligt at se Venstres ordfører på talerstolen til det her forslag om at fremme plantebaserede fødevarer. Det har jo været en mærkesag for SF længe. Og med fuld forståelse for, at der også skal indgås kompromiser i sådan en regeringskonstellation, vil jeg bare høre Venstre, om man nu også ser, at den plantebaserede fødevarerproduktion faktisk kan gå ind og være med til at hjælpe de dele af landbruget, som jo også kan være nødlidende. Det er det ene. Det andet er: Ser man nu også

plantebaserede fødevarer som et værktøj i forhold til at nå vores klimamål?

Kl. 15:55

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 15:55

Erling Bonnesen (V):

Det her lovforslag er også en udmøntning af landbrugsaftalen – eller i høj grad. Og det er jo ikke kun, om jeg så må sige, hvis man kan sige det på den måde, et regeringsanliggende, hverken for den nuværende regering eller for den, der så var regering, før aftalen blev indgået i oktober 2021 med, kan vi jo så sige, næsten alle Folketingets partier.

Ja, det vil helt klart, er jeg sikker på, jo da også kunne medvirke til, at vi når de mål, vi har på klimaområdet og miljøområdet m.v. Men jeg markerede også klart, at jeg ikke ser det som et enten-eller i forhold til den animalske produktion. Jeg ser det som et både-og, så vi skal udvikle begge dele. Så kommer der jo også qua det nye regeringsgrundlag en diskussion om, vi kan kalde det de fremtidige visioner for dansk landbrug, herunder fordelingen af arealer, biodiversitet osv. osv., og det får vi jo fornøjelsen af at kunne drøfte senere.

Kl. 15:56

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Den næste spørger er hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 15:56

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg tror, det var første gang, at der ikke var en stor wienerschnitzel i ordførerens tale. Det plejer der jo gerne at være.

Det er godt, at Venstre vedkender sig de dele af landbrugsaftalen her. Ordføreren sagde, at det er forbrugerne, der bestemmer, og det synes jeg ikke er helt korrekt, for vi har jo en række politiske valg, vi har puttet ind i den her landbrugsaftale. Det er jo bl.a. det med det plantebaserede spor, og det er økologien – bare for at nævne to elementer. Og så har vi de officielle kostråd, som jo ikke er en del af landbrugsaftalen, men som blev vedtaget under den tidligere minister. Det skulle være nogle kostråd, som er gode for sundhed og klima. Der kunne jeg da godt tænke mig at høre, om Venstre sådan set bakker op om de kostråd, for det skulle jo gerne komme frem til, at vi har en lavere klimabelastning, og at vi har en højere sundhed. I de syv punkter, der er, er der bl.a.: Spis mindre kød, vælg bælgfrugter og fisk. Og der er: Spis varieret og ikke for meget. Spis flere grønsager og frugter. Og så kan jeg desværre ikke nå at læse dem alle sammen op, men det er også noget med at slukke tørsten i vand og ikke i rødvin – nej, der står ikke rødvin. Men vil Venstre vedkende sig, at der er de her kostråd, og at det er noget, man bakker op om?

Kl. 15:58

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 15:58

Erling Bonnesen (V):

Således opfordret skal jeg da gerne bekræfte, at der stadig væk skal være plads til både wienerschnitzel og gennemstegte store bøffer og det hele på det marked. Det skal der også være plads til – lige præcis i det frie forbrugervalg. Det er forbrugerne, der skal bestemme fremover. Vi skal ikke stå og pådutte dem noget med alle mulige politiske finurligheder.

Men så kan jeg fuldstændig bekræfte det, som ordføreren også spørger til, nemlig at det jo så er vores, statens, regeringens, Folketingets opgave at vejlede og informere, sådan at man som forbruger er bedst muligt oplyst, når man læner sig ind over køledisken. Og så må man jo så vælge, hvad man synes, ud fra det. Selvfølgelig står vi på mål for det.

Kl. 15:58

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 15:58

Søren Egge Rasmussen (EL):

Skulle det forstås sådan, at Venstre fuldt ud bakker op om de her klimakostråd, som der er, og som gerne skulle højne den danske folkesundhed? For vi har jo nogle livsstilssygdomme i Danmark, som fylder for meget – diabetes 2, nogle kræftsygdomme og nogle hjerte-kar-sygdomme, som kunne fylde mindre, hvis det var sådan, at vi indtog en anden kost. Så er det, Venstres ordfører siger, en opbakning til de klimakostråd, som blev fastlagt under den tidligere regering?

Kl. 15:59

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 15:59

Erling Bonnesen (V):

Jamen jeg har lige bekræftet – men jeg skal da gerne gøre det igen – at vi selvfølgelig står på mål for og bakker op om de forskellige kostråd og vejledninger, der bliver givet. Sådan skal det være i et frit samfund – at man oplyser det, man kan. Heldigvis lever vi stadig væk i et frit land, hvor der er frihed for borgerne til selv at vælge, hvad man vil vælge, når man læner sig ind over køledisken og skal have fyldt noget i indkøbskurven, og sådan skal det blive ved med at være.

Kl. 15:59

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Næste spørger er hr. Carl Valentin fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 15:59

Carl Valentin (SF):

Ordføreren sagde både i sin tale og også i et svar på et spørgsmål til fru Lisbeth Bech-Nielsen her efterfølgende, at det ikke er et enten-eller i forhold til kød eller plantebaserede fødevarer, men at det er et både-og. Men jeg antager ikke, at ordføreren mener, at vi bare skal spise mere. Man skal jo lidt vælge mellem de her ting. Så hvor står ordføreren: Skal vi spise mindre kød og mere plantebaseret i fremtiden? For jeg tænker ikke bare, at det der med, at vi skal fremme det plantebaserede, betyder, at vi skal til at spise mere.

Kl. 16:00

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 16:00

Erling Bonnesen (V):

Jamen så glæder jeg mig da over, at der også i kostråd og -vejledninger står, at man skal spise varieret, og det jeg tror at man kan sige til dem, der sådan måske befinder sig helt ude i kanten på begge sider, altså at det er sundt og godt at spise varieret. Og så er det jo op til det frie valg.

Kl. 16:00

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 16:00

Carl Valentin (SF):

Er der nogen særlige initiativer, som Venstre ønsker at tage i forhold til at fremme, at vi i Danmark spiser mere efter kostrådene, som det er blevet fremhævet her, for vi spiser jo altså ugentligt mere end dobbelt så meget kød, end der er anbefalet i kostrådene?

Kl. 16:00

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 16:00

Erling Bonnesen (V):

Hvis der kommer fornuftige forslag frem i forhold til at oplyse og vejlede bedre, er vi klar til at diskutere det; det har vi altid været. Jeg synes, det er godt med oplysning og vejledning, og det er noget, der sådan har været ajourført undervejs med passende mellemrum. Det skulle da være underligt, om ikke der kom nye idéer til, hvordan man kan gøre det endnu bedre på et eller andet tidspunkt, og så kigger vi på det.

Kl. 16:01

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så siger vi tak til ordføreren, og den næste ordfører er hr. Peter Have fra Moderaterne. Velkommen.

Kl. 16:01

(Ordfører)

Peter Have (M):

Charlotte Bagge Hansen er desværre blevet syg, men det skal ikke forhindre mig i at fortælle jer om hendes tanker på det her område, og det er som følger. Jeg skal ikke komme ind på så meget, som Kris Jensen Skriver og Erling Bonnesen var inde på, men blot fortælle lidt om, hvordan vi ser det.

For fremtiden ser vi ind i en madkultur, hvor danskerne skal spise flere planter og mindre kød. En mere plantebaseret kost skal efter min opfattelse ikke erstatte kød, men fungere som et supplement til vores kost – det skal være en sundere kost – og det er et skridt på vejen til at leve mere bæredygtigt og mere tidssvarende. For at hjælpe vores madvaner på vej er vi nødt til at understøtte udviklingen af sektoren for plantebaserede fødevarer, og det skal vi gøre ved at bidrage til ledende forskning på området, der sikrer, at vi i Danmark får nogle af verdens bedste plantebaserede fødevarer, både til forbrug og til eksport. Det er også min egen og Moderaternes holdning, at Fonden for Plantebaserede Fødevarer kan bidrage til udviklingen af denne sektor. Det er også fondens ansvar at repræsentere fødevarersektoren i bredeste forstand, og jeg kan se på de indstillingsberettigede organisationer til fondens bestyrelse, at det ansvar leves der op til.

Som en sidste bemærkning vil jeg understrege, hvor vigtigt det er, at alle parter bliver hørt i en omstilling af vores fødevarersektor. Moderaterne støtter forslaget og ser frem til videre drøftelser og glæder sig over forslaget, der tager dansk fødevarerproduktion ind i fremtiden. Tak for ordet.

Kl. 16:02

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er en kort bemærkning. Hr. Peter Kofod, Dansk Folkeparti.

Peter Kofod (DF):

Tak for det, og tak for en god ordførertale. Nu er Moderaterne jo et relativt nyt parti endnu, og derfor vil jeg høre, hvilken side af salen Moderaterne læner sig mod på det her område. Er man blandt de partier, der står vagt om danskernes frie valg til at putte det, man selv vil, i indkøbskurven, eller hører man til længere ovre på venstrefløj, hvor jeg kunne forstå på nogle af de tidligere spørgsmål at det er sådan et mål i sig selv at fortælle danskerne, hvad man skal spise, og hvad man ikke skal spise, og fortælle andre, hvordan de skal leve deres liv? Så der kunne jeg godt tænke mig at vide: Er Moderaterne røde eller blå?

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.**Peter Have (M):**

Det er et godt spørgsmål. Som jeg sagde lige før, skal det ses som et supplement; det er ikke et krav, at folk skal spise plantebaserede fødevarer. Vi går selvfølgelig ind for, at folk selv må vælge, hvad de lyster.

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ikke flere korte bemærkninger. Næste ordfører er hr. Carl Valentin, Socialistisk Folkeparti.

(Ordfører)

Carl Valentin (SF):

Tak for det. Det er en stor dag i dag, hvor vi behandler lovforslaget om Plantefonden. Det er en mærkesag for mig, og det har været en mærkesag for SF i den periode, hvor vi lykkedes med at kæmpe det her igennem. Det betyder jo, at der nu kommer 85 mio. kr. hvert eneste år frem til 2030 til at fremme plantebaserede fødevarer, og det er ikke så lille en ting. For det vigtigste – uden sammenligning – i forhold til omstillingen af vores landbrug i fremtiden er, at vi producerer langt flere plantebaserede fødevarer. Og hvorfor er det så vigtigt? Det er det, min tale i dag kommer til at handle om.

Først og fremmest står vi midt i en klimakrise, og alle forskere på det her område er enige om, at vi skal spise meget mere plantebaseret i fremtiden. Vi kan ikke fortsætte som nu. Ifølge FN's Klimapanel må hver verdensborger samlet udlede det, der svarer til 2-3 t CO₂ i år 2050, hvis man skal holde sig inden for 2-gradersmålet. Imidlertid er klimaaftrykket alene fra danskernes fødevarer omkring 3 t CO₂ om året pr. person. Det er selvsagt overhovedet ikke holdbart.

I forhold til klimakrisen er der meget snak om, at vi nu er blevet 8 milliarder mennesker på planeten, men hvad jeg synes er lidt fraværende i den her snak, er, at der også er 30 milliarder landbrugsdyr, og her er fiskeopdræt ikke engang talt med. Det er altså mange munde, der skal mættes – ikke bare menneskemunde, men også dyremunde – og det er ekstremt ineffektivt, at vi altid fokuserer på at fodre dyr med planter for så derefter at spise dyrene i stedet for at spise nogle flere planter selv.

Jeg tror, at hvis man skal forstå den her problematik, skal man også forstå, hvad det betyder for vores arealer, når vi omstiller til plantebaserede fødevarer. I sidste periode stillede jeg et spørgsmål til fødevareministeren om, hvad det ville betyde, hvis vi spiste efter kostrådene. Og det viste sig, at hvis danskerne bare spiste efter kostrådene – altså ikke vegetarisk eller vegansk eller noget, men bare efter kostrådene – så kunne vi sløjfe 40 pct. af landbrugsarealet, fordi det er så meget mere effektivt. Vi kan producere så mange

Kl. 16:02 flere fødevarer på det samme areal, når vi producerer plantebaseret i stedet for animalsk.

Det betyder jo også noget, ikke bare for klimaet, som jeg startede med at tale om, men også for biodiversiteten. Jeg har lige været til topmøde, COP15, i Montreal, hvor man vedtog, at 30 pct. af vores areal skal bruges på natur i år 2030. Der er lang vej igen, især for et land som Danmark, men hvis vi skal nå i mål med det, er flere plantebaserede fødevarer vejen, for så kan vi mætte mange flere munde på meget mindre plads og til gengæld give plads til naturen.

At fremme plantebaserede fødevarer er ikke kun vigtigt i forhold til et klimaperspektiv og et biodiversitetsperspektiv. Det er også vigtigt i et dyreetisk perspektiv. For vi lever i en historisk anormal tid; menneskeheden har aldrig spist så meget kød, som vi gør lige nu. Hvis I er i tvivl, så spørg jeres bedsteførelde, hvor meget kød de spiste, da de var børn. Højest sandsynligt var det mindre end det, som vi spiser i dag. Og det har jo med den kæmpe globale efterspørgsel betydet, at kødproduktionen er blevet intensiveret, og at den måde, man primært producerer kød på i dag, er ved at stuve tusinder og atter tusinder af dyr sammen i store fabrikshaller. Og det er bare ikke en særlig etisk måde at producere kød på. Derfor mener vi også i SF, at hvis vi skal sikre, at de dyr, der indgår i produktionen, har nogle bedre forhold, så skal vi også spise langt færre af dem og dermed meget mere plantebaseret.

Men det er ikke kun for dyrene og for biodiversiteten og for klimaet, at det er vigtigt, at vi fremmer de plantebaserede fødevarer. Det er også vigtigt for vores sundhed. Der kan være milliarder at spare, viser beregningerne, hvis vi danskere spiser meget mere plantebaseret i fremtiden, i forhold til de store sundhedsudgifter, der er ved livsstilssygdomme i dag, som også kommer, fordi vi spiser for meget forarbejdet kød.

Derudover kan det her jo blive et kæmpe væksteventyr. Det er måske nogle argumenter, der kan appellere lidt mere til nogle af de borgerlige her i lokalet. Altså, analytikerne inden for området forventer tocifrede årlige vækstrater inden for plantebaserede fødevarer de kommende år, og det her kan blive fremtidens vindmølleeventyr, sådan som jeg ser det, hvis Danmark satses på de plantebaserede fødevarer. Så det er godt, at vi gør det nu. Vi gør selvfølgelig ikke nok, men jeg mener, at den her plantefond er et kæmpe skridt på vejen, for i forhold til at løse klimakrisen er bælgfrugter og plantebøffer og plantemælk altså lige så vigtigt, som vindmøller og solceller er. Tak for ordet.

Kl. 16:08

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Første korte bemærkning er til hr. Søren Egge Rasmussen, Enhedslisten.

Kl. 16:08

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg har lyst til at sige tak til ordføreren, tak til SF og Radikale for den trekløver, vi havde under forhandlingerne om den her landbrugs-pakke. Der var en del indledende knæbøjninger, og så var der så en finale ovre i Finansministeriet, hvor vi holdt fast i, at det plantebaserede spor skulle fylde noget i den samlede landbrugsaftale, og at det beløb, der skulle være til Plantefonden, skulle forhandles op, og det blev det. Det samarbejde vil jeg gerne sige tak for, og jeg ser frem til, at der er flere ting fra den landbrugsaftale, som vi sammen skal være med til at udmønte og sikre økologien og en plantestrategi.

Der er jo sådan set flere ting, som er bestilt i den landbrugsaftale, og hvor det selvfølgelig har stor betydning, hvad vi så politisk beslutter, i forhold til økologistrategi, plantestrategi og proteiner til mennesker og dyr, og hvad det er for nogle strategier og handlingsplaner, vi lægger der. Så tak for samarbejdet indtil nu.

	Kl. 16:09		Kl. 16:12
Tredje næstformand (Karsten Hønge): Ordføreren.		Tredje næstformand (Karsten Hønge): Ordføreren.	
	Kl. 16:09		Kl. 16:12
Carl Valentin (SF): Der er ikke så meget andet at sige end selv tak, tror jeg. Hr. Søren Egge Rasmussen har gjort en stor indsats for den plantebaserede dagsorden, i samarbejde med SF og også med Radikale, i de her forhandlinger. Det har jeg tænkt meget på de seneste dage, og jeg har også tænkt lidt på Rasmus Nordqvist, som jo ikke sidder i Folketinget længere, men som også gjorde en stor indsats og var en del af det her. Så jeg er meget glad for Enhedslisten, SF og Radikale Venstres samarbejde om den her dagsorden. Jeg tror, at vi skal blive ved, hvis vi skal sikre os, at de plantebaserede fødevarer bliver prioriteret endnu mere fremover.		Carl Valentin (SF): Jeg tror, at jeg vil fortsætte med at sige, at det ikke er et enten-eller, men at det er et både-og. Det er selvfølgelig rigtigt nok, at det er det, men jeg synes også, det er vigtigt, at man anerkender, at vi altså skal producere meget mindre animalsk i fremtiden og mere plantebaseret. Det synes SF er vigtigt. Det er ikke, fordi vi bare skal smadre den animalske produktion, eller hvilke ord ordføreren vil bruge om det, men vi skal have reduceret den. Det er helt afgørende på globalt plan, hvis vi skal mætte mange flere munde, at vi producerer færre dyr og til gengæld prioriterer at producere mere plantebaseret. Det er fremtidens fødevarer, så derfor skal vi selvfølgelig også satse på at blive gode på det område og producere alternative proteiner.	
	Kl. 16:10		Kl. 16:12
Tredje næstformand (Karsten Hønge): Spørgeren.		Tredje næstformand (Karsten Hønge): Spørgeren.	
	Kl. 16:10		Kl. 16:12
Søren Egge Rasmussen (EL): Nu skal det jo ikke ende i ren politisk selvros; vi skal også huske, at der faktisk var nogle organisationer uden for Christiansborg, som sagde, at her er en vigtig dagsorden, her er sådan set noget, der skal med i en landbrugsaftale, som leverede et sagligt input, og som var med derude, uden for murene, i et rigtig godt samspil. Jeg kan også notere mig, at i min indbakke er der visse mails, som indikerer, at de følger med i, hvad der sker. Så vi har lavet noget politisk, men vi har også lavet det, fordi der er nogle organisationer uden for Christiansborg, der laver noget.		Erling Bonnesen (V): Det vil så sige, at SF vil gøre alt, hvad man kan, for at få jordet den animalske produktion i Danmark eller i hvert fald kraftigt decimeret. Det synes jeg er skidt. Og der er man jo også ude af sync med, hvad forbrugerne siger, hvad danskerne siger. Det er jo bare at kigge på statistikkerne, selv om de selvfølgelig ændrer sig og går op og ned osv. Men jeg synes, det er skidt, så ville ordføreren ikke godt lige, når der nu er så mange, der efterspørger animalske fødevarer som f.eks. mælk og kød, en gang til overveje at sige: Lad forbrugerne bestemme det? SF har også en gang været et parti, der ligesom lidt hylkede nogle frihedsrettigheder, men har man helt forladt det?	
	Kl. 16:10		Kl. 16:13
Tredje næstformand (Karsten Hønge): Ordføreren.		Tredje næstformand (Karsten Hønge): Ordføreren.	
	Kl. 16:10		Kl. 16:13
Carl Valentin (SF): Jeg er helt enig!		Carl Valentin (SF): Jeg synes, det er så mærkeligt, når der bliver sagt: Lad forbrugerne bestemme det. For virkeligheden er jo, at på den måde, man har indrettet fødevarsystemet på i dag, er der massive subsidier til animalsk produktion, som i mange tilfælde giver dem en kæmpestor konkurrencefordel. Derudover er det jo ikke noget med, at vi bare skal ud og lukke en hel masse landbrug. Det her handler om, at vi mener, at der bl.a. skal indføres en CO ₂ -afgift, som sikrer, at man faktisk betaler for den forurening, der er. Og det vil, hvis den indrettes rigtigt, betyde, at noget af den produktion, der forurener mest, også er noget af det, der bliver mindre af – og det er altså dyreproduktion.	
	Kl. 16:11		Kl. 16:13
Tredje næstformand (Karsten Hønge): Næste korte bemærkning er til hr. Erling Bonnesen, Venstre.		Tredje næstformand (Karsten Hønge): Den næste korte bemærkning er til hr. Carsten Bach, Liberal Alliance.	
	Kl. 16:11		Kl. 16:13
Erling Bonnesen (V): Tak for det. Nu er det ikke så tit, at SF og Venstre er enige om så meget på det her område, men lige præcis i den her sag om det plantebaserede er vi jo enige. Så også tak for de gode drøftelser og forhandlinger, vi havde under tilblivelsen af det her med landbrugsaftalen. Det er jo dejligt, at der også er en meget bred kreds af partier med – næsten alle partier er med – og når man kommer ud og ser, hvordan det foregår derude, så er de jo også entusiastiske og udviklingsorienterede og forsøger at gøre noget ved det. Så jeg er helt enig i, at det har et potentiale, og det skal vi bare booste i den takt, synes vi, forbrugerne ligesom bestemmer. Jeg vil godt lige stille et spørgsmål som opfølgning på det, jeg var inde på før. For os er det også i forhold til den animalske produktion ikke et enten-eller, men et både-og. Er det noget, SF også kan se for sig, og synes man, det sådan set er fair nok, at det er et både-og og ikke et enten-eller? Eller er det SF's erklærede mål, at man bare skal have jordet den animalske produktion og så at sige slettet den af landkortet? For så er vi tilbage ved, at vi ser forskelligt på det.			

fuldstændig rigtigt, at hvis man vil opnå den optimale dyrevelfærd i den animalske produktion i Danmark, skal man måske afskaffe den animalske produktion fuldstændigt. Men hvad er SF's reduktionsmål for den animalske produktion i Danmark?

Kl. 16:16

Kl. 16:14

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 16:14

Carl Valentin (SF):

Vi har ikke et reduktionsmål for den animalske produktion, men vi har et reduktionsmål for vores klimaudledninger. Det er den tilgang, vi har til det; vi synes, man skal sætte klimamålene op og så arbejde efter dem, og det er jo bl.a. det, vi vil gøre med en CO₂-afgift.

Jeg kan så sige, at i forhold til den sådan helt principielle indretning af den animalske produktion har vi lige vedtaget på vores landsmøde for ikke så forfærdelig længe siden, at vi har et langsigtet mål om at udfase konventionelt dyrehold. Og det har vi, fordi vi synes, at man bør indrette det på en måde, hvor dyrene har meget mere plads – det skal være økologisk, frilands eller lignende – og så skal vi producere flere plantebaserede fødevarer. Men det er jo selvfølgelig på lang sigt, og det handler om, at det er den måde, vi mener det er etisk at indrette det på. Men når det kommer til reduktionsmål, laver vi dem i forhold til klima og ikke i forhold til dyr.

Kl. 16:15

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.

Kl. 16:15

Carsten Bach (LA):

Tak for at udfolde SF's standpunkt lige præcis på det område. Så vil jeg godt spørge om noget andet. I Liberal Alliance hylder vi jo ikke det her bureaukratiske princip med, at skatte- og afgiftskroner skal en tur ind omkring statskassen og reduceres via bureaukratiet, inden de bliver spyttet ud igen til erhvervslivet. Det er et princip, som måske hyldes mere i SF og på venstrefløjen.

Ordføreren var i sin tale inde på, at der nu hvert år kommer 85 mio. kr. ud til at fremme plantebaseret produktion, men virkeligheden er jo, at de første 7 mio. kr. hvert år går til drift, altså bureaukrati, og endda er det i år et de første 10 mio. kr., der går til bureaukrati. Kan ordføreren måske lige komme med et par bemærkninger, i forhold til hvad SF's holdning er til det?

Kl. 16:16

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 16:16

Carl Valentin (SF):

Jeg tror, min holdning til det er, at vi skal reducere det bureaukrati så meget som overhovedet muligt. Men vi synes, det er helt afgørende, at man fremmer de plantebaserede fødevarer og laver nogle fonde på det her område; der er jo masser af landbrugsfonde i forvejen, der støtter alle mulige dele af den her produktion, så selvfølgelig skal man også prioritere det plantebaserede.

Jeg forestiller mig, at man i Liberal Alliance måske har en eller anden idé om, at man skal nå til et sted, hvor man nærmest ikke støtter de her forskellige erhverv, og det kan jeg godt se det principielle synspunkt i. Det tror jeg faktisk også vil være en fordel for de plantebaserede fødevarer, for de animalske er meget mere subsidieret i dag.

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Den næste korte bemærkning er til fru Lisbeth Bech-Nielsen, SF.

Kl. 16:16

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Jeg er selvsagt enig med ordføreren i alt det, som han har sagt i forhold til gevinsterne for vores sundhed og dyrevelfærd og klima og miljø osv. Men som ordføreren jo også var kort inde på, er der også en gevinst at hente i forhold til vores erhverv og vores økonomi. Altså, vi har en smågriseproduktion, hvor man i perioder taber 100 kr. pr. smågris, man sender ud af landet. På trods af at det er det mest støttede erhverv med 6 mia. kr., taber nogle landmænd i dårlige tider penge på de her smågrise.

Derfor kan det her – som ordføreren også var inde på – jo også blive et eksporteventyr, for det bliver en måde for nogle af de preskede landmænd til også at finde nogle andre ting, som de rent faktisk kan tjene penge på, i stedet for at vi f.eks. ser en griseproduktion, der fluktuerer utrolig meget. Så skal vi også huske på, at landbruget også er en sektor, hvor man først nu er kommet ned under en gæld på 300 mia. kr.

Kl. 16:17

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 16:17

Carl Valentin (SF):

Jeg er sjovt nok meget enig med min partifælle her. Jeg mener, at det er helt centralt, at vi satser på det her, også af økonomiske grunde. Og vi kommer ikke til at vinde den her konkurrence, bare fordi vi har fået en plantefond. Der skal meget mere til. Lande som USA, Israel og Holland er altså rimelig langt fremme i forhold til både plantebaserede fødevarer, men også sådan noget som clean meat – laboratoriekød ville man nok sige på dansk – mælk produceret i fermenteringstanke og mange andre ting, som vi kan komme til at se i vores fødevarer. Jeg tror, at hvis vi skal blive en del af det her erhvervs- og væksteventyr, skal vi satse hårdt på de plantebaserede fødevarer. Og jeg er glad for, at man kommer et stykke ad vejen nu.

Kl. 16:18

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 16:18

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Jeg er enig. Og så kan det også være en håndsækning til nogle af de landbrugsfamilier derude, som virkelig kæmper med økonomien og konstant er på randen af konkurs, at sige: Der er også nogle andre ting, der skal produceres, for at få noget bedre økonomi i det.

Kl. 16:18

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 16:18

Carl Valentin (SF):

Ja.

Kl. 16:18

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Den sidste korte bemærkning i den her omgang i hvert fald er til fru Pernille Vermund, Nye Borgerlige.

Kl. 16:18 progressiv, at den kan trække den vej. Det vil være helt afgørende for fremtidens fødevarer, at det bliver mere plantebaseret.

Kl. 16:21

Pernille Vermund (NB):

Tak for det. Det er jo ikke nogen hemmelighed, at når man indgår en aftale med så mange partier, er der noget, der er groet i ens eget partis baghave, og noget, der bestemt ikke er det. Lige på det her punkt ligger jeg og Nye Borgerlige jo helt åbenlyst tættere på Liberal Alliance og Venstre, end vi gør på Socialistisk Folkeparti. Vi accepterer dog, at når man indgår en aftale, må man også stå på mål for det, der er i aftalen, og derfor stemmer vi selvfølgelig også for.

Noget af det, jeg hæftede mig ved i dag, er, at ordføreren siger, at det her skal mindske danskernes forbrug af animalske produkter. Vi skal også købe mindre kød, og vi skal spise mindre kød. Anerkender ordføreren, at vi trods alt stadig, selv om der er relativt mange venstreorienterede danskere, har mulighed for at importere fødevarer i Danmark?

Kl. 16:19

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 16:19

Carl Valentin (SF):

Ja, selvfølgelig, men der ligger jo bl.a. i plantefonden også det, at pengene kan gå til at sikre salg fremme. Så det handler også om at påvirke danskernes madvaner ved hjælp af de midler her. Og jeg tror, at hvis der er flere, der får blik for, hvor meget areal man kan spare ved at spise mere plantebaseret, hvor meget det faktisk betyder for klimaet, og hvor meget det giver os mulighed for at sikre mere natur, så vil der også være flere, der tilvælger de plantebaserede fødevarer. Det er også mit indtryk, at der er alt for få, der er opmærksomme på de store sundhedsfordele, som der er ved det.

Jeg tror, det her vil være med til at sikre, at vi også i Danmark kommer til ikke bare at producere flere plantebaserede fødevarer, men også spise mindre animalsk. Og det er den vej, vi skal. Altså, det er ubestrideligt, hvis man skal tackle klimakrisen, at med så mange munde, der skal mættes, kan vi ikke mætte dem alle sammen med masser af kød.

Kl. 16:20

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 16:20

Pernille Vermund (NB):

Nu siger ordføreren, at det er den vej vi skal. Jeg er helt enig i, at hvis man ønsker at spise mere grønt, skal man naturligvis gøre det. Det store spørgsmål her er jo: Er det »kan«, eller er det »skal«?

Når jeg spørger til import, er det jo, fordi et af de redskaber, man har mulighed for at tage i brug, er at gøre det dyrere at købe kød. Vil SF og ordføreren gøre det dyrere for danskerne at købe kød fremover?

Kl. 16:21

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 16:21

Carl Valentin (SF):

Ja, det vil vi gerne, og det er jo, fordi det er fuldstændig nødvendigt, at vi spiser mere plantebaseret i fremtiden. Og noget af det, vi ved virkelig virker, er altså, at det betyder noget for pengepungen. Så vi skal både fremme de plantebaserede fødevarer og selvfølgelig også gøre de animalske dyrere. Og jeg håber, at en CO₂-afgift bliver så

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Tak til hr. Carl Valentin. Næste ordfører er hr. Hans Kristian Skibby, Danmarksdemokraterne.

Kl. 16:21

(Ordfører)

Hans Kristian Skibby (DD):

Tak, hr. formand. Der skal ikke være nogen tvivl om, at dansk landbrug er noget, som vi Danmarksdemokrater kerer os meget om. Hvad var Danmark uden dansk landbrug? Hvis man tager de historiske briller på, tror jeg, at selv den mest rødglødende socialist ville kunne erkende, at uden dansk landbrug var vi ikke der, hvor vi er i dag, med den danske velfærdsstat, bl.a. i forhold til at sikre finansiering af gratis videregående uddannelse til alle dem, der har lyst til det, og også i forhold til at sikre fri og lige adgang til vores sundhedssektor. Tingene koster penge, tingene skal finansieres.

Hvis man kigger på industrialiseringen og på udviklingen i Danmark igennem de sidste mange, mange år, har landbruget og landbrugerhvervet været et af de helt store bærende elementer i den proces. Det skal de blive ved med at være, hvis det står til Danmarksdemokraterne. Vi skal vise hensyn, men vi skal også vælge de intelligente løsninger, og med det her lovforslag er det en af de intelligente løsninger, som bliver anvendt. Så er det rigtigt, at debatten i dag jo også viser med lidt tydelighed, at vi lægger forskellige aktier ind i den her opgave. SF ser ikke helt med de samme briller på det her, som eksempelvis Venstres ordfører, hr. Erling Bonnesen, gjorde, og sådan må det være. Men alligevel synes vi i Danmarksdemokraterne, at vi trods alt må være enige om, at når man kunne få så bred en aftale omkring den her del, f.eks. etablering af den her fond for plantebaserede fødevarer, så er det faktisk en god sag. Det ændrer ikke på, at vi til stadighed skal have fokus på, at vi både skal have animalsk og vegetabilsk fødevarerproduktion her i Danmark. Det er ikke et enten-eller, det er et både-og. Og vi mener ikke, at vi skal gøre os til i bogstaveligste forstand smagsdommere over, hvad folk skal spise, og hvor stor en procentdel der skal være kød, og hvad det ikke skal være. Det skal folk selv have lov til at bestemme, og derfor skal folk også have lov til at gå ned og lægge de ting i deres indkøbsvogn, som de har lyst til. Sådan må det være.

Med det her lovforslag muliggøres det, at man kan øge tilskuddet til sortsudvikling, dyrkning, forarbejdning, salg fremme, uddannelse og vidensformidling inden for hele fødevarersektoren i forhold til at fremme vegetabiliske fødevarer. Det giver god mening, og vi tror også i Danmarksdemokraterne på, at det vil kunne skabe nye arbejdspladser og flere arbejdspladser i Danmark. Det er godt, men det gør ikke, at vi skal skylle alt muligt andet ud med badevandet og sige: Pyt med griseproduktion, og pyt med oksefars og alt muligt andet. Mange af de ting, der har givet Danmark fremdrift og fordele i forhold til andre lande, har netop været, som jeg startede med at sige, det bærende element i udviklingen af danske fødevarerhverv. Og hvis man kigger på antallet af årsværk, skal man jo være ret blind eller ret døv for ikke at forstå, at det faktisk er til fordel for danske interesser, at vi udvikler vores samlede landbrug, at vi ikke afvikler, og at vi ikke vælger noget fra. Derfor kan vi Danmarksdemokrater også støtte det her lovforslag.

Det er jo sådan, at det er en del af en politisk aftale fra 2021, »Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug«, og dengang var Danmarksdemokraterne jo ikke et etableret parti på nogen som helst måde, så på den måde er vi ikke med i forliget som sådan. Men det ændrer ikke på, at det er et lovforslag med en udmøntning her, som ligger ganske fint i sund balance i forhold til den tilgang, som vi har til udvikling af det danske landbrugs- og fødevarerhverv.

Vi ser jo også i Danmark, at eksempelvis i forhold til udvikling af bønneproduktion, orm, larver og alt muligt andet er der faktisk en stor proces i gang, og mange af de her initiativer kommer jo ikke helt af sig selv. Jeg er helt med på, at nogle af dem også kommer, fordi vi aktivt imødegår det i forhold til en form for erhvervsfremme, og det kan vi også godt se fornuften i.

Der er dog et enkelt sted, hvor jeg har en betænkelighed ved forslaget, og det er i forhold til lovens § 17, stk. 2, hvor man jo vil i hvert fald muliggøre nogle øgede straffesanktioner over for dem, som åbenbart skal straffes, hvis de undlader at give kontrolmyndigheder adgang til lokaliteter osv. Det er vi som sådan ikke uenige i, men vi har bare noteret os, at både Landbrug & Fødevarer, Dansk Industri og andre har været lidt fremme med en bekymring om, hvordan det bliver udformet sådan rent konkret. Og det vil vi selvfølgelig gerne have ministeren til at give en klar beskrivelse af, så vi i hvert fald får præciseret, at det er med den gode hånd og ikke med den store lussing. Men vi kan støtte lovforslaget.

Kl. 16:26

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Den første korte bemærkning er til fru Pernille Vermund, Nye Borgerlige.

Kl. 16:26

Pernille Vermund (NB):

Tak. Som jeg sagde før, er Nye Borgerlige med i aftalen, og det betyder selvfølgelig også, at vi står på mål for hele aftalen, også den del, som ikke er groet i vores baghave. Og det her med at trække penge ud af borgerne eller virksomhederne for så at fordele dem igen efterfølgende til det, som man nu synes man vil støtte – det er jo det, som man med andre ord kalder planøkonomi – er man typisk ikke specielt glad for, når man er borgerlig.

Jeg har forstået, at Danmarksdemokraterne er et borgerligt parti, og Danmarksdemokraterne er også et parti, som ikke var med i landbrugsaftalen, og som jo derfor naturligvis har en mulighed for at stemme imod de tidsler, som blev en del af buketten, og stemme for alt det gode. Hvad er årsagen til, at man vælger at stemme for noget af det, som jeg tror de fleste borgerlige partier ville ønske ikke var kommet med, når man ikke er med i aftalen?

Kl. 16:27

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 16:27

Hans Kristian Skibby (DD):

Det kan der jo være mange årsager til, men en af dem er jo trods alt, at man også skal have en form for solidaritet i forhold til det. Og det er da rigtigt, at vi ikke har været med til at forhandle aftalen, men det ændrer jo ikke på, at vi, når der bliver indgået så bredt et kompromis her i Folketinget, så egentlig også synes, det er sund fornuft, at man tilslutter sig den del af det.

Så er det rigtigt, at der har været nogle diskussioner omkring, hvad det er, der finansierer de her omtalte 85 mio. kr. om året med den her ændrede promilleafgiftsfond osv., og det kan man da altid tage en diskussion om. Men nu er spørgerens eget parti jo med, så jeg synes jo, det vil være sådan lidt underligt, hvis man begynder at stille sig på bagbenene for det. Vi er egentlig ikke bange for at påtage os et ansvar i Danmarksdemokraterne, og det gør vi også ved at støtte det her lovforslag.

Kl. 16:28

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Pernille Vermund (NB):

Når jeg spørger, er det, fordi en anden diskussion, vi har i forhold til landbruget, jo er spørgsmålet om CO₂-afgifter, og der er et stort flertal i Folketinget, der ønsker at indføre CO₂-afgifter på dansk landbrug. Vi er imod, og Danmarksdemokraterne har indtil nu været imod. Skal vi også forvente, at hvis der bliver lavet en aftale om CO₂-afgifter på landbruget, hvor Danmarksdemokraterne ikke er med, så stemmer I alligevel for, fordi man jo må tage et ansvar?

Altså, det her er mig bekendt ikke noget, som ville være groet i Danmarksdemokraternes baghave. Jeg tror tilmed, I ville have siddet på vores side af forhandlingsbordet, da vi forhandlede det, og nu stemmer I for forslaget, selv om I ikke er med i aftalen. Vil I gøre det samme, når det kommer til at handle om CO₂-afgifter på landbruget?

Kl. 16:29

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Direkte tiltale bruges ikke i Folketingssalen – heller ikke flertalsform.

Ordføreren.

Kl. 16:29

Hans Kristian Skibby (DD):

Jamen hør nu her, fru Pernille Vermund, og jeg går ud fra, at spørgeren også læser aviser: Danmarksdemokraterne går ikke ind for en CO₂-afgift på fødevarer. Og i særdeleshed ikke en, der rammer så skævt som det, der er kendetegnende ved det, der tilsyneladende lægges op til, hvor man jo vil gøre det på en måde, hvor man rammer de danske producenter og ser lidt væk fra de udenlandske importører til Danmark. Og det har jo ikke noget med det her lovforslag at gøre – jeg synes, vi skal lade den debat være – og så må vi jo se, hvad der sker til den tid. Men spørgeren kan da være helt sikker på, at Danmarksdemokraterne ikke kommer til at stemme for en CO₂-afgift. Det tror jeg de fleste danskere er rimelig bekendte med.

Kl. 16:29

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er lige kommet en ekstra spørger til. Peter Kofod, Dansk Folkeparti.

Kl. 16:30

Peter Kofod (DF):

Tak for det. Jeg synes egentlig, det var et rigtig godt spørgsmål, fru Pernille Vermund stillede i sidste runde, for jeg kan jo forstå, at Danmarksdemokraterne kobler sig på her, fordi der er et bredt flertal i Folketingssalen, der har forhandlet det her på plads. Så siger hr. Hans Kristian Skibby: Det kan man ikke sammenligne med den situation, man ville stå i, hvis det f.eks. handlede om CO₂-afgifter. Men det kan man så lidt alligevel, og Danmarksdemokraterne vil så alligevel stå uden for, hvis det handler om CO₂-afgifter. Jeg synes måske godt, ordføreren kunne uddybe det lidt, for jeg forstod det i hvert fald ikke.

Kl. 16:30

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 16:30

Hans Kristian Skibby (DD):

Nu skal jeg jo ikke være den, der skal bestemme, hvad hr. Peter Kofod skal kunne forstå – det må man jo selv finde ud af. Men det her

forslag har ikke noget med CO₂-afgifter på fødevarerproduktionen i Danmark at gøre, og derfor synes jeg jo, det er lidt mærkeligt, at man spørger til noget, der ikke er omfattet af det pågældende lovforslag.

Vi tager ansvar, i forhold til at vi gerne vil støtte det her lovforslag, og det betyder jo også, at når vi gerne vil tilføje de her omtalte midler til fremme af de her typer af produkter, altså de vegetabiliske varer, så skal vi selvfølgelig også være med på, at pengene skal findes til det. Det synes jeg sådan set kun er sund fornuft.

Kl. 16:31

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren? Nej. Så siger vi tak til hr. Hans Kristian Skibby. Næste ordfører er hr. Carsten Bach, Liberal Alliance.

Kl. 16:31

(Ordfører)

Carsten Bach (LA):

Tak for det, formand. Jeg vil starte med at sige, at Liberal Alliance støtter forslaget, og det gør vi, fordi vi er en del af »Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug«. Det er nemlig en mærkesag for Liberal Alliance og for mig som ordfører, at vi fra politisk side de kommende år får landbruget sikkert igennem den grønne omstilling, som hele samfundet skal gennemgå. De meget høje politiske reduktionsmål i Danmark betyder, at alle dele af samfundet skal bidrage, for at byrderne ikke bliver skævt fordelt på enkeltstående brancher. Det betyder, at også landbrugets livgivende naturlige biologiske processer skal gennemgå en grøn omstilling, uanset hvor grønne processerne kan synes at være i forvejen og hvor vanskeligt det kan virke at skubbe til disse processer.

Oprettelsen af endnu en fond i den i forvejen meget, meget store søskendeflok af landbrugsfonde er jo ikke nødvendigvis noget, der falder i god jord hos mine liberale vælgere. Det er nok nærmest endnu en lille bureaukratisk bisse med sekretariatsmedarbejdere, bestyrelsesmedlemmer, ansøgningsskemaer og it-systemer. Der er tale om en samlet årlig driftsudgift i fonden på anslået 7 mio. kr. for at uddele cirka 75 mio. kr.

Havde jeg helst været det foruden? Ja, det havde jeg egentlig. Men det er desværre en del af det overvejende røde kludetæppe, som man som parti må svøbe sig i for at være en del af »Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug«. Det er dog også min overbevisning, at dansk landbrug er bedst tjent med Liberal Alliance som fødsels-hjælper, selv om det er Socialdemokratiet og venstrefløjen, der er de mange regnbueforældre til den aftale her. Vi har til gode at se, om fonden rent faktisk kan bidrage til at nå målsætningen i aftalen, eller om vi hellere skulle have baseret aftalen på markedskræfterne til at understøtte vækst og nye indtjeningsmuligheder samt jobmuligheder på det plantebaserede fødevarerområde.

Det står skrevet i lovforslaget, at hensigten er, at fonden skal have fokus på nye produkter og muligheder inden for det plantebaserede fødevarerområde. Derfor er jeg også særlig glad for, at fondens formål ligeledes omfatter akvakultur, hvor der for mig at se er et uanet stort, uudnyttet potentiale for bæredygtig fødevarerproduktion, plantebaseret såvel som animalsk, hvorfor det jo så i øvrigt også har undret mig lidt, at der fra regeringens side ikke har været antræk til en vækstplan for netop akvakulturen i Danmark.

En sidste ting, jeg hæfter mig ved, og som jeg synes mangler i lovforslaget, er en prioritering af nye typer af fødevarerproduktion, f.eks. vertikalt landbrug, vertikal produktion, der jo så også faktisk er nævnt i aftaleteksten, og som har mange af de samme elementer som økologisk drift, f.eks. at der jo ikke er nogen brug af pesticider. At den økologiske drift har fået en særstatus i aftalen og som udgangspunkt skal tildeles halvdelen af midlerne, mener jeg er en uheldig prioritering, netop fordi bl.a. den vertikale produktion, der ikke bruger pesticider, jo ikke nødvendigvis kan betragtes som økologisk.

I stedet burde det mere overordnede bæredygtighedskriterie have været det eneste adgangsgivende kriterie for ansøgning til midlerne.

Så er der noget fra erhvervet, hvor jeg hører, at betingelserne i f.eks. § 13 betyder, at projekter og aktiviteter ikke må være påbegyndt, før der er givet tilsagn om, at der kan opnås tilskud. Det kan give nogle udfordringer. Det kunne med fordel måske ændres til, at projekter kan påbegyndes fra ansøgningstidspunktet, således at man ikke skal afvente sagsbehandling hos myndighederne. Det mener jeg personligt kunne være en meget relevant ting at få kigget på, og derfor håber jeg også, at ministeren kan tilslutte sig det, så vi kan få det ændret i lovforslaget.

Desuden er jeg blevet gjort opmærksom på nogle udfordringer vedrørende tilskudsvilkårene – de er vist også blevet nævnt i tidligere ordføreres taler – og særlig om bekendtgørelsen og bilag 2 i bekendtgørelsen, som jeg så også håber at vi sammen med ministeren kan kigge lidt på udformningen af efterfølgende. Men som jeg også indledte med at sige, stemmer Liberal Alliance under alle omstændigheder for lovforslaget. Tak.

Kl. 16:36

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Den første korte bemærkning er til fru Pernille Vermund, Nye Borgerlige.

Kl. 16:36

Pernille Vermund (NB):

Tak for det, og tak for en god ordførertale. Jeg er glad for – og det lyder måske lidt mærkeligt – at Liberal Alliance er blevet et større parti. Vi kunne godt have brugt ordføreren under forhandlingerne, da vi sad og forhandlede det her. Liberal Alliance deltog ikke i forhandlingerne; Liberal Alliance er en del af aftalen, men deltog ikke i forhandlingerne. Jeg tror, at det havde været godt, og jeg håber, at det bliver godt, når Liberal Alliance nu kaster sig mere ind i kampen for landbruget. Så jeg vil sige velkommen til.

Nu nævnte ordføreren vertikal produktion, hvilket ikke er omfattet af det her, og det er det jo ikke af den årsag, at man ikke kan modtage støtte, hvis det ikke er baseret på, at der er noget areal, altså arealstøtte. Det vidner jo bare om, at hele den her støtteordning ofte går til at støtte gårsdagens løsninger, hvilket også betyder, at når man laver de her fonde og omfordelingsforslag, er det gårsdagens løsninger og ikke fremtidens løsninger, man fremmer. Men ordføreren – det er det, jeg vil frem til her – siger indledningsvis, at ordføreren er på landbrugets side i den grønne omstilling. Gælder det også, når det kommer til CO₂-afgifter på dansk landbrug?

Kl. 16:37

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 16:37

Carsten Bach (LA):

Først vil jeg sige tak for rosen, tror jeg. Jeg glæder mig personligt også meget til at kaste mig ind i arbejdet på fødevarerområdet, som jeg også tidligere har været ordfører på. Det er jo klart, at Liberal Alliances nye, genvundne kraft også skal bruges på præcis det område. Og jeg tænker, at jeg på vegne af den tidligere ordfører også kan takke de andre borgerlige partier for at have hjulpet til i en lidt svær periode for Liberal Alliance. Vi er stærkt tilbage, og jeg vil kaste mig ind i det her og glæder mig til det første aftalemøde, som der vistnok er indkaldt til.

For at svare på spørgsmålet vil jeg sige, at ja, Liberal Alliance er på landbrugets side, også når det gælder klimaafgift, og det er jo derfor – som jeg også forsøgte at indikere i min ordførertale – at vi er her, og at vi er med. Det er, fordi vi tror på, at Liberal Alliances fødselshjælp her – og det gælder også, når vi taler klimaafgift – er

med til at sikre, at vi får dansk landbrug godt igennem den grønne omstilling.

Kl. 16:41

Kl. 16:38

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.

Kl. 16:38

Pernille Vermund (NB):

Men så vidt jeg har forstået, er Liberal Alliance for en CO₂-afgift på dansk landbrug. Det er landbruget ikke ligefrem selv. Og når man taler for en CO₂-afgift, taler man jo også netop om et system, hvor man opkræver afgifter fra landbruget for så at omfordele dem og give dem i støtte til noget, der i virkeligheden minder om det, vi står med her. Så hvordan kan man forsvare princippet i forhold til den sag, vi står med her, og sige, at man er med i aftalen, så derfor accepterer man, at det er sådan? Eller lad mig formulere det på en anden måde: Hvordan kan man på den ene side kritisere princippet nu, men samtidig sige, at når det handler om CO₂-afgifter, vil man gerne øge omfordelingen – altså opkræve skatter og afgifter med den ene hånd og så lave omfordeling med den anden?

Kl. 16:39

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 16:39

Carsten Bach (LA):

Det er jo, fordi det i forhold til grøn omstilling, når vi taler om det på samfundsniveau, gælder om at få samfundet som helhed igennem den grønne omstilling. Og som jeg også indikerede i min ordførertale, er det her jo noget, hvor det er sådan, at hvis én branche ikke byder ind her, vil der være andre brancher, der skal byde ekstra meget ind. Det vil skævvride, og det vil samfundsmæssigt være mindre hensigtsmæssigt, og det er derfor, at vi er nødt til at have en ensartet klimaafgift, som dækker alle brancher, og det gælder også landbruget.

Kl. 16:40

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Næste korte bemærkning er til hr. Søren Egge Rasmussen, Enhedslisten.

Kl. 16:40

Søren Egge Rasmussen (EL):

Altså, der kan vel ikke være nogen nyhedsværdi i, at partier, der er med i en aftale, der har forligskaraktter, stemmer for de lovforslag, der loyalt udmønter det, der står i den aftale. Nu kaldte ordføreren det et rødt kludetæppe, altså den her aftale, der blev indgået dengang. Og jeg synes da, det er lidt mærkeligt, når man kan se, at det er Socialdemokratiet, Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Nye Borgerlige, Liberal Alliance og Kristendemokraterne – det er altså et rødt kludetæppe ifølge ordføreren. Det synes jeg altså ikke man kan karakterisere det som. Jeg er godt klar over, at der er nogle elementer i det, som ordføreren så ikke kan lide, og jeg vil give ordføreren helt ret; den der administration på 7 mio. kr. om året synes vi også er alt for stor. Men vi fik at vide, at det var den bedste løsning. Vi havde sådan set på bordet, at der var andre, der kunne administrere det. Det var sådan set fuldt ud i spil. Jeg synes også, det er et for stort beløb, og så forventer jeg jo til gengæld, at de virkelig leverer kvalitet.

Kl. 16:41

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Carsten Bach (LA):

Jeg er altid begejstret, når hr. Søren Egge Rasmussen og jeg kan være enige om noget, og det er vi så i den her sammenhæng – ironi kan også forekomme. Det er for mig at se uheldigt, at vi indfører det ene system efter det andet, hvor bureaukratiet hober sig op, og der er jo her tale om nærmest 10 pct. i direkte administrationsomkostninger. Det kan jeg kun beklage. Det er ikke Liberal Alliances indgangsvinkel til tingene, kan man sige, at vi skal have skatte- og afgiftskroner ind omkring statskassen for at få dem reduceret og så udbetale dem igen. Det mener vi er unødvendigt. Vi mener jo, at markedskræfterne kunne have klaret det. Det her er mere udtryk for sådan en udpeg vinderen-strategi, som huserer på venstrefløjen, og når jeg siger, at det er »et overvejende rødt kludetæppe«, så er det, fordi aftalen er indgået på et tidspunkt, hvor der var et rødt flertal i Folketinget.

Kl. 16:42

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.

Kl. 16:42

Søren Egge Rasmussen (EL):

Hvis jeg skal fremhæve en ting, hvor ordførerne og jeg ikke er enige, så må man sige, at den her aftale omkring Plantefonden favoriserer økologien – mindst halvdelen af beløbet skal gå til økologiske projekter. Og det er ikke en tilfældighed; det er en politisk prioritet, som Enhedslisten bl.a. har været med til at sikre. Og det kan sådan set være med til at udvikle den økologiske produktion i Danmark, og der står jo også i aftalen, som Liberal Alliance er med i, at vi går efter, at der skal være en økologistrategi, der sikrer, at den økologiske produktion bliver fordoblet på mange parametre. Det er så det, ordføreren støtter. Er ordføreren enig i det?

Kl. 16:42

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 16:42

Carsten Bach (LA):

Jeg vil godt her fra Folketingets talerstol afsløre, at jeg også køber økologiske produkter. Og det tænker jeg at der er rigtig mange af forbrugerne der gør. Det kaldes jo markedskræfter, og jeg ville ønske, at der var en fuldstændig ensartet tilgang til at støtte, sådan at hverken den ene eller den anden produktionsform blev favoriseret, men at det var forbrugerne, der ene og alene bestemte, hvad for en fødevarerproduktion der er i Danmark.

Kl. 16:43

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Næste korte bemærkning er til hr. Erling Bonnesen, Venstre.

Kl. 16:43

Erling Bonnesen (V):

Tak for det. Nu kender jeg også ordføreren som en god og seriøs politiker, og tidligere har vi også haft mange gode samtaler osv. Jeg hæftede mig også lige ved ordføreren udtryk et rødt kludetæppe. Og jeg er da enig i, at det da er en skam, at ordføreren ikke var med i rummet på det tidspunkt, for jeg er ret sikker på, at ordføreren ikke ville have brugt det udtryk, hvis ordføreren havde oplevet, hvordan vi fra blå side fik sikret, at vi fik flere penge ind, og sikret, at landmænd skal kompenseres for udtag af arealer osv. osv. – talletiden rækker slet ikke til at markere alle de blå ting, vi fik med. Så jeg vil godt bare lige for god ordens skyld og sådan set som en hjælp til ordføreren sige, at jeg tror, at det er klogt, at ordføreren lige fjerner

det der ordvalg med det røde kludetæppe og så klart og tydeligt får sagt, at Liberal Alliance selvfølgelig står hundrede procent på mål for den aftale her. For selvfølgelig stemmer man da for, når man er en del af aftalen. Man kan ikke både blæse og have mel i munden.

Kl. 16:44

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 16:44

Carsten Bach (LA):

Det er fuldstændig korrekt. Tak for rosen – sådan forstod jeg i hvert fald den første del af spørgerens bemærkning. Jeg kan igen bekræfte, hvad jeg også helt bevidst jo faktisk nævnte to gange i min ordførertale, at Liberal Alliance selvfølgelig stemmer for det her, fordi vi er en del af aftalekredsen. Igen vil jeg sige, at når jeg bruger udtrykket et rødt kludetæppe, er det, fordi der på det tidspunkt, aftalen blev indgået, var et rødt flertal i Folketinget. Jeg tror også, det var fru Pernille Vermund, jeg fik takket for, at de borgerlige partier jo netop også måske dækkede lidt af for Liberal Alliance i en situation, hvor Liberal Alliances folketingsgruppe ikke var helt så stor, som den heldigvis er nu. Så også tak til spørgeren for at være en af de forhandlere, som jeg er sikker på har været den rigtige fødselshjælper til den her aftale.

Kl. 16:45

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.

Kl. 16:45

Erling Bonnesen (V):

Jeg erindrer tydeligt et stærkt blåt sammenhold og en stærk blå tilgang til at gå sammen ind i den her landbrugsaftale dengang. Det er godt fælles gods, og det skal vi også glæde os over sådan en dag som denne. Jeg synes, det er ærgerligt, at ordføreren ikke havde fornøjelsen af at være med, men man kan ikke både blæse og have mel i munden, så når man indgår en aftale, står man på mål for hele aftalen. Er ordføreren enig i det?

Kl. 16:45

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 16:45

Carsten Bach (LA):

Det er Liberal Alliance selvfølgelig fuldstændig enige i. Jeg glæder mig også, som jeg også svarede til fru Pernille Vermund, meget til det første aftalemøde, også for at se, hvordan Venstres ordfører reagerer i de politiske drøftelser fremadrettet efter at være kommet i regering med bl.a. Socialdemokratiet.

Kl. 16:45

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Tak til hr. Carsten Bach. Næste ordfører er fru Lise Bertelsen, Det Konservative Folkeparti.

Kl. 16:46

(Ordfører)

Lise Bertelsen (KF):

Jeg vil lige gøre opmærksom på, at jeg står her for ordfører Per Larsen.

Der er tale om et lovforslag, der skal implementere en del af landbrugsaftalen, som vi lavede i efteråret i en meget bred kreds af Folketingets partier. Som en del af den grønne omstilling giver det rigtig god mening, at vi fremmer udviklingen i retning af flere plantebaserede fødevarer. Med udsigt til ca. 40 pct. flere mennesker

på kloden bliver der også som udgangspunkt behov for 40 pct. flere fødevarer. Danmark har en helt unik mulighed for at blive førende i udvikling og fremme af flere plantebaserede fødevarer. Derfor giver det også god mening at oprette Fonden for Plantebaserede Fødevarer.

Vi har et enkelt spørgsmål om lovforslaget, bl.a. om antallet af organisationer repræsenteret i fondens bestyrelse, som vi vil stille under udvalgsbehandlingen, som vi ser frem til. Tak for ordet. Vi stemmer for.

Kl. 16:47

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ingen korte bemærkninger. Tak til fru Lise Bertelsen. Næste ordfører er hr. Søren Egge Rasmussen, Enhedslisten.

Kl. 16:47

(Ordfører)

Søren Egge Rasmussen (EL):

Den animalske produktion lægger beslag på 80 pct. af det danske landbrugsareal og 70 pct. af det globale landbrugsareal. Foder til alle husdyrene kommer der nogle fødevarer ud af – æg, mælk og kød – men der er et enormt ressourcospild ved at lave animalske fødevarer og samtidig en stor klimabelastning og en alt for stor kvælstofforurening, hvilket vi i Danmark skal løse med CO₂-afgifter på landbruget og handlinger, så vi kan komme til at leve op til EU's vandrammedirektiv.

Plantefonden fik Enhedslisten, SF og Radikale defineret og indarbejdet i landbrugsaftalen fra oktober 2021. Nu står vi med lovforslaget, som får Plantefonden til at blive til virkelighed. Jeg glæder mig over, at Enhedslisten har været med til at sikre, at der bliver en Plantefond, som årligt udbetaler 85 mio. kr. i alt, 680 mio. kr. på 8 år og ikke mindst også det, at halvdelen af projekterne skal være økologiske. Derudover er der også i landbrugsaftalen afsat en særlig støtteordning, et eco-scheme, på 580 mio. kr. til plantebaserede fødevarer, altså endda årligt, og så er der 3,5 mia. kr. over perioden til arealstøtte, så det økologisk dyrkede areal kan fordobles frem mod 2030. Der skal udarbejdes en strategi for økologi, så der kan opnås en fordobling af det økologiske areal, fordobling af økoeksporten og fordobling af det økologiske salg på hjemmemarkedet frem mod 2030. Der skal udvikles en strategi for grønne proteiner, både til dyr og mennesker, og der skal udarbejdes en handlingsplan for plantebaserede fødevarer. Det er alle gode elementer i landbrugsaftalen.

Vi har nogle klimakostråd, og det er jo de officielle kostråd for god sundhed og klima. Det er anbefalinger til mad og drikke, som er sund og samtidig klimavenlig. I de anbefalinger står der, at man sådan set skal spise mindre kød og komme frem til at skruer op for bælgfrugterne. Der må man bare erkende, at det, der i øjeblikket kan vælges i butikkerne, i høj grad er importerede bælgfrugter. Og der ligger sådan set et kæmpe potentiale i at komme tilbage til at dyrke de ærter, som vi tidligere har gjort i Danmark, og få danskerne til at spise dem, som man gjorde tidligere i Danmark. Befolkningen bør spise mindre animalsk kost og mere plantebaseret kost. Det vil styrke folkesundheden. Vi skal have flere proteiner fra plantebaseret kost. Vi har jo store problemer med type 2-diabetes, hjerte-kar-sygdomme og visse typer kræft, hvilket sådan set kan have sin årsag i, at danskerne spiser så meget kød.

Vi står med en ny plantebestand, som bl.a. består af nye, mindre firmaer, som har et stort potentiale både på hjemmemarkedet og på eksportmarkedet. Og vi står med en plantebestand med nye behov og udviklinger, der ikke bare lige finder en medfinansiering til deres gode idéer. Det kunne være efteruddannelse af køkkenmedarbejdere, oprettelse af en ny vegetarisk køkkenudannelse, eksportfremstød fra mindre virksomheder, som laver plantebaserede fødevarer, og det kunne være afprøvning af gamle ærtesorter. Det ville være inden for Plantefondens virke.

Men vi har altså et problem, der skal løses. Det skal løses, minister. Hvorfor skal Plantefonden opstarte på dårligere vilkår end landbrugets eksisterende fonde? Det skal være muligt at støtte med 100 pct. finansiering fra Plantefonden, ligesom det er i andre landbrugsfonde. Af den bekendtgørelse om Plantefonden, som er blevet sendt i høring, fremgår det, at man kun har søgt om gruppefritagelse i forhold til EU's statsstøtteregler. Konkret betyder det, at fonden – altså Plantefonden – som det ser ud nu i en række tilfælde kun vil kunne støtte indsatser med 50-70 pct., og at der således kræves egenfinansiering.

Jeg kan ikke lade være med at tænke: Hvem er det, der modarbejder, at Plantefonden skal blive en succes? Loven træder i kraft den 1. marts 2023, og vi bør også sikre, at næste ansøgningsrunde kan give nogle støttetilsagn tidligere, end man måske forventer. Jeg synes, det skal være den 1. september. Vi har haft ca. 4 måneder med valgkamp, regeringsdannelse og en regeringsopstart, som er gået lidt langsomt. Og nu er der så 7 mio. kr. til at administrere fonden, og der må man altså også kunne sikre og kræve, at der er noget fremdrift i Plantefonden, så vi får pengene ud at arbejde.

Jeg håber, at bestyrelsen kommer godt i gang og vedtager en strategi og en handlingsplan, som kan styrke fremdriften for plante-baserede fødevarer. Jeg og Enhedslisten ser frem til at være med til at stemme for det lovforslag. Nuværende fonde har ifølge Altinet i 2022 bevilget 28 mio. kr. til afsætningsfremme af animalske produkter i Danmark og 7 mio. kr. til den vegetabiliske sektor i Danmark. Bl.a. derfor er der brug for den nye Plantefond, og jeg glæder mig også over, at Plantefonden bliver oprettet med midler fra Promilleafgiftsfonden, så det sådan set er afgifter på pesticider, som er med til at sikre, at vi får en Plantefond, som kan være med til at udvikle det danske landbrug, så vi kommer frem til at levere flere fødevarer til mennesker og mindre svinefoder.

Kl. 16:52

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er en kort bemærkning til fru Pernille Vermund, Nye Borgerlige.

Kl. 16:52

Pernille Vermund (NB):

Tak for det. Vi skal spise flere ærter, lyder det fra ordføreren. Og jeg elsker ærter, så det er fint med mig, så længe det er frivilligt.

Jeg stillede tidligere et spørgsmål til SF's ordfører, som handlede om, om den her grønne omstilling skulle være ikke bare tvungen, men også have omkostninger for danskerne – forstået på den måde, at det skulle være dyrere for danskerne at lægge kød i indkøbskurven. Jeg kunne godt tænke mig at høre, hvor Enhedslisten står på det punkt.

Kl. 16:53

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 16:53

Søren Egge Rasmussen (EL):

Altså, vi kommer jo til en dag, hvor der er en anbefaling til, hvordan vi indfører en CO₂-afgift – og det kan nærmest kun ske på en måde, hvor animalske produkter bliver lidt dyrere. Så det kommer til at koste, hvis man vil fortsætte med at spise lige så meget kød som nu.

Men der er jo den valgmulighed, at man ændrer sine kostvaner, og jeg synes, vi skal vinde på den gode smag. Altså, der skal ikke være nogen tvang til at spise halvkogte røde bønner. Vi skal have noget kost, der smager godt, og jeg er imponeret over, hvad mange, der arbejder i køkkener, formår at lave af omstilling i forhold til at have mindre kød på tallerkenen.

Så jeg er sådan set fortrøstningsfuld, i forhold til at vi sagtens kan komme frem til, at danskerne bliver mætte på en sundere måde ved

at spise mindre kød, men vi er altså ikke for tvang. Jeg synes, det er rigtig godt med de steder, hvor man tilbyder skolemad. Det er en god løsning. Er det tvang? Man må vel godt tage sin madpakke med. Men jeg mener sådan set, at vi kommer frem til en situation, hvor kød bliver dyrere. Det er jeg overbevist om.

Kl. 16:54

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 16:54

Pernille Vermund (NB):

Det synes jeg jo er rigtig ærgerligt, og jeg tænker også, at der vil være rigtig mange danskere derude, som i forvejen er ramt på pengepungen – ikke bare nu, men også generelt – som får sværere ved at købe kød.

Altså, det er nemt for os, der sidder her og har vores gode viderlag, at sige, at vi lægger et par gode bøffer i indkøbskurven; jeg vil gerne købe økologisk; jeg vil gerne købe det, som smager af meget, og som derfor også koster lidt mere. Det er noget sværere for den familie, som er tvunget til at købe de billige produkter udefra, hvis der overhovedet er kød på bordet.

Så erkender ordføreren, at det her også kan have en social slagside, og at Enhedslisten dermed er villige til at gøre det sværere for dem, der har færrest penge, at købe gode produkter?

Kl. 16:54

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 16:54

Søren Egge Rasmussen (EL):

Vi er helt klart der i Enhedslisten, hvor vi meget gerne vil være med til at hæve overførselsindkomsterne for de danskere, som i øjeblikket får allermindst – og så vil de jo have bedre råd til at købe den kost, som de gerne vil købe.

Jeg er slet ikke i tvivl om, at der i øjeblikket, med de høje energipriser og fødevarerpriser, er mange danskere, der ikke kan få husholdningsbudgettet til at hænge sammen og dermed køber mindre kød, for kødet er jo også steget i pris og steget forholdsvis meget. Så vi stiller os på de fattige danskeres side – ingen tvivl om det.

Kl. 16:55

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Den næste korte bemærkning er til hr. Peter Kofod, Dansk Folkeparti.

Kl. 16:55

Peter Kofod (DF):

Tak for det. Jeg er nødt til at tage ordet, for ordføreren nævnte det her med, at kød gerne måtte være dyrere. Og jeg må sige, at jeg godt nok er bekymret for de folkepensionister eller førtidspensionister, der ikke har særlig meget, eller den enlige mor, der eksempelvis ikke har råd til at foretage store kødindkøb til sine børn. Hvad er Enhedslistens svar til de mennesker? Er det bare, at man så bare vil bruge mere på det offentlige forbrug alle mulige andre steder? Jeg må jo sige, at det i mine ører lyder, som om det vil være enormt ulighedsskabende i vores samfund, og det er bekymrende for mig.

Kl. 16:56

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg håber da, at ordføreren kun beder om ordet, når ordføreren har lyst til at diskutere. Jeg er bekymret for de fattigste danskere, fordi de har for lave indtægter, og det er sådan set deres dårlige økonomi, der medfører, at de ikke råd til at købe det, de plejer at købe. Vi har bl.a. de her 25.000 børn, som egentlig skulle have haft noget hjælp, men som regeringen fuldstændig svigter i øjeblikket, og der er ingen tvivl om, at der i de familier er for få penge til at købe det, man plejer at købe. Det er jo ikke noget, den her Plantefond går ind og løser, men vi kommer ind i noget her, hvor vi udvikler nye produkter, og hvor vi får noget, som ernæringsmæssigt har et helt fint indhold af protein og andre næringsstoffer, og som kan erstatte meget af det kød, som danskerne spiser lige nu, og det kan godt være billigere. Så vi hjælper jo sådan set danskerne ved at lave en Plantefond, der er med til at støtte udviklingen af nye fødevarer, som skal være tilgængelige for alle.

Kl. 16:56

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.

Kl. 16:57

Peter Kofod (DF):

For at skære det helt ind til benet: Anerkender ordføreren ikke, at højere priser på kød vil være ulighedsskabende? Jeg havde den tanke, at Enhedslisten slog sig op på at bekæmpe uligheden i det danske samfund.

Kl. 16:57

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 16:57

Søren Egge Rasmussen (EL):

Altså, man må sige, at når den her regering har en politik, der går ud på at lave en skatteomlægning, som fuldstændig glemmer de mennesker, der er på overførselsindkomst, så er det jo det, der skaber den øgede ulighed. Når man giver rabatter til dem, der har en lønindkomst, og glemmer dem på overførselsindkomst, så er det jo det, der er med til at skabe ulighed, og som gør, at danskerne kan købe de fødevarer, de plejer at købe. Så den præmis anerkender jeg overhovedet ikke. Men vi kommer altså til at stå over for den virkelighed, at vi har en CO₂-afgift på landbruget, og det har sådan nogle konsekvenser – det er der ingen tvivl om.

Kl. 16:57

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Tak til hr. Søren Egge Rasmussen. Næste ordfører er hr. Christian Friis Bach, Radikale Venstre.

Kl. 16:58

(Ordfører)

Christian Friis Bach (RV):

Tak for det. For godt en time siden talte jeg med Torben Matthiesen, en af mine gode landmandsvenner. Han har et større landbrug nede på Falster, hvor han faktisk både har dyrket konventionelt, biodynamisk og økologisk, og han har været helt fremme omkring introduktionen af nye ærter og bønner, bl.a. edamamebønnen, som smager helt fantastisk, hvis man bare lige tager den med flagesalt og lidt citron, og det har han været meget optaget af sammen med en gruppe landmænd nede på Falster. Men nu meddelte den belgiske virksomhed Ardo her i september, at de desværre lukker fabrikken i Orehoved og lageret nede i Nyborg, og dermed står de her producen-

ter nu uden en fabrik, der kan aftage de ærter og bønner, som de har lavet. Men de vil rigtig gerne. Ærter og bønner er jo rigtig gode i et sædskifte, og derfor vil de rigtig gerne producere langt mere. Jeg håber, der er nogle pensionskasser, der hører den opbakning, der er til plantebaserede fødevarer her, og nogle investorer, for vi skal have 100 mio. kr., så vi kan få gang i fabrikken igen sammen med Producentforeningen. De vil rigtig gerne det her, men de mangler en investering i den fabrik; det er det, der skal til, for at den kan fortsætte.

For nogle år siden mødte jeg nogle unge fra Niger. De ville simpelt hen så gerne have nogle produkter og landbrugsvarer fra Niger til Danmark, og så spurgte jeg: Hvad er det bedste, I laver i Niger? Og så sagde de, at det er niébébønner. Jeg vidste ikke, hvad det var, men vi har så fået nogle af dem til Danmark, og med fare for nu at blive beskyldt for, at jeg plejer kommercielle interesser fra talerstolen, vil jeg bare sige, at det har jeg kun tabt penge på. Men de her niébébønner er helt fantastiske. Man behøver ikke at koge dem; man skal bare komme dem i vand. De smager fuldstændig som ærter. Og de her bønner er Nigers stolthed; de er virkelig gode.

Det her siger jeg alt sammen bare for at sige, at jeg ikke kommer til at stå og fordømme eller kritisere landmænd, der producerer kød, eller dem, der sælger kød, eller dem, der spiser kød, hvis de gør det inden for de regler, vi har vedtaget i det her Folketing. Men jeg vil utrolig gerne inspirere, opmuntre og støtte alle dem, som vil kaste sig ud i produktionen af plantebaserede fødevarer eller forbruget eller i at spise dem, for der er så meget god energi i det, der er en positiv dagsorden, en klimagevinst, en sundhedsgevinst, en samfundsgevinst, og der er ikke mindst rigtig meget inspiration at hente. Det er jo derfor, jeg også er meget glad for den her fond og det her initiativ, vi nu skaber sammen, og jeg håber, at det kan skabe bredere opbakning i hele erhvervet.

Der er et par ting, jeg synes vi lige skal have på plads. Det ene er, at vi skal have en lidt hurtigere sagsbehandling end det, der måske ligger i forarbejdet her. Jeg håber, at vi kan komme til at dele penge ud allerede i august i år, og at vi kan få den samme sagsbehandling, som ligger i nogle af de andre fonde – så lidt mere hurtighed. Jeg håber også, at vi udnytter alt, hvad vi kan, inden for statsstøtteleven. Jeg synes sådan set, det er et sundt princip, at hvis man får penge, lægger man også nogle selv. Det står jeg sådan set på mål for. Men vi må bare erkende, at der er nogle iværksættere, foreninger, mellemstore virksomheder og organisationer, som måske ikke kan være med, hvis ikke vi kan give støtte op til 100 pct., så lad os prøve at se, om ikke vi kan være fleksible og få det derop for dem, der har brug for det.

Og så håber jeg, at vi kan få den nationale handlingsplan på plads meget snart – en handlingsplan, hvor vi både bygger på de analyser, der er lavet af universiteterne, og får nogle konkrete, gode og stærke målsætninger både for produktion og forbrug, så vi kan få alle med: landbruget, landbrugets organisationer, skolerne, fagbevægelsen og organisationerne. Vi skal have ændret kokkeuddannelsen, så man ikke har 163 sider om kødbaserede madvarer og så 3 sider om plantebaserede fødevarer. Der er rigtig mange ting, vi skal gøre for at inspirere til de plantebaserede fødevarer.

Men det her er et rigtig godt skridt. Og gør vi det godt, får vi genåbnet den fabrik, så landmændene kan være med, og får vi inspireret forbrugerne, så de vælger de her plantebaserede fødevarer, tror jeg faktisk, at vi også internationalt med den her fond og de initiativer, vi tager i handlingsplanen, som forhåbentlig kommer snart, kan være med til at inspirere langt ud over Danmarks grænser til, hvordan vi kan sikre flere plantebaserede fødevarer. Tak.

Kl. 17:02

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er en kort bemærkning til hr. Søren Egge Rasmussen, Enhedslisten.

Kl. 17:02

Kl. 17:05

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg vil også benytte lejligheden her til at sige tak til De Radikale for det forløb, vi havde sammen under landbrugsforhandlingerne – jeg er godt klar over, at det var en anden ordfører – og det, at vi holdt fast i, at der skulle være en væsentlig Plantefond med et beløb, som blev større og større, som forhandlingerne gik. Vi kunne måske være endt meget højere, hvis det havde trukket endnu mere ud.

Jeg synes, at ordføreren nævner et par punkter, som vi skal have gjort bedre via udvalgsbehandlingen, og det er jo bl.a. det her med at sikre en hurtigere sagsbehandling, end man måske ellers kunne forestille sig. Og der synes jeg, det er rimeligt at kigge på, hvad de andre fonde kan, også med respekt for, at der nu er en ny bestyrelse, og at de skal lave en strategi og handlingsplan, men måske kunne de godt behandle den næste ansøgningsrunde, uden at man har hele handlingsplanen og strategien på plads. Det kunne være, at man kunne prøve at kigge på, hvad der har været af afløb, og hvad der har været af ansøgninger tidligere, og så den der statsstøtte, og at vi skal frem til at ligestille den her Plantefond.

Så er ordføreren enig i, at vi skal frem til at ligestille den her Plantefond med de andre landbrugsfonde?

Kl. 17:03

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 17:03

Christian Friis Bach (RV):

Tak til hr. Søren Egge Rasmussen og til de øvrige partier, både fra rød og blå blok, som vi samarbejdede med om at fremme det her, og vi var glade for, at vi kunne være med til at sikre Plantefondens etablering. Og ja, jeg nævnte præcis de to emner i min tale, både det her med en hurtigere sagsbehandling, så der ikke er nogen, der kommer i klemme i slippet mellem de forskellige fonde, og at vi netop skal udnytte statsstøttereglerne så meget, vi kan, men som sagt også det her, som jeg anførte, om, at der bestemt også er et godt princip i, at man nogle gange lægger nogle penge for at få nogle penge, men at der kan være små iværksættere og mellemstore virksomheder og foreninger, som ikke kan gøre det, og at vi så skal prøve at udnytte de statsstøtteregler, vi kan, og sikre, at de kan få op til 100 pct.

Kl. 17:04

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.

Kl. 17:04

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg synes, det var interessant, at ordføreren var inde på, hvad der var de bedste bønner. For mig er de små nicaraguanske bønner de allerbedste, og dem kan man ikke købe i Danmark, desværre.

I forhold til det her med kokkeuddannelsen og det at komme frem til, at vi måske har flere kokkeuddannelser i Danmark, er det jo lidt grotesk, at man kan tage en kokkeuddannelse, og at man så nærmest udelukkende skal undervises i at producere kød på tallerkenen, og der er altså nogle unge mennesker, som fravælger den uddannelse. Så jeg synes faktisk, der er plads til en vegetarisk kokkeuddannelse, og jeg kunne godt tænke mig at høre, om ordføreren er enig i, at det er noget, vi skulle arbejde videre efter, altså at man sådan set kan vælge en kokkeuddannelse inden for det vegetariske.

Kl. 17:05

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.**Christian Friis Bach (RV):**

Tak for det. Jeg ved jo, at Folketinget har et øllaug. Måske skulle vi lave et bønnelaug, hvor vi kan sidde og teste og smage, for jeg vil fastholde, at niébøbønnerne er betydelig bedre end de bønner, som ordføreren nævner. Men der er en fantastisk variation og diversitet inden for ærter og bønner, som vi slet ikke har set endnu i det danske køkken, og det skal vi fremme, også gennem kokkeuddannelsen.

Jeg kender forslagene om at etablere en plantebaseret kokkeuddannelse. Jeg tænker, at det vil være bedre at få det ind i de eksisterende kokkeuddannelser, hvis vi kan det, og netop få ændret den bog med opskrifter, som de i dag bruger, og få langt flere plantebaserede fødevarer ind i de eksisterende uddannelser. Men lad os se på det, når handlingsplanen kommer.

Kl. 17:06

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Tak til hr. Christian Friis Bach, også for udveksling af opskrifter. Næste ordfører er hr. Peter Kofod, Dansk Folkeparti. Jeg insisterer på, at næste ordfører er hr. Peter Kofod.

Kl. 17:06

(Ordfører)

Peter Kofod (DF):

Tak for det, formand. Dansk Folkeparti indgik i oktober 2021 aftalen om landbruget med en stribe andre partier, der jo allerede har redegjort glimrende for lovforslaget, så det skal jeg lade være med at gå ind i. Men sagen er den, at vi fuldstændig vedstår os de aftaler, vi indgår, både de dele, vi måtte være meget glade for, og også de dele, der måske ikke siger os helt så meget, og det er så en af de dele af aftalen, vi er ved i dag. Men det er jo godt, at andre er glade.

Jeg vil sige det på den måde, at vi støtter det frie valg et hundrede ti procent. Jeg kommer ikke til at stå på den her talerstol og sige til danskerne, at de skal spise mere af det ene og mindre af det andet, for jeg stoler på danskerne. De må fuldstændig selv vurdere, hvad de vil putte i indkøbskurven, og hvad de vil lade ligge i køledisken – ingen tvivl om det. Jeg bryder mig ikke om formynderi, jeg bryder mig ikke om at få at vide, hvad jeg selv skal spise, så jeg vil lade det være fuldstændig op til danskerne, hvad de har lyst til.

Forslaget her handler jo om, at vi nedsætter en fond, hvor en stribe organisationer kan indstille medlemmer, som skal udvide tilgængeligheden eller i hvert fald udbuddet på sigt af plantebaserede alternativer, og det kan folk jo købe til den tid, hvis de kan lide det, og ellers kan de lade være. Vi støtter selvfølgelig forslaget. Tak.

Kl. 17:08

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ingen korte bemærkninger. Tak til hr. Peter Kofod. Næste ordfører er fru Pernille Vermund, Nye Borgerlige.

Kl. 17:08

(Ordfører)

Pernille Vermund (NB):

Tak for det. Hvor er det en ære at stå her for første gang som landbrugsordfører. Der går jo ikke så lang tid, før jeg ikke er ordfører for det hele længere, og så har jeg fået mulighed for at vælge mine egne ordførerskaber, og det her er et af dem, jeg er rigtig glad for at have fået.

Forslaget, som vi behandler i dag, er jo som nævnt en udmøntning af en del af landbrugsaftalen – en aftale, som Nye Borgerlige spillede en meget aktiv rolle i. Eller i virkeligheden var det nok mere aftalen, der spillede en aktiv rolle for Nye Borgerlige; det ved jeg ikke helt. Vores holdning er klart den, at både dansk landbrug og danske landmænd er blandt de dygtigste i verden. Og dansk

landbrug er også blandt de landbrug i verden, der er bedst til at omstille sig de mange mere eller mindre rimelige krav, der stilles af politikere, og dem har der undertiden været rigtig mange af.

Dansk landbrug er ikke alene en væsentlig del af vores kultur, vores landbrug skaber også job til tusindvis af danskere og udlændinge i Danmark, både i landbruget, men også i følgeerhvervene omkring landbruget. Dansk landbrug har stor betydning for de dele af landet, som ikke ligger tættest på storbyerne, og dermed har dansk landbrug også en vigtig betydning for den kultur, der er ude i landet i dag. Og så er der jo ikke mindst det lille element, at dansk landbrug skæpper godt i statskassen. Det er nævnt tidligere i debatten i dag, at vores velfærd nyder godt af, at landbruget bidrager positivt.

Så for os i Nye Borgerlige og for mig som person har det været fuldstændig afgørende at kaste os helhjertet ind i kampen for, at dansk landbrug bliver udviklet og ikke afviklet. Derfor bed vi os også fast i forhandlingsbordet, og derfor deltog jeg personligt som formand under forhandlingerne, selv om vi kun var fire mand i partiet, og derfor er jeg også rigtig glad for, at vi efter et langt og sejt forhandlingsforløb endte med en aftale, der trods alt var bedre end det, der oprindeligt lå på bordet. Det var en aftale, hvor den hedengangne borgerlige opposition faktisk formåede at stå sammen, at arbejde sammen, og det var et samarbejde, som jeg var rigtig glad for, og som jeg også troede på vi kunne bringe videre frem. Det endte så ikke der.

Lad os ikke dvæle ved det. Lad os holde fast i, hvad vi behandler i dag. Når vi er en del af aftalen, står vi selvfølgelig også på mål for alle dele af aftalen, inklusive den del, som ikke er groet i vores baghave, og det er jo ikke nogen hemmelighed, at når vi taler omfordeling, altså planøkonomi, at kræve pengene op af lommen på virksomheder og borgere med den ene hånd for så at omfordele med den anden hånd til det, man tror bliver fremtiden, så er det ikke borgerlig politik, og det er definitivt heller ikke Nye Borgerliges politik. Derfor er det, vi behandler i dag, ikke groet i vores baghave, men som sagt må vi stå last og brast om alle dele af aftalen, og det gør vi også.

Vi vil undervejs i udvalgsbehandlingen spørge ind til de detaljer, der er i forslaget her, som bl.a. handler om at sikre, at den, selv om vi ikke som udgangspunkt synes, det er den bedste løsning, når den nu bliver gennemført, bliver så smidig som muligt for landbruget. Det handler jo dels om ansøgningsfristerne, det handler også om at sikre, at der er styr på økonomien. Hver gang vi taler omfordeling, er der nogle penge, der går til administration, både i det offentlige, men også for de virksomheder, som skal håndtere de her regler, og det kommer vi også til at følge nøje.

Med de ord støtter vi som sagt forslaget. Jeg vil gerne sige tak for ordet, og jeg står med et smil på læben over at være blevet landbrugsordfører.

Kl. 17:12

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Den første korte bemærkning er til hr. Christian Friis Bach, Radikale Venstre.

Kl. 17:12

Christian Friis Bach (RV):

Tak for det. Og tak for et fint indlæg fra fru Pernille Vermund. Jeg noterede mig bare, at fru Pernille Vermund stillede en række spørgsmål om CO₂, og det vil jeg gerne kvittere for. Der findes jo en række landmænd, landboforeninger, Økologisk Landsforening og andre, som støtter en CO₂-afgift på landbruget og er fulde af optimisme, med hensyn til at landbruget sagtens kan omstille sig, blive endnu mere dynamisk og udvikle sig, samtidig med at vi når de ambitiøse CO₂-mål, som vi har sat os.

Forstår jeg det rigtigt, at fru Pernille Vermund ikke deler den optimisme?

Kl. 17:12

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 17:12

Pernille Vermund (NB):

Jeg synes, der er al grund til at være optimistisk på dansk landbrugs vegne, for dansk landbrug har, som jeg også sagde i min ordførertale, formået at udvikle sig – ikke på grund af det, der er blevet lagt ned over det fra politisk side, men på trods af det. Altså, vi har et landbrug i verdensklasse, og der er man ekstremt omstillingsparate.

Når det er sagt, tror jeg ikke, at der er nogen, der er i tvivl om, at når man påfører en afgift, får det konsekvenser. Det gør det for erhvervet, det gør det for følgeerhvervene, og det gør det for priserne for de danske forbrugere. Og det er vi dybt bekymrede for; vi er bekymrede for, at det her kommer til at koste arbejdspladser, og vi er frem for alt bekymrede for det, som vi jo hører fra socialisterne, uanset om det er Enhedslisten eller SF, altså at man er villige til at gøre det dyrere at være dansker. Det vil faktisk være sådan, at det bliver dyrere at være dansker, hvis man påfører en CO₂-afgift på dansk landbrug, og det er vi imod.

Kl. 17:13

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 17:13

Christian Friis Bach (RV):

Tak for svar. Men er det ikke rigtigt forstået, at dansk landbrug har været et af de mest produktive og effektive landbrug i omstillingsprocesser, og at hvis vi giver dem de rigtige signaler, kan de levere – og at der samtidig er brug for, at vi selvfølgelig når de internationale CO₂-mål, som vi har sat os? Så jeg synes, det er en meget pessimistisk tilgang, som ordføreren – og tillykke med det nye ordførerskab – har til landbruget, og derfor vil jeg godt opfordre til igen at gå konstruktivt ind i de drøftelser, vi skal have, om at lave en CO₂-afgift, som kan være med til positivt at omstille dansk landbrug.

Kl. 17:14

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 17:14

Pernille Vermund (NB):

Som jeg indledte med at sige før, er jeg ikke pessimistisk i forhold til landbruget. Danske landmænd er sindssygt dygtige og også omstillingsparate. Når det er sagt, så vil det få konsekvenser for udbudet, og det er også det, vi hører fra venstrefløjen. Målet med en CO₂-afgift er jo at nedbringe udledningen gennem at nedbringe produktionen. Når man nedbringer produktionen, altså forholdet mellem udbud og efterspørgsel, så stiger priserne, og det gør de også for de danske forbrugere, og det synes vi er dybt problematisk. Og vi synes, det er problematisk, at der vil være landbrug, der formentlig kommer til at lukke, og at der vil være arbejdspladser, der forsvinder – som konsekvens af, at man vil indføre en CO₂-afgift på dansk landbrug.

Kl. 17:15

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er en kort bemærkning til fru Sascha Faxø, Alternativet.

Kl. 17:15

Sascha Faxø (ALT):

Tak for ordet. Jeg blev egentlig smittet af det ærede medlems begejstring for sit nye ordførerskab, og derfor har jeg lyst til at stille et spørgsmål. Der bliver talt om, at det har nogle konsekvenser, når man pålægger nogle afgifter. Det er helt korrekt, også set fra vores synspunkt, men jeg er nysgerrig på, hvordan ordføreren så ser på det i forhold til den subsidiering, vi har i landbruget, som jo også allerede har nogle konsekvenser for udbud og efterspørgsel. Hvad er holdningen i forhold til det? Skal vi også lægge den subsidiering ned, der i dag finder sted i landbruget?

Kl. 17:15

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 17:15

Pernille Vermund (NB):

I Nye Borgerlige så vi helst, at dansk landbrug ikke var på støtten. Vi er generelt imod omfordeling. Vi synes, det er et problem, at man har omfordeling, hvor man opkræver penge med den ene hånd, f.eks. fra landbruget, og så giver dem videre til støtteordninger med den anden. Et af problemerne er, ud over at det koster penge undervejs – der er penge, der går tabt undervejs til administration, både i landbruget og også i staten – at man ofte kommer til at støtte gårdsdagens løsninger.

Hvis man nu havde afskaffet nogle andre afgifter eller skatter eller havde nedbragt andre afgifter eller skatter, så man sagde, at da det her er en forældet måde at lægge afgifter, at lægge skatter på et erhverv på, indfører vi noget nyt i stedet, så det som minimum havde været neutralt og helst været positivt, forstået på den måde, at det ville give skattelettelser og sikre, at det her ikke er noget, der gør konkurrencen med de lande, vi er i konkurrence med, hårdere, jamen så er det ikke, fordi vi er imod at omlægge skatter og afgifter – men at påføre en ny afgift og øge omfordelingen og dermed også være med til at støtte gårdsdagens løsninger synes vi er et problem.

Kl. 17:16

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Så siger vi tak til fru Pernille Vermund. Den næste er ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri.

Kl. 17:17

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen):

Tak for ordet, og tak for en, synes jeg, rigtig god debat om lovforslaget, som her bliver førstebehandlet. Det er vigtigt, at vi får en god debat om lovforslaget og det emne, som det drejer sig om i det hele taget. Plantebaserede fødevarer og plantebaseret kost er nemlig stadig nyt for mange. Det gælder både for forbrugere og for producenter.

Som flere af ordførerne på fin vis allerede har beskrevet, er det et udtryk for, at det var et bredt flertal af Folketingets partier, som indgik en aftale tilbage i efteråret 2021. Det var en aftale, som man måske kan tillade sig med et lidt fortærsket udtryk at kalde historisk. Men ikke desto mindre var den bred og omfangsrig på landbrugsområdet. Det er jo en aftale, som skal understøtte landbrugets udvikling mod at blive mere grøn og bæredygtig og på den måde være en del af den udvikling, som hele det danske samfund er inde i.

I aftalen besluttede vi bl.a., at der skal laves en handlingsplan for plantebaserede fødevarer, og at vi skal oprette en fond. Fonden skal bidrage til udviklingen af den plantebaserede fødevarerektor i Danmark, og vi aftalte, at der i alt skal anvendes 675 mio. kr. i fonden frem mod 2030. Det er de midler, som vi nu skal have ud at arbejde. Fonden kommer til at skubbe til en udvikling, hvor plan-

tebaseret kost bliver en integreret del af fremtidens grønne, danske fødevarerhverv.

Jeg ser mindst to gode grunde til, at vi skal gøre det. For det første kan plantebaseret kost bidrage positivt til vores klima, vandmiljø og biodiversitet, og fonden får også et særligt fokus på økologi, som flere ordførere også har været inde på. Vi har faktisk aftalt, at fonden skal tilstræbe, at halvdelen af midlerne går til økologiske projekter. For det andet kan produktionen af plantebaserede fødevarer og grønne proteiner blive endnu et godt afsæt for at øge vores eksport og dermed styrke vores position internationalt.

Vi har i Danmark et stort potentiale til at udvikle og udbrede grønne madvarer til de danske tallerkener og til spisebordene i resten af verden. Vi er helt i front inden for gastronomien. Flere har sikkert lagt mærke til, at vi vandt det uofficielle verdensmesterskab Bocuse d'Or forleden. Jeg havde selv fornøjelsen af at være med til fejringen. Der var knap så mange ude på Slotspladsen, som der var, da håndboldherrerne var der, men ikke desto mindre er det et emne, som vel nok de fleste danskere har en holdning til, nemlig den mad, som vi spiser. Vi er internationalt kendt for vores tilgang til mad, for vores fødevarerektor og for vores landbrug. Med vores viden og vores entusiasme for mad og gastronomi er det oplagt, at vi også skal være blandt de bedste i verden til at skabe og inddrage plantebaseret mad i vores kost.

Jeg håber derfor – og jeg vil næsten gå så vidt som til at sige, at jeg også regner med det – at lovforslaget vil blive vedtaget, så fonden kan komme i gang med at arbejde, og så vi kan blive klogere på, hvordan den plantebaserede sektor kan blive udviklet, og så vi alle også kan blive klogere på den plantebaserede kost, og så landbrugssektoren får endnu et incitament til at omlægge dele af landbruget til plantebaserede fødevarergrøder.

Fonden vil ikke få mig for bordenden; fonden vil få en ekstern bestyrelse, som træffer afgørelser om de enkelte ansøgninger. Fondens arbejde bliver politisk uafhængigt og får dermed også selvstændige rammer til at udføre sit arbejde, som vi kender det fra Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram. Med fondens struktur og dens gode formål mener jeg at vi har de rigtige forudsætninger for at fremme plantebaseret kost og plantebaseret fødevarerproduktion i Danmark.

Med de ord vil jeg igen takke alle ordførerne for rigtig gode indlæg og for den positive modtagelse, og jeg ser også frem til udvalgsdebatten og udvalgsbehandlingen, så vi kan få lovforslaget vedtaget endeligt og dermed få fonden sat i gang med at arbejde. Tak for ordet.

Kl. 17:21

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Den første korte bemærkning er til hr. Søren Egge Rasmussen, Enhedslisten.

Kl. 17:22

Søren Egge Rasmussen (EL):

Tak. Jeg synes, det er godt, at ministeren bekræfter, hvad det er for et potentiale, der kan være i den her Plantefond og i det, at man udvikler et nyt spor i dansk landbrug. Jeg er også helt enig i, at når vi har vedtaget det her lovforslag, er vi færdige med arbejdet – så er der en Plantefond og en bestyrelse, som skal få det til at ske ud fra de ansøgninger, der kommer ind.

Jeg har hørt, at der er et arbejde i gang om at finde frem til en løsning, med hensyn til hvor høje støttesatser der kan gives fra den her fond. For jeg undrer mig meget over, at man ikke kan gøre ligesom i de andre landbrugsfonde, altså at man kan imødekomme en ansøgning med 100 pct. støtte. Og vi står jo her med en ny sektor, som bl.a. er små firmaer, som har gode idéer, men ikke en masse penge, og som sender ansøgninger ind til Plantefonden og så måske får en eller anden støtte til eksportfremme. Så jeg vil gerne høre, om

ministeren kan løfte sløret lidt for, om vi kommer frem til, at der kan være nogle ansøgninger, som kan få 100 pct. støtte fra Plantefonden.

Kl. 17:23

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ministeren.

Kl. 17:23

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen):
Det er fuldstændig rigtigt, at der er nogle statsstøtteregele, som vi selvfølgelig skal følge, EU-statsstøtteregele, de såkaldte gruppefritagelser, hvor der kan ydes 100 pct. støtte i nogle tilfælde, men ikke i alle, og de regler fastsætter også forskellige støttesatser for de forskellige støttekategorier og for forskellige typer ansøgninger. Forskellen fra den her fond og så til eksempelvis Fonden for økologisk landbrug, som i daglig tale kaldes FØL, er også, at den her fond har et bredere sigte, altså der er simpelt hen et bredere ansøgningspotentiale, med hensyn til hvem der kan få støtte. Det er inden for netværk, det er inden for forskning, det er inden for forarbejdning, og det er også specifikke virksomheder. Og det gør en forskel i forhold til eksempelvis den økologiske fond.

Men jeg vil også sige, at jeg har bedt ministeriet om at igangsætte et arbejde med en egentlig statsstøttegodkendelse af fonden. Det betyder som sagt ikke, at alle ansøgere fra alle typer projekter vil kunne få 100 pct. i støtte, men det skyldes, at de 100 pct. i støtte til virksomheder antageligvis vil blive opfattet som statsstøtte, og det vil være i modstrid med EU's statsstøtteregele.

Kl. 17:24

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.

Kl. 17:24

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg har noteret mig, at der er flere ordførere, der har interesse for det her, så jeg håber virkelig, at vi via udvalgsbehandlingen og også ud fra nogle af de spørgsmål, jeg allerede har sendt ind, kan få det belyst rigtig grundigt, så vi får Plantefonden i gang på bedst mulig vis.

Et andet element, som jeg ikke er helt sikker på at man har løst godt nok, handler om, hvornår vi kan få den næste udbetaling fra Plantefonden. For nu giver vi jo en stor støtte til administrationen af det, og så har jeg en forventning om, at det kan være en hurtig implementering. Så derfor spørger jeg også ind til, hvornår den næste udbetaling kan ske fra Plantefonden. Og det håber jeg også at udvalgsbehandlingen kan afklare.

Kl. 17:24

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ministeren.

Kl. 17:24

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen):
Det har jeg også selv en forventning om, vil jeg gerne sige til ordføreren. Altså, der er ikke noget fra min side, der holder det tilbage, men der er selvfølgelig det, at vi først lige skal have vedtaget lovforslaget. Loven træder efter planen i kraft den 1. marts. Så skal bestyrelsen nedsættes, og de skal i gang med at arbejde; der skal være en ansøgningsrunde, og de skal selvfølgelig vurdere de ansøgninger, der kommer ind. Så sådan som det ligger nu i køreplanen, vil det være omkring november. Men kan vi finde nogen steder, hvor vi kan fire på det, vil jeg ikke være afvisende over for det. Vi må jo også afdække under udvalgsbehandlingen, om der er nogen steder, hvor vi kan gøre noget parallelt i forhold til at få de her midler ud

at arbejde. Jeg hindrer i hvert fald ikke, at det kommer ud at arbejde tidligere, hvis det overhovedet kan lade sig gøre rent praktisk.

Kl. 17:25

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Næste korte bemærkning er til hr. Carl Valentin, SF.

Kl. 17:25

Carl Valentin (SF):

Tak, og også tak for en god tale fra ministeren. Nu siger ministeren, at man ikke er afvisende over for at kunne fremrykke det her tidspunkt. Jeg synes, det er rigtig godt, at man ikke er afvisende over for det, men meget i forlængelse af det, hr. Søren Egge Rasmussen sagde, kunne jeg egentlig godt tænke mig at høre, om ministeren aktivt vil arbejde for, at de her penge kan komme hurtigere ud at arbejde, hvis det er muligt. For der står altså nogle organisationer og hiver i os, og det er derfor, vi også stiller nogle spørgsmål, for de vil så gerne i gang med det her, og de vil så gerne have, at de her penge kan komme ud at arbejde. Vi laver jo netop den her Plantefond for at imødegå et ret akut problem, nemlig klimakrisen, så jo før vi kan komme i gang, jo bedre. Vil ministeren arbejde for, at vi kan fremrykke tidspunktet?

Kl. 17:26

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ministeren.

Kl. 17:26

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen):
Som jeg sagde i mit svar til hr. Søren Egge Rasmussen, stiller jeg mig i hvert fald ikke i vejen for, at det kan komme til at gå så hurtigt, som det rent praktisk kan lade sig gøre, med respekt for at der altså lige er et lovforslag, der skal vedtages; der er en bestyrelse, der skal nedsættes; der er nogle ansøgninger, der skal sendes ind, og de skal også bearbejdes grundigt, så vi ikke deler midlerne ud til de forkerte, om man så må sige. Det skal selvfølgelig være inden for formålet.

Men jeg kan også sige, at vi jo allerede har aftalt at sætte de første 25 mio. kr. i værk, netop gennem Fonden for økologisk landbrug. Der var jo en ansøgningsrunde her i efteråret 2022, så de penge er i gang med at blive sat ud i arbejde.

Kl. 17:26

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.

Kl. 17:27

Carl Valentin (SF):

Det synes jeg lyder godt, og jeg håber, vi kan arbejde sammen for at få rykket det her, så pengene kan komme ud at arbejde.

Derudover er der det her problem med, at fonden i nogle tilfælde kun vil kunne give 50-70 pct. i støtte. Jeg kan forstå og kan høre på ministeren, at man afsøger det lidt i forhold til EU-reglerne. Vil ministeren gå så langt som muligt inden for EU's rammer i forhold til at sørge for, at man selvfølgelig også kan give 100 pct. i støtte i nogle tilfælde, når det nu også er tilfældet med en hel masse andre af landbrugets fonde?

Kl. 17:27

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ministeren.

Kl. 17:27

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen):
Altså, udgangspunktet er, at statsstøttesatserne skal anvendes fuldt ud. Så hvis det er svar på spørgsmålet, er det en bekræftelse.

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Næste korte bemærkning er til fru Pernille Vermund, Nye Borgerlige.

Kl. 17:27

risiko, og det er, at man kan spørge: Hvis man alligevel går i gang, hvorfor skal man så have tilskuddet?

Så lad os lige prøve at få kigget på, hvad der er af muligheder. Som sagt har jeg kun ønsket om, at det her kan blive fleksibelt, men det skal selvfølgelig også være inden for de regler, der gælder.

Kl. 17:27

Kl. 17:30

Pernille Vermund (NB):

Tak for det. Som ordføreren for Liberal Alliance sagde i sin ordførertale, er der jo et problem i det her lovforslag, som vi måske kan genkende fra noget af det andet, vi har set på landbrugsområdet, nemlig at der er en risiko for, at der er nogle administrative byrder og noget administration forud for at gå i gang med opgaverne, som betyder, at vi kommer alt for sent ud over stepperne. Er ministeren indstillet på at se på, om man kan optimere og smidiggøre ansøgningsprocessen i forhold til det, der er lagt op til i lovforslaget?

Kl. 17:28

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ministeren.

Kl. 17:28

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Næste korte bemærkning er fra hr. Christian Friis Bach.

Kl. 17:30

Christian Friis Bach (RV):

Tak for det. Mine spørgsmål er dækket af de tidligere spørger, så jeg vil blot takke ministeren for en god tale og sige, at jeg ser meget frem til samarbejdet om at få etableret Plantefonden hurtigt, billigt og smidigt – det var tre gode ord – og også samarbejdet om at få lavet en ambitiøs handlingsplan for plantebaserede fødevarer. Jeg frafalder anden runde og siger tak til ministeren.

Kl. 17:31

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen):

Altså, jeg har kun den interesse, at vi kommer i gang så hurtigt som muligt og så smidigt som muligt og så billigt administrativt som muligt. Den ambition tror jeg vi alle sammen deler. Nu er der, som der bliver refereret til, afsat de 7 mio. kr., men det er jo ikke, fordi de så nødvendigvis skal bruges. Det er netop et maksimum, og der vil altså ikke blive overført flere midler end det, der er nødvendigt, og det er jo en vurdering ud fra eksempelvis andre, lignende GUDP-ordninger, som man har taget afsæt i for at sige, hvad det er for et niveau. Men for mig at se er det sådan, at jo hurtigere vi kan få den i gang og jo mere smidigt og jo billigere, jo bedre. Det er klart, at det selvfølgelig er ambitionen.

Kl. 17:29

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

Kl. 17:29

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ministeren.

Kl. 17:31

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen):

Så vil jeg kvittere og sige i lige måde, og jeg vil bruge anledningen til at sige, at jeg også ser det her som et potentiale. Det synes jeg også flere andre ordførere var inde på, altså at det her netop skal åbne nogle muligheder for landbrugserhvervet. Det er selvfølgelig efterspurgt mange steder, og forbrugerne efterspørger det også. At vi kan blive klogere og støtte op omkring det vidensbaserede og videndelmæssige synes jeg også er et formål i sig selv. Det er også derfor, at fonden netop lægger op til at kunne have et mere bredt sigte, både inden for forskning og andre ting, netværk osv. Så der er mange gode formål i det her, som jeg tror kan give en rigtig god viden, som vi kan bruge, også i forhold til at udvikle eksporten for landbruget.

Kl. 17:31

Pernille Vermund (NB):

Ja, for dilemmaet her er jo, at hvis man ikke kan gå i gang, før man har fået en godkendelse, altså hvis ikke man kan ansøge og så gå i gang umiddelbart derefter, så risikerer vi at skulle vente lige så længe, som vi har kunnet se vi har skullet, når vi har talt om vådområder og andet. Det er jo fuldstændig umuligt for landbruget at omstille sig. Og lur mig, om vi så ikke går ind i en valgkamp – ja, forhåbentlig om relativt kort tid, men det bliver formentlig lidt længere – hvor venstrefløjen igen står og skælder ud på landbruget, fordi landbruget ikke har levet op til det, som ligger i aftalen blandt partierne. Så jeg håber, at ministeren vil tage sin tidligere Venstre-kasket og også landbrugskasket på og så tale på landbrugets vegne.

Kl. 17:29

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ministeren.

Kl. 17:30

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Så siger vi tak til ministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår at lovforslaget henvises til Miljø- og Fødevarerudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

6) 1. behandling af lovforslag nr. L 22:**Forslag til lov for Grønland om gennemførelse af restriktive foranstaltninger over for Rusland og Belarus.**

Af erhvervsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 25.01.2023).

Kl. 17:32

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen):

Altså, hvis det specifikt går på det, som jeg også hørte LA's ordfører tidligere var inde på, om, at man kunne gå i gang allerede ved ansøgningstidspunktet, så vil jeg altså godt lige hjem og arbejde lidt på, hvad der er af muligheder eller ikke er af muligheder. For der er den risiko, at man ikke får tilskuddet – den risiko påtager man sig selvfølgelig så, hvis man ansøger og går i gang og man så ikke får tilskuddet. Det er den ene del af det. Men der er også en anden

Forhandling**Anden næstformand (Jeppe Søe):**

Forhandlingen er åbnet, og første ordfører er fru Fie Hækkerup. Værsgo.

Kl. 17:32

(Ordfører)

Fie Hækkerup (S):

Tak for ordet. Den 24. februar 2022 invaderede Putin Ukraine, et frit og selvstændigt land. Og siden da har vi levet – i snart 1 år – med krig på vores kontinent, noget, jeg for bare lidt over et år siden aldrig troede, at jeg skulle opleve i min levetid. Men nu er den her, krigen, og vi har en forpligtelse til at handle derefter.

Den uprovokerede og fuldstændig uberettigede russiske invasion og Belarus' involvering mod Ukraine strider imod folkeretten og FN-pagtens principper, og ikke mindst underminerer den nordatlantisk, europæisk og global sikkerhed og stabilitet. Det er helt uacceptabelt, og det skal selvfølgelig modsvares med store konsekvenser. Det har vi gjort i fællesskab i EU, hvor der er indført en lang række sanktioner.

Grønland er imidlertid ikke medlem af EU, og derfor gælder sanktionerne ikke for dem, men Grønland har meldt ud, at de vil tilslutte sig EU's sanktioner mod Rusland og Belarus, og Grønland har vedtaget en lov, der implementerer de sanktioner, som EU har indført. Loven gennemfører imidlertid ikke alle sanktioner, som EU har indført, fordi der er nogle af dem, der er rigsansliggende. Det betyder, at det er de danske myndigheder, der er ansvarlige for at gennemføre sanktionerne.

Med lovforslaget her sikres det, at sanktionerne inden for de områder, som er rigsansliggende, også kan implementeres og håndhæves i Grønland. Det gælder bl.a. sanktioner inden for det finansielle område, transportområdet og våbenområdet. Konkret betyder det, at erhvervsministeren, justitsministeren, ministeren for landbrug, fødevarer og fiskeri og transportministeren kan fastsætte regler om, at sanktionerne gælder for Grønland. Det er rigtig godt, og det cementerer endnu en gang over for Putin, at vi står sammen, og at vi ikke vil finde os i deres fuldstændig uacceptable aggression over for et andet, frit land, over for Ukraine. I Socialdemokratiet ønsker vi selvfølgelig at bakke op om vores fælles sanktioner. Socialdemokratiet støtter forslaget. Tak.

Kl. 17:35

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Der er ingen korte bemærkninger. Derfor går vi videre til næste ordfører, som er hr. Michael Aastrup Jensen. Værsgo.

Kl. 17:35

(Ordfører)

Michael Aastrup Jensen (V):

Tak for det, formand, og ikke mindst tak til Grønland for, at de nu også kommer med sammen med resten af kongeriget, forhåbentligvis, og at vi står sammen omkring, at vi sender det skarpest mulige signal, nemlig at det, som Putin har gjort, selvfølgelig har konsekvenser. Når man går ind og laver den største landoffensiv siden anden verdenskrig, jamen så har det faktisk de skarpest mulige konsekvenser. Og derfor er jeg rigtig glad for, at der ikke har været nogen vaklen eller tøven fra Grønlands side, i og med at man har udmøntet, hvad man har kunnet i forhold til de hjemtagne områder, og så skal vi selvfølgelig sørge for, at på de områder, der ikke er hjemtaget, kan vi så også få gjort det sådan, at Grønland er med Danmark. Så mangler vi selvfølgelig stadig væk Færøerne, men som jeg forstår det, er det på trapperne, og det er jo også rigtig dejligt, sådan at vi også står sammen dér. Så alt i alt er vi fra Venstres side rigtig, rigtig glade for, at vi kan få gjort det i dag.

Men lad mig benytte lejligheden, når vi nu alligevel drøfter Grønland og sanktioner, til at komme med en klar opfordring fra vores side. Og det er, at da vi for nu cirka halvandet år siden fra dansk side vedtog screeningsordningen i forhold til beskyttelse af kritisk infrastruktur, havde vi også en klar forventning fra Venstres side om,

at vi også kunne sørge for at stå sammen i kongeriget på det her område. Og der ved jeg også, at der selvfølgelig er kæmpe forskel på, hvor stort embedsmandsapparaterne er i henholdsvis Danmark og i Færøerne og i Grønland – fuld forståelse for det. Men det er nu engang bare sådan, at hvis vi skal stå vagt om de værdier, som vi har i hele kongeriget, så er screeningsordningen i forhold til kritisk infrastruktur også vigtig, altså i forhold til at den bliver udmøntet i Grønland. Og derfor er der bare en klar opfordring fra vores side, og det er, at det grønlandske parlament og regeringen også tager den her opgave på sig og får udmøntet det så hurtigt som overhovedet muligt. Men vi støtter forslaget, som det foreligger.

Kl. 17:37

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ingen har bedt om en kort bemærkning, så vi siger tak til ordføreren. Næste ordfører på talerstolen er hr. Peter Have.

Kl. 17:37

(Ordfører)

Peter Have (M):

Mange tak, hr. formand. Jon Stephensen er desværre ude af landet og kan ikke tage den her sag, så den tager jeg lige på vegne af ham. Ordførerne fra Socialdemokratiet og Venstre har så fint redegjort for det her lovforslag, så jeg vil bare lige kort bemærke, at selvstyret i Grønland i maj 2022 vedtog en lov, som tillader implementeringen af EU-sanktioner mod Rusland og Belarus grundet den aktuelle krig i Europa. Loven medtager dog ikke alle områder, for Danmark er nemlig også ansvarlig for visse sanktionsområder. Det skal derfor være muligt for de danske myndigheder at håndhæve de sanktioner i Grønland, hvor netop de danske myndigheder har ansvaret, således at vi også følger det ønske, som det grønlandske selvstyre har vedtaget i maj måned. Moderaterne tilslutter sig forslaget.

Kl. 17:38

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Der er ingen korte bemærkninger, og tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Karsten Hønge.

Kl. 17:38

(Ordfører)

Karsten Hønge (SF):

Vi skal stå sammen i solidaritet med Ukraine. En stor, aggressiv nabo, nemlig Rusland, er begyndt at spise af sine nabolande. Det skal alle demokratiske lande stå imod, store og små lande skal vise Ukraines befolkning, at vi står sammen med dem mod Putins stormagtsdrømme.

Store og små lande skal ikke vise sprækker i vores fælles front, og derfor er det godt, at et lille, men meget vigtigt land, nemlig Grønland, tilslutter sig alliancen for demokrati og frihed og mod aggression.

Kl. 17:39

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Der er ingen korte bemærkninger, og tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Kenneth Fredslund Petersen.

Kl. 17:39

(Ordfører)

Kenneth Fredslund Petersen (DD):

Tak, formand. I fortsættelse af de nævnte omstændigheder med Ruslands aggression over for Ukraine er det jo kun glædeligt at se, at Grønland ønsker at være en del af sanktionerne. EU har indført en række restriktive foranstaltninger og sanktioner over for Rusland og Belarus som følge af Ruslands invasion af Ukraine. Grønland er ikke

medlem af EU, og derfor gælder sanktionsforordningerne ikke for Grønland.

Grønland har til gengæld meldt ud, at Grønlands styre har tilsluttet sig sanktionerne, og at de nu ønsker at implementere sanktioner på de områder, som Grønland har ansvaret for. På de sagsområder, der drejer sig om rigsansliggender, vil vi i Danmark samarbejde med Grønland og lovgive på området. Grønlands parlament har behandlet lovforslaget uden bemærkninger, har vi bemærket os, og har orienteret den danske regering om, at det grønlandske selvstyre tilslutter sig lovforslaget.

Danmarksdemokraterne støtter sanktionerne mod Rusland og Belarus og bakker derfor også op om Grønlands sanktioner. Tak.

Kl. 17:40

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Der er ingen korte bemærkninger, tak til ordføreren. Næste ordfører er hr. Carsten Bach.

Kl. 17:40

(Ordfører)

Carsten Bach (LA):

Tak for ordet, formand. Danmark har jo i regi af EU indført en række sanktioner over for Rusland og Hviderusland som følge af Putins invasion af Ukraine – og tak til Grønland for at ville bakke op om den dagsorden inden for rammerne af rigsfællesskabet. Sikkerhed og frihed i Europa er selvfølgelig vigtigere end kortsigtet indtjening for danske og grønlandske virksomheder. Det kan og skal selvsagt ikke være hensynet til erhvervslivets interesser i Rusland, der står i vejen for, at vi som samfund og med sanktioner på kraftigste vis kan tage afstand fra, hvad vi er vidne til i Ukraine. Derfor bakker Liberal Alliance også op om, at vi i Danmark gennemfører de nødvendige lovgivninger for at foranstalte sanktionerne over for Rusland og Hviderusland på de ikkehjemtagede områder i Grønland. Tak.

Kl. 17:41

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Der er heller ingen kommentarer her fra salen. Vi går til hr. Christian Friis Bach.

Kl. 17:42

(Ordfører)

Christian Friis Bach (RV):

Tak for det. Jeg vil tilslutte mig den klare fordømmelse af den russiske aggression og invasion. Jeg vil udtrykke min sorg over de store lidelser, som krigen har medført, og jeg vil gerne vise vores klare opbakning til den ukrainske regering og det ukrainske folk. Vi skal gøre alt, hvad vi kan, og derfor skal vi også arbejde tæt sammen i rigsfællesskabet, når det gælder om at sende et klart signal til Rusland. Vi skal sende et klart signal om, at vi arbejder sammen, når det gælder fred og sikkerhed i Europa. Det styrker rigsfællesskabet, og også derfor bakker vi op om lovforslaget. Tak for ordet.

Kl. 17:42

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Der er ingen korte bemærkninger. Vi går videre til næste ordfører, som er hr. Peter Kofod.

Kl. 17:43

(Ordfører for forslagsstillerne)

Peter Kofod (DF):

Tak, formand. Forslaget her går kort og godt ud på at sikre, at Grønland kan følge de samme sanktioner mod Rusland og Hviderusland, som allerede er vedtaget i EU, som Grønland jo ikke er medlem af. Det er et meget sympatisk forslag, og det støtter Dansk Folkeparti selvfølgelig.

Da Rusland invaderede Ukraine sidste år, skabte det en helt ny situation med krig på det europæiske kontinent – eller rettere: en gammel situation. Mange regnede jo ganske enkelt ikke med, at krig, som vi ser det nu, kunne finde sted på kontinentet i vores tid; det var udelukkende noget, der hørte til i historiebøgerne eller langt væk under fjerne himmelstrøg. Putin ville det desværre anderledes.

Europa er nu i en skæbnestund, hvor hvert land må gøre op med sig selv, hvilken side af historien man vil stå på. For mig og Dansk Folkeparti er der ingen tvivl. Vi vil til enhver tid støtte foranstaltninger, der styrker forsvaret af den ukrainske stat mod det russiske overgreb. Vi vil støtte enhver sanktion, der kan sløve den russiske økonomi og svække invasionshærens kampkraft og robusthed, og vi vil opfordre venner og allierede til at gøre det samme. Den her krig slutter først den dag, russerne trækker sig tilbage fra ukrainsk territorium.

Danmark skal med den vægt, vi besidder, være med til at sørge for, at vi når netop dertil. Lovforslaget i dag er måske ikke en supertanker, der sådan markant ændrer på situationen, men det er et skridt ud af mange, der sikrer, at vi gør, hvad vi kan, for at slutte krigen for igen at opnå fred på det europæiske kontinent. Tak for ordet.

Kl. 17:44

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Selv tak. Der er ingen kommentarer fra salen heller her, så vi går videre i ordførerrækken, og det er til fru Aki-Matilda Høegh-Dam.

Kl. 17:45

(Ordfører)

Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU):

Tak for ordet. Det er jo således, at alt det her med sanktioner mod Rusland allerede blev godkendt i Grønland i maj 2022. Og når vi fra Folketingets side jo netop går ind og skal begynde at udføre sanktionerne på de danske ansvarsområder, synes vi også, det er meget passende at kigge på, hvad det er, Inatsisartut, som har behandlet det her lovforslag, netop har sagt om emnet. Her ser der ud til at være stor opbakning. Og det er dermed også en påmindelse om, at med de her bemyndigelser, vi så giver den danske stat, er det også altid vigtigt aldrig at gøre noget om Grønland uden Grønland. Med de ord bakker vi op om lovforslaget og ser frem til det arbejde, der kommer til at ske herfra.

Kl. 17:45

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak for det, der er ingen korte bemærkninger. Så er det den næste ordfører, og det er fru Aaja Chemnitz.

Kl. 17:46

(Ordfører)

Aaja Chemnitz (IA):

Mange tak, og tak for lovforslaget. Lovforslaget har været behandlet i Inatsisartut, Grønlands parlament, og her er der generelt en opbakning. Inuit Ataatigiit bemærker, at Grønland har stået skulder ved skulder med Danmark i sanktionerne som konsekvens af krigen i Ukraine. Det gør vi naturligvis også i forhold til sanktionerne. Derfor bakker Inuit Ataatigiit op om det her lovforslag. Vi bemærker, at det er vigtigt at respektere, hvilke områder vi selv har et ansvar for derhjemme, og som naalakkersuisut dermed selv har mulighed for at sanktionere, og hvilke områder regeringen sanktionerer i samarbejde med naalakkersuisut.

Så vil jeg også gerne sige, at Inuit Ataatigiit altid er åbne over for en debat, også om en screeningsmekanisme i forhold til kritisk infrastruktur, som Venstre efterspurgte, netop også med respekt for, hvilke områder vi selv har et ansvar for derhjemme, og hvor det er, vi samarbejder. Og med de ord vil vi bare sige tak for debatten og

tak for ordet. Og så vil jeg sige, at Enhedslisten også støtter det her lovforslag. Tak.

Kl. 17:47

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger. Så er det erhvervsministeren.

Kl. 17:47

Erhvervsministeren (Morten Bødskov):

Tak for det, formand, og tusind tak for den entydige opbakning til lovforslaget. Som det jo allerede er sagt, står vi og Europa – ja, hele verden – i en yderst alvorlig situation med Putin og Ruslands overgreb på Ukraine. Derfor er essensen, som det også har været fremført, af det her lovforslag jo bl.a., at vi skal slå hårdt ned over for Rusland og Belarus og gøre det så vanskeligt som overhovedet muligt for dem. Det er Danmark og Grønland enige om, og det lovforslag, som vi fremsætter her i dag, skal så gøre det muligt at håndhæve EU-sanktionerne i Grønland over for Rusland og Belarus på områder, hvor danske myndigheder er ansvarlige, og det er jo altså de områder, som ikke er overtaget endnu.

Grønland er jo som bekendt ikke medlem af EU, men har meldt ud, at man kan tilslutte sig EU's sanktioner. Derfor vedtog selvstyret i Grønland i maj 2022 en lov, der implementerer EU-sanktionerne. Med den her lov blev så ikke alle sanktionerne gennemført, for sanktionerne dækker nemlig bredt og vedrører også en række danske myndigheders ansvar. Det gælder bl.a. import og eksport af visse luksusvarer, det finansielle område og transport-, selskabs- og våbenområdet. Men det er ikke muligt i dag for danske myndigheder som eksempelvis Erhvervsstyrelsen og Finanstilsynet at implementere og håndhæve sanktionerne i Grønland, og det er så det, vi ændrer på med lovforslaget.

Teknisk foreslår vi så, at jeg selv – erhvervsministeren – transportministeren, fødevarer-, landbrugs- og fiskeriministerens samt også justitsministeren nu får mulighed for at gennemføre de nødvendige regler. Det vil vi gøre gennem en eller flere bekendtgørelser både om de sanktioner, der gælder nu, og altså også om de sanktioner, vi forventer vil komme fra EU i den kommende tid. Selv om ukrainerne kæmper bravt mod Putins overgreb, tror jeg, vi må indstille os på, at den kamp – og den skal vi støtte – kommer til at tage tid. Derfor er det et vigtigt perspektiv, at vi også kommer til at forholde os til sanktionerne fra EU i den kommende tid. Det gør vi, fordi vi vil sikre en smidig løsning, som løbende gør det muligt at tilpasse reglerne til de her nye sanktioner, og derfor foreslår vi det gennemført ved en bemyndigelseslov.

Selvstyret i Grønland har allerede behandlet lovforslaget i oktober 2022, og der er jo så nu brug for, at vi her i Folketinget hurtigst muligt får vedtaget lovforslaget, så vi kan bidrage til at håndhæve sanktionerne, der har været gældende i EU i næsten et år nu. Derfor er det også regeringens ambition, at de relevante bekendtgørelser kan udstedes hurtigst muligt efter vedtagelsen af det her lovforslag. I den proces skal landsstyret i Grønland selvsagt høres. Det arbejde er allerede i fuld gang, og jeg vil gerne takke for en god dialog med vores grønlandske repræsentanter i Folketinget. Det er den måde, det skal køre på. Jeg er glad for dialogen og ser frem til den videre behandling af lovforslaget i folketingsudvalget. Tak for ordet.

Kl. 17:50

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak til ministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Grønlandsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

7) 1. behandling af lovforslag nr. L 20:

Forslag til lov om ændring af selskabsloven m.fl. (Implementering af mobilitetsdirektivet m.v.).

Af erhvervsministeren (Morten Bødskov).
(Fremsættelse 25.01.2023).

Kl. 17:51

Forhandling

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Forhandlingen er åbnet, og den første ordfører er fru Fie Hækkerup.
Kl. 17:51

(Ordfører)

Fie Hækkerup (S):

Tak for ordet. Lovforslaget her har jo at gøre med ændringer af flere forskellige love, så jeg vil tillade mig at gennemgå dem kort et for et, om ikke andet så for mit eget overbliksskyld.

For det første afskaffes det såkaldte MobiltReg, som har været benyttet til at registrere mobile udstillinger, lagersalg og andet, og det afskaffes, fordi kommunerne, Fødevarestyrelsen og Skattestyrelsen har et register for det samme og behovet for MobiltReg derfor ikke er til stede. Afskaffelsen letter samtidig de erhvervsdrivende for unødige registreringskrav.

For det andet indføres mobilitetsdirektivet, som skal gøre det nemmere for virksomheder på tværs af EU-lande at lave grænseoverskridende omdannelser, fusioner og spaltninger. Det gør, at selskaberne på tværs af landene vil være underlagt de samme regler. Det skal samtidig understøtte og styrke etableringsfriheden og sikre en beskyttelse af interessenter som kapitalejere, kreditorer og medarbejdere.

For det tredje indføres en safetynetbestemmelse som en del af ændringen af patentloven. Det gør, at virksomheder, der har et gyldigt europæisk patent, kan få valideret deres patent i Danmark, selv om de har fået afslag på ansøgning om enhedspatent på grund af fejl i formalia.

For det fjerde er der en ændring i lov om sikkerhed til søs, som har til formål at få nye og opdaterede regler om afmærkning og navigationssystemer på Færøerne. Det gøres, fordi de følger en lov, som ikke længere er tidssvarende, og det sker også, fordi Færøerne selv har gjort opmærksom på behovet for en opdatering.

Endelig som det femte foretages enkelte ændringer i DLT-forordningen, fordi lovgivningen på kapitalmarkedsområdet for nuværende ikke er tidssvarende i forhold til den forholdsvis nye teknologi. Med forordningen indføres en prøveperiode med DLT.

Alt i alt mener vi i Socialdemokratiet, at ændringsforslagene bidrager til mere smidige regler for de erhvervsdrivende. Som afrunding og opsummerende kan jeg fortælle, at Socialdemokratiet støtter forslaget. Tak.

Kl. 17:53

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Der er en kort bemærkning fra fru Lisbeth Bech-Nielsen.

Kl. 17:53

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Tak. Det her er jo, må man sige, et af de meget besværlige samleforslag, som gør det svært virkelig at dykke ned i de forskellige elemen-

ter. Så det er jo heller ikke helt rimeligt, at jeg spørger ordføreren om det her, og det er helt okay, hvis ordføreren ikke kan give et klart svar på det, vil jeg synes.

Kl. 17:57

Men det sidste, som ordføreren også er inde på, som den her samlelovgivning indeholder, er jo den her DLT-teknologi – bedre kendt som blockchain – og at man vil teste handlen med krypto i et beskyttet miljø, eller hvordan man nu forklarer det. Men vi har Nationalbanken, der har været ude at kritisere krypto, vi har Finanstilsynet, der har sagt, at kryptohandel er det vilde vesten, og der ved jeg selvfølgelig godt, at man henviser til, at det er et ureguleret marked, og jeg ved også, at det er en forordning fra EU. Men har Socialdemokratiet en holdning til kryptovaluta, og om det er noget, der skal udbredes?

Kl. 17:55

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 17:55

Fie Hækkerup (S):

Tak, og tak for spørgsmålet. Som ordføreren også er inde på, er det her relativt teknisk, særlig – synes jeg – den del, der handler om DLT-forordningen og kryptovaluta. Lige så meget jeg synes, det er vigtigt, og det er vigtigt at bidrage til smidige regler for de erhvervsdrivende, lige så meget synes jeg også, det er teknisk, og at det måske også fortjener, at vi dykker videre ned i det i behandlingen i udvalget, så vi er sikre på, at vi får alle detaljer afdækket. Det tror jeg er så klart et svar, som jeg kan give lige nu.

Kl. 17:55

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Der er ikke flere korte bemærkninger. Tak for det. Vi går til næste ordfører, og det er hr. Hans Andersen.

Kl. 17:55

(Ordfører)

Hans Andersen (V):

Tak for det. Lovforslaget indeholder som sagt ændringer af flere forskellige love; det handler om selskabsloven, næringsloven, patentloven, lov om sikkerhed til søs, lov om kapitalmarkedet og lov om finansiel virksomhed.

Den socialdemokratiske ordfører har på udmærket vis gennemgået et selve lovforslaget. I Venstre synes vi, det er positivt, at der sker den her ændring af selskabsloven, altså at vi implementerer EU's mobilitetsdirektiv, der vedrører grænseoverskridende omdannelser, fusioner og spaltninger af virksomheder. Det gør jo livet lettere for danske virksomheder og selskaber, der ønsker at foretage spaltninger og omdannelser med virksomheder i andre EU- og EØS-lande.

Så er der ændringen af næringsloven, som i lovforslaget afskaffer det offentlige register MobiltReg. Evalueringen af den nuværende lovgivning har jo vist, at der ikke længere er brug for MobiltReg som offentligt register, bl.a. fordi Fødevarestyrelsen, Skattestyrelsen m.v. har deres egne registre. Derfor er det jo klogt, at vi nu afskaffer registeret.

Ud over det vil jeg gerne bemærke, at det for Venstre er vigtigt, at afskaffelsen af MobiltReg ikke påvirker tilsynet og kontrollen med de mobile udsalgssteder, idet vi ser det som en bunden opgave at sikre lige konkurrencevilkår mellem erhvervsdrivende, der har et fast forretningssted, og dem, der sælger deres varer på eksempelvis markeder eller messer.

Med disse bemærkninger vil jeg meddele, at Venstre støtter op omkring lovforslaget.

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Og det er der ikke nogen spørgsmål til fra salen. Så skal vi videre til næste ordfører, som er fru Karin Liltorp.

Kl. 17:57

(Ordfører)

Karin Liltorp (M):

Tak for ordet. Implementeringen af EU's mobilitetsdirektiv indeholder ændringer af en række love, som fru Fie Hækkerup allerede har gennemgået i kort udgave. Jeg vil derfor ikke gå i detaljer, men blot henviser til, at en harmonisering af regelsæt på tværs af EU-landene kun bidrager til et mere sammenhængende europæisk erhvervsliv. Som et eksempel vil ændringen af selskabsloven gøre livet lettere for danske virksomheder, der ønsker at omdanne eller fusionere uden for Danmarks grænser.

Det er centralt for et fortsat velfungerende indre marked, at vi arbejder mod at skabe gode rammevilkår for virksomheder, også på tværs af landegrænser. I Moderaterne ser vi positivt på en harmonisering af regelsæt, som bidrager til at forenkle og effektivisere erhvervslivets samarbejde på tværs på europæisk plan, så vi støtter op om forslaget.

Kl. 17:58

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Så er det fru Lisbeth Bech-Nielsen.

Kl. 17:58

(Ordfører)

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Mine kolleger fra de andre partier har redegjort for overskrifterne på det her samlelovsforslag, og det er jo altid et dilemma imellem at sidde i Folketingssalen hele natten med en række enkelte lovforslag og så sidde med den her kæmpe bunke af meget forskelligartede lovforslag. Jeg siger ikke, at der er nogen nem afgørelse af, hvornår man skal gøre det ene og det andet, men jeg vil sætte fokus på nogle af de hørings svar, der er kommet, i forhold til det her specielle samlelovsforslag.

Dansk Ejendomsrådgiverforening, DE, DSK og Forbrugerrådet Tænk skriver, at det er problematisk, at lovforslaget indeholder ændringer i flere forskellige love, uden at der er en indholdsmæssig sammenhæng, fordi det øger risikoen for, at de høringsberettigede overser emner, der vedrører deres interessevaretagelse, og DE og DSK opfordrer til, at det ved udarbejdelse af fremtidige samlelovsforslag klart angives, hvilke love der foretages ændringer i. Det er sådan lidt teknisk, men jeg synes, det er ret vigtigt, at mange af de høringspartier, som vi jo læner os op ad, når vi skal vide, hvordan det her påvirker organisationer og interessenter, faktisk kan håndtere de her samlelovsforslag på en ordentlig måde. Så den kommentar håber jeg at ministeriet og ministeren vil bide mærke i.

I forhold til det indholdsmæssige er jeg simpelt hen ikke endnu godt nok inde i, hvad det konkret vil betyde i forhold til den forordning – nu ved jeg godt, at det er en forordning, så det er jo noget, der kommer fra EU – i forhold til krypto og i forhold til blockchain, og jeg kunne godt tænke mig, at vi fik en eller anden form for teknisk indføring i i hvert fald den del af lovforslaget i udvalget. Det synes jeg kunne være ret afgørende. Der er jo rigtig mange spændende muligheder med blockchain, men det er jo specielt blockchain som baggrund for krypto og kryptovaluta. Det er noget, der i den grad vil vende op og ned på vores finansielle system, og jeg ved også, at det er noget, som både Nationalbanken og Finanstilsynet har været meget optaget af og har kaldt det vilde vesten, fordi det er ureguleret.

Hvis den her forordning betyder, at det faktisk bliver mere reguleret, så kan der måske være noget musik i det, men jeg synes i hvert fald, det kunne være rigtig godt at få gennemgået, hvad det her konkret betyder. Så vores stillingtagen til det vil afvente det, med respekt for at det selvfølgelig igen er en forordning, men det håber jeg at ministeren vil se velvilligt på.

Kl. 18:01

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er fru Betina Kastbjerg.

Kl. 18:01

(Ordfører)

Betina Kastbjerg (DD):

Tak for ordet. I dag skal vi behandle L 20, som vedrører ændringer i en række love. Som tidligere nævnt er det selskabsloven, lov om næring, lov om sikkerhed til søs, lov om fælles patentdomstol og patentloven. Jeg synes, det er problematisk, at lovforslaget indeholder ændringer af flere forskellige lov, da det øger risikoen for, at de høringsberettigede overser nogle emner, der vedrører dem. Det fremgår også af høringssvarene, at nogle organisationer har påpeget det. Jeg vil derfor opfordre til, at der ved fremtidige samlelovforslag klart angives, hvilke love der foretages ændringer i.

Ud af de ændringer, der foreslås, vil jeg lige fremhæve et par stykker. Det er bl.a. afskaffelsen af det her MobiltReg, således at der kan sælges dagligvarer m.v. fra mobile udsalgssteder, uden at der skal søges om det. Det gælder bl.a. ved lagersalg, messer og kræmmermarkeder. Det er vi i Danmarksdemokraterne grundlæggende positive over for, da det vil fjerne en administrativ byrde fra disse erhvervsdrivende.

Derudover kan det medvirke til at skabe liv i bymidterne, og det er selvfølgelig stadig vigtigt, at der føres tilsyn som ved faste forretningssteder.

Derudover implementeres der et EU-direktiv, der er med til at harmonisere reglerne for selskabers grænseoverskridende fusioner, spaltninger og omdannelser. Formålet med dette er at skabe en harmoniseret retlig ramme for grænseoverskridende transaktioner og samtidig sikre en beskyttelse af interessenter såvel som kapitalejere, kreditorer og medarbejdere. Det er vigtigt, at vi får skabt nogle rammer for vores virksomheder, så de er konkurrencedygtige, særlig på det europæiske marked. Det skal vi værne om og styrke.

Desuden indføres der en sikkerhedsbestemmelse i patentloven, således at et europæisk patent, hvor der gives afslag på ensartet retsvirkning, fortsat kan gøres gældende i Danmark. Det støtter vi også op om i Danmarksdemokraterne.

Som afslutning kan jeg bekræfte, at vi i Danmarksdemokraterne støtter op om forslaget.

Kl. 18:03

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er hr. Lars-Christian Brask.

Kl. 18:03

(Ordfører)

Lars-Christian Brask (LA):

Tak for det. Søndag kunne jeg over læsebrillerne konstatere, at Danmark blev verdensmester i håndbold, men det her vred var det, som min søndag, inklusive søndag aften, gik med. Og selv om det er nogle forholdsmæssig små ændringer, er det også nogle ændringer, der har en vis relevans, og det aftvinger jo også den respekt, at jeg har skullet læse det igennem, og det har jeg. Det er nogle lovgivningsmæssige pligt opgaver, der bliver klaret med de her mindre ændringer.

Jeg sagde, at det var trivielle emner med konsekvenser for de berørte. Derfor er det med glæde, at jeg kan drage den konklusion,

at der i det her relativt brogede forslag, der er lidt blandet og lidt rodet, er noget med patentbeskyttelse, grænseoverskridende omdannelser, køb og salg af virksomheder, sikkerhed til søs ved Færøerne, blockchainteknologi, som i L 20 har fået det meget lidt danske navn distributed ledger technology, og et mobilt gadesalgsregister. Med hensyn til det sidste og fjernelsen af noget bureaukrati og et ekstra register og en lov om det glæder det os i Liberal Alliance, at der bliver mindre bøvl, og at en unødige regel bliver fjernet.

Konklusionen er, at vi glæder os over endnu en VM-guldmedalje til Danmark, og vi støtter lovforslaget, der rummer alt godt fra regulering af søkort over højteknologisk databehandling til handel med virksomheder over grænser. Tak for ordet.

Kl. 18:06

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er fru Mona Juul.

Kl. 18:06

(Ordfører)

Mona Juul (KF):

Tak for ordet. Med L 20 skal vi implementere, vi skal afskaffe, vi skal ændre, vi skal indsætte, og vi skal gennemføre. Sådan er det nemlig, når regeringen samler lidt sammen, og det gør man i det her lovforslag.

Vi skal altså implementere et EU-direktiv om grænseoverskridende omdannelser, fusioner og spaltninger – det, der hedder mobilitetsdirektivet. Vi sætter tjek ved den, for det er godt for virksomheder at kunne etablere sig med færre hindringer, og her er der lagt op til en minimumsimplementering, hvilket ærlig talt nok også er rigtig godt, hvis man overhovedet skal tale om, at der også bliver færre hindringer, for det ligger der også nu nogle hemmelige ting i, tænker jeg.

Vi skal også afskaffe mobilregistreringen, fordi nye kontrolsystemer har taget over, og det er således en overflødig registrering for de handlende på gader og lagre og på kræmmermarkeder og messer. Vi sætter tjek ved den, naturligvis.

Så skal vi ændre territorialbestemmelsen i loven om sikkerhed til søs, så de dele, der vedrører farvandsafmærkningerne og navigationsystemer kan sættes i kraft på Færøerne ved kongelig anordning, idet områderne ikke er hjemtaget. Vi sætter tjek.

Som nummer fire skal vi indsætte et sikkerhedsnet, en bestemmelse i patentloven, så udfordringer med EU-patenters gyldighed ikke betyder, at man kommer i klemme i Danmark på grund af uens valideringsfrist. Vi sætter tjek ved den.

Det sidste er, at vi skal gennemføre en EU-forordning om distributed ledger technology, altså det her med en digitalt distribueret hovedbogsteknologi, hvor der er en hovedbog, som holder styr på data og udvekslinger, f.eks. overførsler i form af betalinger, ligesom blockchains, så virksomheder kan teste DLT-teknologien, som den forkortet også hedder, i et reguleret miljø. Vi sætter også tjek ved den.

Så vi sætter fem gange tjek her fra Konservative, der hermed bakker op om lovforslaget. Så skal jeg også hilse fra Radikale og Nye Borgerlige og sige, at de også bakker op om forslaget.

Kl. 18:08

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Pelle Dragsted.

Kl. 18:08

(Ordfører)

Pelle Dragsted (EL):

Mange tak. En af de ting, man ikke har savnet ved at have nogle år uden for Folketinget, er lige præcis den her slags vred : sådan 400 siders erhvervsjura, som man lige kan hygge sig med over weeken-

den, og som sagt er det jo et af de her bunkeforslag, som omfatter vidt forskellige spørgsmål om alt fra patent til søfart på Færøerne til madboder til blockchain. Som fru Lisbeth Bech-Nielsen sagde, er det jo altid en afvejning: Skal vi behandle mange lovforslag, eller skal vi bunke dem sammen? Og det, man som ordfører selvfølgelig altid er bange for, er, om der er noget, man ikke opdager. Altså, ligger der ting i de lovforslag, som vi gennemfører, som viser sig at rumme f.eks. kimen til den næste finansielle krise eller lignende? Det er selvfølgelig den store frygt, man har, når man skal sætte sig ind i så mange og forskellige og omfattende stofområder som her. Så som jeg sagde ved min sidste ordførertale, inden jeg sidste gang forlod Folketinget: Nogle gange har man det sådan, at man håber, at ministeren og embedsværket i hvert fald har styr på, hvad det er, vi gennemfører i lovgivningen. Men derfor har vi selvfølgelig også et ansvar som ordførere hver især.

Så jeg synes altså, man skal lytte til noget af det, der ligger i høringssvarene omkring i hvert fald at gøre meget klart, hvad det er for nogle love, der egentlig pilles ved, også sådan up front i det høringmateriale, som udsendes. For det er svært for de her organisationer, og nogle af dem, f.eks. Forbrugerrådet, har rigtig mange forskellige lovforslag, de skal forholde sig til.

Men hvis vi kigger på selve indholdet af aftalen – jeg kan ikke nå ned i det hele – er nogle af de større elementer selvfølgelig det her om en ændring af selskabsloven, som jo er en implementering af et EU-direktiv omkring grænseoverskridende omstrukturering, altså virksomheder, som lægges sammen, hvor aktiviteter overflyttes mellem grænser eller andet. Og det er et omfattende forslag.

Men en af de ting, som jeg har lagt mærke til, er jo selvfølgelig det her med, at medarbejderne fremover vil få en lidt bedre retsstilling. Jeg ved ikke, om man kan kalde det det, men de vil i hvert fald fremover blive hørt og få en høringsret, før de her beslutninger om f.eks. en udflytning af aktiviteter eller kapitalapparat vil blive vedtaget af en generalforsamling. Og det synes jeg er godt. Medarbejderne er jo dem, der har deres daglige gang på en virksomhed, så det er godt, de bliver hørt. Men det er selvfølgelig kun en høring. Hvad kan man sige? Kapitalejerne kan jo vælge, om de vil lytte eller ej, og – hvis jeg må have lov at blive lidt ideologisk, og det kan jeg jo nogle gange godt lide at være på den her talerstol – det er et af de her paradokser, at de mennesker, som egentlig er allermost berørt af en virksomheds eventuelle udflytning af aktiviteter, også er dem, som har allermindst indflydelse på, om det skal gennemføres eller ej. Men ikke desto mindre er det selvfølgelig et fremskridt, at kapitalejerne, om jeg så må sige, får lov at lytte til og vurdere medarbejdernes holdning til den her type af beslutninger. Det er positivt og ligger i øvrigt i forlængelse af en tradition, vi har i Danmark, med medarbejderrepræsentanter i bestyrelsen og andet, som i en eller anden grad giver dem, som jo skaber værdierne her i samfundet, i hvert fald en høringsret på afgørende beslutninger i virksomheden.

Det mest kontroversielle forslag, som andre også har været inde på, er jo selvfølgelig det her forslag omkring krypto, altså omkring blockchainteknologi. Vi har jo set en ret vild udvikling hen over de seneste måneder, hvor man vistnok må sige, at kryptomarkedet, eller hvad man kan kalde det, har fået taget sin modom. Og derfor kan man godt blive en lille smule bekymret, for der er jo ingen tvivl om, at den her pilotordning er vedtaget inden det her store sammenbrud, som vi ser i den her tid. Der har jo været sådan en lidt begejstret tilgang til det her område. Og man kan selvfølgelig godt spørge sig selv, om der er taget grundigt nok stilling til det i det her EU-direktiv. Men hvorom alting er, er det ikke noget, vi skal tage stilling til her, for som det også er blevet sagt, er det her jo en forordning, som har direkte virkning i Danmark.

Så det, vi tager stilling til, som jeg forstår lovforslaget, er alene at sørge for, at når nu de får lov at boltre sig med kryptoaktiver, får Finanstilsynet også en ret til at føre tilsyn med det og endda også

at lægge nogle tærskelværdier ind, der gør, at hvis nu det her bliver en trussel på den ene eller den anden måde, vil man kunne gå ind at sørge for, at omfanget ikke bliver så stort, at det kan blive en trussel mod den finansielle stabilitet, og det er jo positivt.

Vi vil ikke tage stilling til, hvordan vi stiller os til det her forslag i Enhedslisten, før vi har været igennem en udvalgsbehandling. Tak for ordet.

Kl. 18:13

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken, og den næste er fru Katrine Robsøe. Nej, hun er her ikke – der blev hilst fra hende. Det er godt. Så er det fru Sascha Faxe.

Kl. 18:14

(Ordfører)

Sascha Faxe (ALT):

Tak. Og tak for nogle gode ordførertaler. Jeg tænker, at vi på mange måder er på linje her.

Jeg vil komme med en kærlig opfordring til at have en masse gennemsigtighed i politik, og fem forslag oven i hinanden kan godt gøre det lidt svært. Så jeg vil gerne ligesom fru Mona Juul sige tjek fem gange, men jeg vil også gerne lige uddybe lidt, hvorfor vi går den vej i Alternativet.

Vi ser det jo også i sin væsentlige substans som nogle nødvendige justeringer i forhold til det, der allerede sker i dagligdagen, og for at hjælpe virksomheder med at køre i den verden, de fungerer i – i Danmark som en del af EU. En af de ting, som hr. Pelle Dragsted også nævnte, er, at der er nogle fordele ved det for f.eks. medarbejdere. Ønsker en dansk concern f.eks. at spalte et datterselskab i dansk drift og et tysk leasingselskab, er det ikke kun administrative byrder, der skal forhindre det, og i den forbindelse er det også positivt, at medarbejderne sikres en høringsrunde, så vi får nogle svar fra ledelsen i forbindelse med sådan en grænseoverskridende transaktion.

Det her er for os at se den praktiske del af dagligdagen i EU, og selv om det på overfladen lyder enormt teknisk og kedeligt, og måske det også er det for nogle, er det faktisk en væsentlig del af rygraden i det, at vi indgår i det europæiske fællesskab, og derfor er det vigtigt, at det virker. Så i Alternativet er alternativet til EU et bedre EU. Og i en verden, hvor det totalitære er reglen frem for undtagelsen, er det også vigtigt, at vi gør, hvad vi kan, for at få vores demokratiske og forpligtende fællesskaber til at virke, også i detaljerne. Så mere kontrol i forhold til kryptovaluta er også en god idé. Og så kan vi jo så diskutere, hvad vi ellers synes om det.

Kl. 18:15

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren. Og den sidste i ordførerrækken er hr. Peter Kofod.

Kl. 18:16

(Ordfører)

Peter Kofod (DF):

Da jeg så forslaget, tænkte jeg, at det var sådan et slags romkugleforslag: alt muligt fejlet sammen og så bare lige klasket sammen, og så havde vi ellers et lovforslag, hvor der var hundrede og sytten forskellige ting i. Så læste jeg det og fandt ud af, at det mere var sådan et forslag, der mindede om long island iced tea, for man blev også svimmel af det. Og det er nok sådan, jeg har haft det med det her forslag.

Der er ordførere før mig, der har redegjort glimrende for indholdet, og meget af det er jo ret teknisk. Det, jeg har lyst til at tage op, når jeg står her, er det, som måske ikke har fået så meget omtale og kærlighed, og det er den del, der handler om patenter og patentområdet i EU. Der er det jo ingen hemmelighed, at vi for

nogle år siden havde en folkeafstemning netop om det spørgsmål. Mit parti anbefalede en løsning, som et flertal af danskerne ikke var interesseret i. De valgte noget andet. Og derfor kommer vi også til at tage den her del op i udvalgsbehandlingen for at stille ministeren nogle fyldige spørgsmål om lige præcis det her emne for at finde ud af: Hvor er vi på europæisk plan på patentområdet, og hvordan harmonerer det med det, regeringen lægger frem her – altså, passer det sammen?

Så et forslag med alt godt fra havet vil vi selvfølgelig kigge på, når vi når til udvalgsbehandlingen, og så tager vi det derfra. Tak.

Kl. 18:17

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren. Så er det ministeren.

Erhvervsministeren (Morten Bødskov):

Tak for det, formand, og tusind tak for den meget brede opbakning til forslaget. SF og andre havde et ønske om, at der var visse dele af forslaget, som man gerne ville have en, hvad jeg forstod skulle være en teknisk gennemgang i udvalget, og det hjælper vi selvfølgelig gerne med, og det kan vi selvfølgelig sagtens finde ud af. Men tak for opbakningen til forslaget som sådan. Det indeholder, som det også har været sagt, en hel del ændringer af flere love, og jeg vil holde mig til at gennemgå de centrale dele af det her.

En vigtig ændring er, at vi gennemfører det såkaldte mobilitetsdirektiv i dansk ret ved at ændre vores selskabslov. Det handler kort fortalt om at gøre reglerne nemmere for virksomheder, der gerne vil lave en grænseoverskridende omdannelse, en fusion eller en spaltning. Den slags transaktioner er vigtige elementer, når vi kigger på det indre markedes funktion for selskaber. I Danmark har vi allerede regler for de situationer, men nu har EU så lavet fælles regler, hvilket gør det nemmere for virksomhederne. Det betyder, som det også har været fremført, helt konkret, at hvis et dansk selskab eksempelvis vil omdanne sig til et spansk selskab, vil begge selskaber være underlagt samme regler i modsætning til i dag, hvor omdannelsen vil skulle leve op til reglerne både i Danmark og i Spanien. Der indføres også nye og skærpede regler til de eksisterende, harmoniserede regler om grænseoverskridende fusioner. Det gælder f.eks. skærpede krav til indholdet af den redegørelse, ledelsen skal udarbejde forud for en fusion. Forslaget indeholder også en øget kontrol forud for omdannelser, fusioner og spaltninger, og det giver mulighed for at inddrage relevante myndigheder eller sagkyndig bistand for at vurdere, om transaktionen er etableret med henblik på misbrug, svigagtige eller også kriminelle formål. Alt i alt tjener den del af det også – selvfølgelig efter regeringens opfattelse – et ganske udmærket formål.

En anden vigtig ændring i forslaget er en ændring af næringsloven, som flere også har været inde på, og med den foreslåede ændring af næringsloven afskaffes det offentlige register så – det, der hedder MobiltReg. Der vil ikke længere være krav om, at mobile udsalgssteder, dvs. lagersalg, markeder, udstillinger, messer, skal registreres hos Erhvervsstyrelsen, og afskaffelsen af det vil gøre det lettere for erhvervsdrivende, da registreringskravet jo så fjernes.

For det tredje har Færøerne gjort opmærksom på behovet for nye regler på området for afmærkning af farvande og navigationssystemer på Færøerne, og derfor indebærer lovforslaget en ændring i lov om sikkerhed til søs, så Færøerne fremadrettet kan få opdateret regler, bl.a. om administration og håndhævelse inden for farvandsafmærkning og navigationssystemer på Færøerne.

Det sidste, jeg vil fremhæve her, er så patentreformen. Den træder jo snart i kraft, og det gør det nødvendigt, at vi laver en ændring, som skal sikre, at virksomheder, der har et gyldigt europæisk patent, men som har fået afslag på en ansøgning om enhedspatent på grund af fejl i formalia, alligevel kan få valideret deres patent i Danmark.

På den måde undgår vi så, at virksomheder risikerer at stå med et gyldigt patent, som ikke er gældende nogen steder.

Med de her ord ser jeg selvfølgelig frem til behandlingen af lovforslaget i udvalget, og vi svarer hjertens gerne på de spørgsmål, som måtte komme til de dele, som har været fremført her under behandlingen. Tak.

Kl. 18:21

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Det sidste behøver vi ikke vente med til behandlingen, for hr. Pelle Dragsted har bedt om en kort bemærkning.

Kl. 18:21

Pelle Dragsted (EL):

Tak. Nu brokkede jeg mig jo lidt over, at der var mange ting i forslaget, men mit spørgsmål går så på en ting, der ikke er med i forslaget. Jeg kunne læse ud af høringsnotatet, at der i det oprindelige lovudkast, som var sendt i høring, også var indeholdt et spørgsmål om bevillingsloven og om diskrimination, altså at man skulle kunne gøre bevillinger afhængige af, at der ikke blev foretaget diskrimination i natlivet – hvilket jo altså er en diskussion, som har fyldt ganske meget igennem tiden.

Mit spørgsmål er bare, hvorfor det ikke længere optræder i lovforslaget, og om det er, fordi det er på vej ind i noget andet lovgivning, eller om det er, fordi det er et initiativ, man har lagt helt væk, og i så fald, hvad årsagen er til det.

Kl. 18:22

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ministeren.

Kl. 18:22

Erhvervsministeren (Morten Bødskov):

Det er rigtigt nok, at det er et initiativ, som ikke er med i det her lovforslag, som jo ellers i øvrigt indeholder rigtig mange elementer, som ordføreren også selv sagde fra Folketingets talerstol. Det konkrete element er et element, som regeringen stadig væk drøfter, og vi kommer til at tage stilling til det på et senere tidspunkt.

Kl. 18:22

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Spørgeren for et opfølgende spørgsmål.

Kl. 18:22

Pelle Dragsted (EL):

Okay. Det er bare for at være helt sikker: Det lå i lovforslaget, som var fremsendt til høring, så kan ministeren så løfte sløret for, hvorfor det er faldet bort? Altså, hvad er det for nogle drøftelser, der foregår – det er ikke bare af tekniske årsager, men det er sådan en politisk drøftelse i regeringen – som gør, at det her er faldet bort?

Kl. 18:22

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ministeren.

Kl. 18:23

Erhvervsministeren (Morten Bødskov):

Regeringens interne drøftelser har regeringen selvsagt internt, og vi drøfter det her element videre, og jeg føler mig ret overbevist om, at spørgeren på et eller andet tidspunkt, inden så længe, vil høre videre om det forslag også.

Kl. 18:23

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Så er det fru Mona Juul.

Kl. 18:23

Kl. 18:25

Mona Juul (KF):

Tak for det. Jeg blev sådan lige inspireret af, at hr. Pelle Dragsted syntes, at han manglede noget. Jeg har også et forslag til ministeren, for det kunne jo være, at når der nu rent faktisk er lidt omkring design eller, hvad skal man sige, patentdelen, så kunne man da have taget noget med i forhold til design, for nu har vi jo set nogle kopieringssager her på det seneste, hvor vi ikke rigtig står så godt nødvendigvis. Jeg har prøvet at rejse det over for den tidligere erhvervsminister, som tog nogle gode tiltag, men vi mangler ligesom at komme i mål. Så det er ikke det rigtige sted at sige det, men ikke desto mindre kunne det bare være rigtig dejligt, om ministeren ville tage fat i den del også. Vi har det jo med at beskytte dansk design så godt som muligt, og vi er rigtig glade for det, når det er nogle fra andre lande f.eks. – men når danskere kopierer hinanden, står vi faktisk rigtig skidt.

Kl. 18:24

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ministeren.

Kl. 18:24

Erhvervsministeren (Morten Bødskov):

Det er jo rigtigt nok, at det ikke har noget med forslaget her at gøre, så det er måske ikke sådan det helt rigtige sted at diskutere det; men der er ingen tvivl om, at det da selvfølgelig er en udfordring for dem, som starter egen virksomhed, som bruger masser af ressourcer på at sikre sig et design og sørger for, at det i alle henseender så er deres. Og når der så er kopisager, er det jo godt, at vi har et retssystem, som rent faktisk er i stand til at håndtere det, og det er der jo ganske mange eksempler på sker. Men hvis Konservative har synspunkter omkring det, kender spørgeren mig udmærket og godt nok til at vide, at det er noget, vi godt kan snakke om. Om vi kan blive enige om det, ved jeg ikke, men det må vi jo prøve at tage derfra.

Kl. 18:24

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ønskes der en opfølgning? Nej. Tak til ministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen afsluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

8) 1. behandling af lovforslag nr. L 21:**Forslag til lov om adgang til anlæggelse af grupp søgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser.**

Af erhvervsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 25.01.2023).

Kl. 18:25

Forhandling**Anden næstformand (Jeppe Søe):**

Forhandlingen er åbnet. Den første ordfører er fru Fie Hækkerup.

(Ordfører)

Fie Hækkerup (S):

Tak for ordet – endnu en gang, har jeg lyst til at sige. I disse år og over den seneste årrække er der sket store forandringer i måden, vi handler på, og det gælder også på EU's indre marked, som er et stadig mere globaliseret, mere digitaliseret og mere uigennemskueligt marked for forbrugerne på navigere i.

For Socialdemokratiet er det vigtigt, at der med et marked i stor forandring også følger et højt forbrugerbeskyttelsesniveau, hvor vi sikrer, at vi holder hånden under forbrugere, der ellers kan risikere at lide skade, fordi en virksomhed fører en ulovlig praksis. Man kan godt som forbruger stå i sådan en situation og vide, at man har ret, men man skal også få ret. Det er det, vi gør med implementeringen af det her EU-direktiv. Vi gør det nemmere for forbrugerne at få ret. Det er et godt, og det er et vigtigt skridt i sikringen af forbrugernes rettigheder og vilkår på det indre marked. Det gøres, ved at myndigheder eller organisationer, som er godkendt af erhvervsministeren, fremover skal kunne føre grupp søgsmål på vegne af en gruppe af forbrugere inden for hele EU. Konkret betyder det, at en myndighed eller en organisation kan varetage forbrugernes kollektive interesser i et søgsmål. Og man vil som forbruger få styrket muligheden for f.eks. at få erstatning, og man sikre, at en virksomhed bliver påbudt at ændre praksis.

Som det er blevet tilkendegivet i høringsprocessen, rummer forslaget en god balance mellem på den ene side en styrket beskyttelse af forbrugerne og på den anden side virksomhedernes retssikkerhed. Det vil på den måde øge forbrugerbeskyttelsesniveauet, samtidig med at det skaber mere fair konkurrence og mere lige vilkår for erhvervsdrivende på det indre marked. På den måde vil forbrugerne være væsentlig bedre stillet fremover, når de handler inden for EU's indre marked.

Socialdemokratiet støtter forslaget. Tak.

Kl. 18:27

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Hans Andersen.

Kl. 18:27

(Ordfører)

Hans Andersen (V):

Tak for det. Som den socialdemokratiske ordfører netop har redegjort for, er formålet med lovforslaget at gennemføre EU's direktiv om adgang til anlæggelse af grupp søgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser og dermed øge forbrugerbeskyttelsen på det indre marked. Der er jo ingen tvivl om, at den øgede globalisering og digitalisering har ændret den måde, vi afsætter og køber varer på inden for EU, og e-handelen er jo global, og den er voksende. Og det er som udgangspunkt godt, for det giver den danske forbruger et større udbud af varer og danske virksomheder et større marked, hvor de kan afsætte deres produkter; men det betyder også, at forbrugeren har en øget risiko for at komme i klemme, hvis der er erhvervsdrivende, der ikke overholder spillereglerne.

Med lovforslaget ensarter vi reglerne for grupp søgsmål på tværs af EU og øger på den måde forbrugerbeskyttelsen for alle forbrugere, samtidig med at vi skaber en mere fair konkurrence og mere lige vilkår for de erhvervsdrivende, der opererer på det indre marked. Og det er jo ikke alene positivt for forbrugerne, men også for de erhvervsdrivende.

Så med de ord vil jeg meddele, at Venstre støtter lovforslaget.

Kl. 18:28

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er fru Karin Liltorp.

Kl. 18:28

(Ordfører)

Karin Liltorp (M):

Tak for ordet. Det er positivt, at vi nu kan sikre forbrugernes kollektive interesser på tværs af EU ved implementeringen af dette direktiv. En juridisk ensartethed sikrer, at vi opretholder et velfungerende indre marked, og det sikrer også, at vi kan beskytte forbrugere mod virksomheders ulovlige praksisser.

De nye regler vil gøre det nemmere for EU-borgere at føre gruppessøgsmål om påbud eller forbud og genopretning i hele EU. Forbrugere vil med forslaget kunne pulje flere søgsmål i ét gruppessøgsmål mod den samme erhvervsdrivende. Lovforslaget styrker dermed forbrugerbeskyttelsen på EU-plan, ligesom det skaber lige vilkår for erhvervsdrivende, der opererer inden for grænserne af det indre marked. I Danmark har vi allerede regler, der muliggør anlæggelsen af gruppessøgsmål, og det er meget positivt, at resten af EU's borgere nu kan nyde godt af den samme beskyttelse.

Moderaterne støtter op om forslaget.

Kl. 18:30

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er fru Lisbeth Bech-Nielsen.

Kl. 18:30

(Ordfører)

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Som de foregående ordførere har været inde på, er det her forslag noget, der i den grad vil komme til at fremme forbrugernes interesser og deres kollektive interesser. Det er et rigtig godt initiativ fra EU's side i forhold til at sikre europæiske forbrugere. Vi har virksomheder og produkter, som i den grad er grænseoverskridende, og som er internationale i deres form, og derfor giver det også kun mening, at man kan lave kollektive søgsmål på tværs af landegrænser og også herhjemme.

Jeg synes, det var interessant, at der også stod, at der ikke skal være et individ, der ligesom melder sig på banen i forhold til sådan et kollektivt søgsmål. Der er altså repræsentanter, der kan lave de her kollektive søgsmål, uden at der er et eneste individ, der ligesom har meldt sig på banen til det. Det lyder rigtig, rigtig godt, men det skal heller ikke – og der kunne jeg høre på min konservative kollega at vi har en fælles interesse, tror jeg – blive en business forstået på den her amerikanske måde, hvor man fører de her søgsmål, uden at der er nogen, der nødvendigvis har lidt skade. Men som jeg har forstået det, og det må ministeren også gerne komme ind på, er der nogle klokkeklare krav til organisationer og virksomheder, der kan føre de her søgsmål, og de skal godkendes. Så det er ikke noget, alle og enhver kan komme til.

Der er selvfølgelig de her spørgsmål, vi lige skal have afklaret, men i det store hele mener jeg og SF, at det at beskytte forbrugernes interesser og kollektive interesser er et kæmpe skridt fremad, og det er også noget, som det er rigtig godt ligger på EU-niveau. Tak.

Kl. 18:32

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren. Så er det fru Betina Kastbjerg.

Kl. 18:32

(Ordfører)

Betina Kastbjerg (DD):

Tak for det, formand. I dag skal vi behandle L 21, som er et forslag til lov om adgang til anlæggelse af gruppessøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser. Forslaget har til hensigt, at der findes en effektiv ordning for anlæggelse af gruppessøgsmål for forbrugere i alle medlemsstater.

Vi synes, det er positivt, at der kommer forbedrede muligheder for at føre grænseoverskridende gruppessøgsmål, men det er selvfølgelig vigtigt, at der stilles krav til godkendelsen af de myndigheder og organisationer, der kan godkendes til at anlægge gruppessøgsmål. Med forslaget lægges der op til at øge forbrugerbeskyttelsen yderligere, således at godkendte myndigheder og organisationer, der repræsenterer forbrugernes interesser, kan anlægge og føre to nye typer gruppessøgsmål mod erhvervsdrivende om henholdsvis påbud eller forbud og genopretning.

I Danmarksdemokraterne er vi positive over for lovforslaget, da det bidrager til, at der på EU-plan og på nationalt plan findes en effektiv ordning for anlæggelse af gruppessøgsmål. Ligeledes er der kun tale om en minimumsimplementering af EU-direktivet. Ligeledes er det positivt, at der i lovforslaget lægges op til, at den enkelte forbruger aktivt skal tilmelde sig søgsmålet for at blive omfattet, hvis der er tale om erstatning. Ved påbud synes det rimeligt, at der kan anlægges sager, uden at forbrugere aktivt har tilmeldt sig.

Vi skal dog være opmærksomme på, at reglerne ikke giver organisationer mulighed for at anlægge grundløse og chikanøse sager, da det vil give en øget sagstilgang ved domstolene, som i forvejen er pressede af lange sagsbehandlingstider. Men umiddelbart virker det til, at der er fundet en fin balance mellem hensynet til forbrugere og hensynet til virksomhederne, og derfor støtter vi i Danmarksdemokraterne forslaget.

Kl. 18:33

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er hr. Lars-Christian Brask.

Kl. 18:34

(Ordfører)

Lars-Christian Brask (LA):

Tak. Der er jo ikke meget politisk budskab at koge suppe på her. Det er et lovforslag, som implementerer EU's regler om gruppessøgsmål for forbrugere, og det er jo i sig selv relativt sympatisk. Lovforslaget sikrer en ordentlig, effektiv og virksomhedsfuld proces samt retssikkerhed for både forbrugere og virksomhederne. Vi støtter en god ordning, en god mekanisme, og dermed støtter vi lovforslaget.

Kl. 18:34

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Mona Juul.

Kl. 18:34

(Ordfører)

Mona Juul (KF):

Tak for ordet. Det er jo heldigvis allerede sådan, at hvis flere borgere har ensartede krav mod en borger, en virksomhed eller en offentlig myndighed, kan man vælge at føre sagen som et gruppessøgsmål i stedet for at anlægge individuelle retssager.

Med det her lovforslag gennemfører man et EU-direktiv, der fra juni giver mulighed for, at en gruppe af forbrugere i stedet kan repræsenteres af godkendte myndigheder og organisationer. Det synes jeg giver rigtig god mening, da vi som forbrugere jo kan opleve svindel, som vi hver især ikke orker at følge til dørs, fordi besværet langt kommer til at overstige gevinsten, men som vi i fællesskab kan sikre at andre forbrugere ikke også skal opleve. Her er det yderst hensigtsmæssigt, at man nu kan blive repræsenteret af en egnet organisation.

To ting er centrale ud over den ekstra forbrugerbeskyttelsesmulighed: 1) at man som gruppe ikke har mulighed for at vælge et advokatfirma som organisation, fordi den type organisation ikke vil blive godkendt, og det er godt, for vi skal netop ikke have amerikanske tilstande, hvor det bliver interessant at gøre de her ting, og 2) at princippet om, at taber betaler, finder anvendelse; det sikrer, at den

tabende part kan pålægges at betale den vindende parts sagsomkostninger, og det er et vigtigt princip, som er med til at sikre, at der ikke anlægges mærkværdige, chikaneagtige eller fuldstændig grundløse og urimelige sager – det er det sidste, nogen og i hvert fald heller ikke dansk erhvervsliv har brug for.

Jagten på svindlere må ikke have alt for mange konsekvenser for de mange lovlydige, og her mener jeg der er fundet en fin balance mellem mere forbrugerbeskyttelse og sikring af den retssikkerhed, som virksomhederne har brug for. Derfor bakker Konservative op om forslaget. Og så håber jeg, at ministeren vil komme ind på, om man forventer, at der vil være et stormløb af organisationer eller brugere, der ønsker at benytte sig af den her mulighed, eller hvor vi er henne med det – for det er en af de ting, jeg mangler at få noget viden om. Når det er sagt, skal jeg hilse fra Nye Borgerlige og Radikale, som også bakker op om forslaget.

Kl. 18:36

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Pelle Dragsted.

Kl. 18:37

(Ordfører)

Pelle Dragsted (EL):

Vi er også som de øvrige ordførere positive over for forslaget her. Der er tale om en styrkelse af forbrugerbeskyttelsen, og som fru Mona Juul var inde på, er der allerede muligheder i den gældende lovgivning, men her kommer der altså nye muligheder. Så vidt jeg forstår lovforslaget, er det, når det gælder krænkelse, som også vedrører EU-direktiver, at forbrugerorganisationer fremover vil kunne samle forbrugere bag et søgsmål, også når det gælder grænseoverskridende krænkelse, kan man sige.

Det er positivt, at man går ind og giver de her forbrugerorganisationer en mere aktiv rolle, end vi måske har været vant til indtil nu, men som jeg forstår lovforslaget, når jeg læser det, vil det i udgangspunktet, altså til at starte med, kun være de organisationer, som allerede i dag er registreret som godkendt til at stå for det med de grænseoverskridende sager, altså Forbrugerombudsmanden og Lægemedelstyrelsen, og herefter er det så ministeren, der sammen med andre relevante ministre skal tage stilling til godkendelse af andre. Der kunne jeg godt tænke mig at høre om noget – det kan jeg lige så godt spørge om nu, for så går det hurtigere, og så slipper ministeren for, at jeg trykker på knappen: Hvordan forventer man den her proces vil være? Hvor længe vil der gå, før nogle af de andre forbrugerorganisationer vil kunne komme på listen? Og forventer man, at der vil komme nogen, eller har man ligesom den indstilling i regeringen, at det er fint, at man kører videre med de gamle, altså alene med Forbrugerombudsmanden og Lægemedelstyrelsen?

Så er der selvfølgelig det spørgsmål, som også er blevet diskuteret lidt, om det her optin og optout, altså om man ligesom aktivt skal tilmelde sig, og der påpeger Forbrugerrådet Tænk jo i deres høringssvar, at der er den udfordring ved det, at det så også fremover kun vil være Forbrugerombudsmanden, der kan føre de her grænseoverskridende sager på vegne af alle danske forbrugere. Der kan sikkert være argumenter for og imod, men det er måske noget, vi kan få drøftet lidt grundigere i udvalgsbehandlingen.

Der er også nogle andre ting i høringssvaret fra Forbrugerrådet Tænk, som jeg synes er værd at diskutere, bl.a. det her med de her søgsmål, hvor den enkeltes erstatningskrav er meget lille. De har eksemplet i høringssvaret med Nets, som blev afsløret i at have for høje gebyrer, men det var så få penge for den enkelte forbruger, at det var svært at se meningen med et søgsmål, og der har de altså det her forslag om, at man i de tilfælde kan lade et eventuelt erstatningskrav tilgå en statslig fond, der så kan medfinansiere fremtidige søgsmål, eller hvor man kan søge til at få dækning af fremtidige søgsmål. Det er åbenbart noget, man kender fra andre lande, men

det er vist lande uden for EU, så af regeringens høringssvar kan det, så vidt jeg kan se, være svært at se det ske inden for det gældende direktiv. Men det er i hvert fald værd at diskutere.

Men grundlæggende er vi positive over for forslaget. Jeg kan høre, at der er en bekymring for, at der vil komme for mange chikane-anlæg, og det skal man selvfølgelig også være opmærksom på, men grundlæggende synes jeg nu nok, når jeg kigger ud over verden i dag, at det ikke er det, som jeg er mest bekymret for, når man ser på balancen mellem forbrugere og erhvervsinteresser. Der er det måske kun rigtig godt, at forbrugersiden får lidt flere redskaber og bliver styrket lidt i deres muligheder for at gøre deres rettigheder gældende. Tak for ordet.

Kl. 18:40

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Sascha Faxe.

Kl. 18:40

(Ordfører)

Sascha Faxe (ALT):

Tak for ordet. For os er det ikke bare en implementering af EU-ret, men det er også et vigtigt skridt i den retning, som flere ordførere har talt om før, nemlig en styrkelse af den almindelige forbrugers retsstilling over for erhvervslivet, og det synes vi er rigtig vigtigt. Hvis der f.eks. sker gentagne overtrædelser af fællesskabslovgivningen, f.eks. om EU-miljømærket eller reglerne om salg på internettet, som jo er de større ting, så vil organisationerne – og der kan jeg jo godt høre på hr. Pelle Dragsted, at der er nogle spørgsmål til det, så det kan jeg tilslutte mig – fremover kunne anlægge søgsmål med påstand om påbud og forbud. Og det synes vi er vigtigt, altså et af de skridt, hvor vi i fællesskab styrker og udbygger fællesskabet.

Når vi så går den her vej, kunne vi jo også spørge os selv, om vi ikke også skulle udbygge retssikkerheden i forhold til vores miljø, altså også åbne muligheden for lignende søgsmål, der kan styrke naturen og fremtidens generationers interesser og ikke kun forbrugernes. Så hvis vi starter her, kunne det jo være en kærlig opfordring til, at det kunne være det næste skridt, som vi havde lyst til at kigge på.

Det her lovforslag er jo så også et vigtigt skridt, hvor vi styrker retssikkerheden, og det vil Alternativet altid støtte, så vi stemmer for forslaget. Men jeg synes også, vi kommer til at holde et vågent øje med, at vores domstole får de ressourcer, som er nødvendige, så de her sager ikke bare kommer på lange ventelister i et i forvejen overbebyrdet retssystem.

Kl. 18:42

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren. Den næste – og sidste – ordfører er hr. Nick Zimmermann.

Kl. 18:42

(Ordfører)

Nick Zimmermann (DF):

Hovedformålet med lovforslaget er at sikre en fornuftig proces for anlæggelse af gruppesøgsmål i hele det indre marked, og lovforslaget giver mulighed for at godkende, at myndigheder og organisationer, der repræsenterer forbrugernes interesser, kan anlægge og føre to nye typer af gruppesøgsmål mod erhvervsdrivende om henholdsvis påbud og forbud samt genopretning.

Konkret vil det betyde, at forbrugere kan få erstatning, hvis en virksomhed overtræder en række regler. Lovforslaget stiller krav til myndigheder og organisationer, der ønsker at blive godkendt til gruppesøgsmål. Med forslaget kan disse anlægge nationale gruppesøgsmål ved danske domstole. Vi mener, det er godt, at den lille forbruger i visse tilfælde kan blive repræsenteret ved domstolene,

selv om denne individuelt ikke har tilmeldt sig et søgsmål. Der er mange, der ikke har overskud og ressourcer til at bringe tvister for domstolene. Med forslaget bliver deres interesser nu forsvaret.

Vi støtter i Dansk Folkeparti derfor lovforslaget, der styrker generelle forbrugerinteresser.

Kl. 18:43

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren. Det var afslutningen på ordførerrækken, så nu er det erhvervsministeren.

Kl. 18:43

Erhvervsministeren (Morten Bødskov):

Tak for det, formand. Og tusind tak for den brede opbakning til forslaget. Det er rigtigt, at det her er en styrkelse af forbrugernes interesser – og jo i særlig grad deres kollektive interesser. Et par ordførere har stillet spørgsmål om, hvem der kan godkendes til at føre de her sager – det skal jeg vende tilbage til. Men tak som sagt for den positive modtagelse af lovforslaget.

Den stigende globalisering og digitalisering øger jo risikoen for, at forbrugere i EU kan komme i klemme, hvis en erhvervsdrivende på det indre marked har en ulovlig praksis. Det var eksempelvis tydeligt under pandemien, altså coronapandemien, hvor flere forbrugere kom i klemme i forbindelse med de omfattende flyaflysninger, som vi var vidne til. Mange havde svært ved, som man måske husker, at få tilbagebetalt deres penge eller udbetalt kompensation, de havde krav på.

Der er i dag forskellige regler for gruppesøgsmål på tværs af EU, og det giver desværre også forskellige forbrugerbeskyttelsesniveauer. Nu har EU så vedtaget det her direktiv om anlæggelse af gruppesøgsmål, hvis formål jo så er at bidrage til, at der på EU-plan og på nationalt plan findes en fælles processuel ordning for det her spørgsmål, altså gruppesøgsmål. Og med lovforslaget gennemfører vi så det direktiv. Det bidrager til at ensarte reglerne om gruppesøgsmål i EU-landene.

Formålet med de her nye regler er at gøre det nemmere at føre gruppesøgsmål om påbud eller forbud og genopretning på vegne af forbrugerne i hele EU. Så forbrugere kan gå sammen i et gruppesøgsmål mod den samme erhvervsdrivende og opnå samme resultat og dermed samme forbrugerbeskyttelsesniveau. Med lovforslaget får forbrugerne adgang til f.eks. erstatning, tilbagebetaling, ombytning og lignende.

Der kan ifølge med det her lovforslag anlægges gruppesøgsmål ved en erhvervsdrivendes overtrædelse af en række EU-retslige bestemmelser, som forbrugernes kollektive, altså samlede eller fælles interesser jo så bliver beskyttet ved. Det kunne f.eks. være overtrædelse af bestemmelserne om vildledende reklame, pakkerejser, apropos det, jeg sagde før, eller fødevarerinformation.

Med loven kan myndigheder og organisationer anlægge gruppesøgsmål i Danmark mod en dansk erhvervsdrivende i forbindelse med en overtrædelse, som påvirker danske forbrugere. Men nu kan der så også anlægges gruppesøgsmål i et andet land mod en udenlandsk erhvervsdrivende, som påvirker forbrugerne i flere lande. Lovforslaget omfatter derfor både såkaldte nationale og grænseoverskridende gruppesøgsmål.

Lovforslaget øger som sagt forbrugerbeskyttelsen på EU-plan, og det skaber en mere fair konkurrence og mere lige vilkår for de erhvervsdrivende, der opererer på det indre marked. Det er et vigtigt og rigtigt skridt i retning af at beskytte forbrugerne på tværs af hele EU.

I Danmark lever vi faktisk allerede på langt de fleste punkter op til kravene i direktivet. Det er, fordi vi jo allerede i retsplejeloven har regler om anlæggelse af nationale gruppesøgsmål. Derfor lægger regeringen jo også op til, at vi ved implementeringen af det bevarer så meget som muligt af det system, vi allerede kender i Danmark

Men endnu en gang tak for bemærkningerne. Jeg ser frem til den videre behandling i udvalget.

Der blev rejst et enkelt spørgsmål – hvis jeg må, formand – og det var spørgsmålet om, hvem der så kan godkendes til at anlægge gruppesøgsmål efter lovforslaget her. Offentlige myndigheder og organisationer, der repræsenterer forbrugernes interesser, kan godkendes til at anlægge gruppesøgsmål. Det er det, der er udgangspunktet. Myndigheder kan godkendes, hvis de anmoder om det. De skal derudover jo så føre tilsyn med en eller flere af de EU-retlige bestemmelser – det gælder for myndighedernes vedkommende.

I dag er det sådan, som det også har været fremført heroppe fra talerstolen, at Lægemedelstyrelsen og Forbrugerombudsmanden er godkendt til at anlægge gruppesøgsmål. Organisationer kan ligeledes godkendes, hvis de anmoder om det. De skal så opfylde en række betingelser, som er oplyst i forslaget. De må jo bl.a. ikke – og det tror jeg er vigtigt at understrege her – arbejde med fortjeneste for øje i den her sammenhæng. Det er det ene. Og så skal de selvfølgelig også i spørgsmålet være uafhængige – det er det andet.

Det tror jeg er så præcist, som jeg kan komme ind på det her; ellers kan vi tage det som udvalgsspørgsmål. Jeg synes sådan set, at det er ret godt, fordi det ikke mindst er med til at sikre, at man ikke arbejder med fortjeneste for øje – apropos, der var nogen, der snakkede om amerikanisering af det her system – og uafhængigheden er med til at sikre, at det, der er i fokus, er forbrugernes interesser. Det er grundlæggende det, som det her direktiv jo er med til at støtte. Det skulle forhåbentlig være svar på det spørgsmål, der blev rejst.

Kl. 18:49

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Der er en enkelt kort bemærkning, og det er fra hr. Pelle Dragsted.

Kl. 18:49

Pelle Dragsted (EL):

Beklager – men tak for det. Det var også det, jeg læste mig til i forslaget. Det, jeg er i tvivl om, er: Er det her en ret, som de her organisationer får, hvis de lever op til de her specifikke kriterier, eller er det regeringen, der kan beslutte, om man ønsker andre end de her myndigheder? Altså, det er bare lidt uklart for mig, for som jeg læser det, står der, at ministeren, så vidt jeg husker formuleringen, sammen med ministrene fra andre ressortområder kan tage stilling til, om en organisation kan godkendes. Lad os nu bare tage en organisation som Forbrugerrådet Tænk. Lad os forestille os, at de beder om at blive godkendt og komme på den her EU-liste: Forventer regeringen så, at man ønsker at have en liste, der omfatter andre end de myndigheder, der historisk har været det, og hvad er tidshorisonten for, at de også kommer med på listen?

Kl. 18:50

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ministeren.

Kl. 18:50

Erhvervsministeren (Morten Bødskov):

Jeg håber at få forståelse for, at det sådan lige er vanskeligt for mig at svare på det i forhold til den enkelte organisation. Men udgangspunktet er jo som sagt, at organisationer ligeledes kan godkendes, hvis de anmoder om det, og det, de skal godkendes efter, er de kriterier, som er oplyst i lovforslaget. Det er eksempelvis det, som jeg sagde, at de jo altså – i gåseøjne – ikke må være part, altså de skal ikke kunne tjene penge på det, og de skal også være uafhængige i spørgsmålet. Hvad der derudover ligger i det helt præcis, kan vi prøve at bore ud i udvalgsbehandlingen af det. Men det sker altså, at de kan godkendes af de berørte ministerier, hvis man anmoder herom. Det er det, der er udgangspunktet for det.

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Hr. Pelle Dragsted.

Kl. 18:50 langt de fleste lande i verden siden 1970'erne forpligtet sig til at følge den koordinerede universaltid, UTC, som er en international 24-timers tidsstandard. Tiden er inde til at gentænke den gældende lovgivning.

Pelle Dragsted (EL):

Okay, så de kan godkendes, hvis de opfylder kriterierne. Altså, det er ikke for at skjule noget. Mit spørgsmål er bare, om det er regeringens hensigt, at vi også i Danmark skal have organisationer, der kommer med på den liste, og som ikke er myndigheder, som det hidtil har været, uden at nævne nogen særlige.

Kl. 18:50

Den gældende lov er forældet, og af den grund er der brug for en lovændring, så der er overensstemmelse mellem gældende lov og gængs praksis. Derfor foreslås det, at dansk normaltid fastsættes til at følge den koordinerede universaltid, UTC, tillagt 1 time.

Tid er afgørende. Det har jeg oplevet på tæt hold. For et par år siden var jeg ude for en lille voldsom oplevelse som lærer på en skole i Horsens. På vej på lejr tur til Bornholm var der en af mine elever, en 12-årig pige, der faldt om, og så var der en forælder og jeg, der ydede førstehjælp, og for hendes tid var det virkelig, virkelig vigtigt, at der blev givet hurtig hjælp. Hun er heldigvis i dag en fantastisk ung pige, der bare kører på i livet, som om hun har masser af tid – og det har hun heldigvis nu.

Kl. 18:51

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ministeren.

Kl. 18:51

Tid er afgørende på andre måder. En lang række kritiske funktioner og teknologier koordineres ud fra UTC-tid: flytrafik, finansielle transaktioner og meteorologiske prognoser er blot nogle få eksempler, der kræver en fælles tidsangivelse. I takt med øget udbredelse af bl.a. droner og autonome køretøjer bliver behovet for en nøjagtig UTC-synkroniseret tidsangivelse kun større i fremtiden. Danmark har brug for en fælles, nøjagtig tidsangivelse, og det bakker Socialdemokratiet op om – mon ikke det var på tide? Tak.

Erhvervsministeren (Morten Bødskov):

Der er ingen problemer med det. Hvis der er organisationer, som opfylder kravene, går jeg ud fra, at der ikke burde være nogen problemer med, at de bliver godkendt. Jeg har ikke nogen forudindtagede holdninger til, hvem det kan være, og hvem det ikke kan være. Det kører helt efter det lovforslag, som er skitseret her, selvfølgelig.

Kl. 18:51

Kl. 18:54

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger. Tak til ministeren.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Så vi siger tak til ordføreren og går videre til Venstres ordfører, og det er hr. Peter Juel-Jensen.

Kl. 18:54

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

(Ordfører)

Peter Juel-Jensen (V):

Tak for det, formand. Som min socialdemokratiske kollega udmærket har redegjort for, tilpasser vi i dag lovgivningen til virkeligheden. Det har været således, at vi har haft en lovgivning, der sagde, at vi skulle måle dansk tid, men vi havde ikke nogen steder at gøre det. Nu tilslutter vi os et internationalt samarbejde, fordi alle andre lande har gjort det, men også fordi vi vil sikre, at vi bruger virkeligheden og tiden rigtigt. Med det vil jeg bare tilslutte mig de ord, der allerede er sagt, og så sige, at Venstre støtter lovforslaget.

Kl. 18:55

Det sidste punkt på dagsordenen er:

9) 1. behandling af lovforslag nr. L 19:

Forslag til lov om dansk normaltid.

Af transportministeren (Thomas Danielsen).
(Fremsættelse 25.01.2023).

Kl. 18:51

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ingen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi går videre til Moderaternes ordfører, og det er hr. Peter Have.

Kl. 18:55

Forhandling

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Forhandlingen er åbnet, og vi går i gang med ordførerrækken, og den første ordfører er Socialdemokraternes ordfører, hr. Thomas Monberg. Værsgo.

Kl. 18:52

(Ordfører)

Peter Have (M):

Tak for det, formand. Jeg skal ikke bruge så meget tid på at gennemgå tiden som sådan – det har mine to kolleger jo allerede gjort – men blot lige skitsere følgende:

(Ordfører)

Thomas Monberg (S):

Tak for ordet. Det er første gang, jeg står den her talerstol, og jeg vil i dag præsentere Socialdemokratiets perspektiv på et særligt lovforslag om tid. Det kan lyde lidt som et besynderligt forslag, men sagen er den, at i dagens Danmark er der ikke et passende lovgivningsmæssigt grundlag for nøjagtig måling af tid. På nuværende tidspunkt fastsættes den danske tid af loven om tidens bestemmelse fra 1893, men den har reelt ikke været fulgt de seneste 40 år, fordi ingen ure i praksis distribuerer dansk tid ifølge loven. Modsat har

Danmark har siden 1893 været tilsluttet GMT, en international tidsstandard, Greenwich Mean Time, og i forbindelse med det her lovforslag skal vi tage stilling til at ophæve den gamle lov om tidens bestemmelse fra 1893. Danmark har som sagt som en lang række andre lande siden 1970 anvendt en mere moderne måde at måle tiden på, der i daglig tale hedder UTC. Her er der tale om meget præcise atomure, der meget bedre lever op til den nøjagtighed, vi har brug for i et moderne samfund. I nutidens og fremtidens digitaliserede verden har vi brug for en meget nøjagtig synkronisering af tiden. Men det anvender vi som sagt allerede, da vi tager udgangspunkt i UTC-tiden. Derfor er det meget naturligt, at vi nu, om end det

er noget forsinket, kan sikre, at Danmark får lovgivningen på plads set i forhold til at have styr på målingen af tid nu og i fremtiden. Moderaterne går ind for lovforslaget. Tak for ordet.

Kl. 18:56

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi går videre til SF's ordfører, og det er fru Lisbeth Bech-Nielsen. Værsgo.

Kl. 18:57

(Ordfører)

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Tak. Nu kommer vi til det rigtig spændende. Med den her lov forkaster vi loven om tidens bestemmelse fra 1893 og går lovmæssigt over til universaltid – hvilket vi har haft ulovligt i 50 år, men nu får vi styr på tiden helt lovligt.

Nytårsnat 1893/94 sprang urene i Danmark 9 minutter og 41 sekunder over, så vi kunne blive en del af verdenssamfundet, der ellers var integreret tidsmæssigt. 9 minutter og 41 sekunder var den tid, det tog den roterende jordklode, hvor vi bor, at tilbagelægge turen mellem det kongelige observatorium på Østervold her i København, som hidtil havde målt tiden i Danmark, og Gudhjem på Bornholm. For lov om tidens bestemmelse foreskrev, at dansk normaltids fastsættes ud fra middelsoltiden for den 15. længdegrad øst for Greenwich uden for London – og det sted er bedre kendt som Gudhjem, og dermed blev det også kaldt Gudhjemtid. Det vil man jo specielt vide, hvis man er bornholmer.

Danmark tilsluttede sig dermed den internationale standardisering af tidsmålingen, universaltiden, og det skulle gøre det lettere at kommunikere på tværs af nationale grænsedragninger og tilpasse sig en moderne, globaliseret verden, hvor vi havde telegrafer, toge og telefoner, og hvor uret og tiden var det koordinerende omdrejningspunkt.

Indførelsen af universaltiden som dansk normaltids er en betydningsfuld ændring, hvis man sætter den i et større historisk perspektiv – hvilket jeg vil gøre. Dermed bliver det nemlig kulminationen på århundreders udvikling hen imod at beherske og styre tiden. I 1401 fik vi i Danmark den første mekaniske tidsmåler, et ur, opsat på Ribe Domkirke. Så kunne vi begynde at mødes på den rigtige tid, når vi skulle til bryllup og begravelse og i kirken og på markedet. I 1883 besluttede repræsentanter fra USA's 700 jernbaneselskaber at indføre en zonetid, så de nemmere kunne få togene til at passe sammen. Og den tid, de besluttede sig for, var Greenwich lidt uden for London. Det blev valgt som nulpunktet, fordi Storbritannien var en global supermagt og størstedelen af verdenshandelen var afhængig af søkort, der allerede anvendte Greenwich som udgangspunkt.

Herhjemme i Danmark var generalsekretæren for De danske Statsbaner inspireret af, hvad der foregik i USA, og sagde: Det er upraktisk, hvis vore toge ikke møder hinanden på det rigtige tidspunkt, så lad os også skifte nationaltid ud med universaltid. Det skete i 1894, og lige siden har tidsmåling og universaltid været kernen i vores moderne, industrialiserede verden, som jo handler om effektivitet og vækst.

Det har indført en mentalændring. Hvor man før den industrialiserede tidsalder fik arbejdsopgaver, man skulle udføre, gik man nu over til en tidsstyret arbejdstid. Det ændrede forholdet mellem arbejdstager og arbejdsgiver. Det betød så også, at vi fik tidsdisciplin og optimeringsmoral, som vi ved er kernen i et moderne markedsbaseret, kapitalistisk samfund. Og det har også påvirket vores fritidsliv, fordi vi skaber forestillinger om en verden, som ideelt kunne være uden spildtid. I dag, hvor universaltid og dermed også tiden i Danmark styres af atomure, er vi i Danmark afhængige af tidens nøjagtighed som aldrig før, fordi gps styrer vores liv ned til det sidste nanosekund. Det betyder, at fly ikke crasher, at olietankskibene ikke

kolliderer, at vi kan se fjernsyn på det tidspunkt, vi har fundet ud af, og at vi kan præcisionsbombe i fremmede lande, hvis vi går i krig.

Som det sidste land i verden mig bekendt går vi nu over til den koordinerede universaltid, UTC, og det gør vi den 26. marts, kl. 2 om natten. Vi har også fået et atomur hjemmehørende i Hørsholm, og det er rigtig praktisk, fordi vi ellers alene var afhængige af gps, som kan hackes. Og præcis tid – som i meget, meget præcis tid – er fuldstændig afgørende for vores it-sikkerhed i en moderne verden og for f.eks. kvanteteknologi. Der er hele brancher, der er afhængige af nøjagtige tidsangivelser, f.eks. flytrafikken og vores elforsyning.

Tidsangivelse er, som jeg har beskrevet, en historie om globalisering, markedsøkonomi, protestantisk arbejdsetik, kapitalisme, vækstideologiens kolonisering af fritidslivet og præcisionsbombning i fremmede lande. Og uden tidsangivelse er der ingen kvantecomputere, der via kvantemekanik vender op og ned på vores kendte naturlove, og som kan bryde al kryptering, der i dag sikrer fortrolig information, og som stiller de store filosofiske spørgsmål såsom: Hvor er Schrödingers kat egentlig henne?

Så tiden er ikke ligegyldig. Det er et meget vigtigt lovforslag, men jeg ville bare ønske, at vi havde beholdt navnet, for »tidens bestemmelse« er mere poetisk end »dansk normaltids«. Tak.

Kl. 19:02

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak – fantastisk beskrivelse. Det har ordføreren gjort rigtig godt. Der er nemlig ingen spørgsmål. Så tak for det, og tak til ordføreren. Vi går videre til Danmarksdemokraternes ordfører, og det er hr. Kenneth Fredslund Petersen.

Kl. 19:02

(Ordfører)

Kenneth Fredslund Petersen (DD):

Tak, formand. Jeg tænker, jeg lige vil gøre det en anelse kortere. Lovforslag nr. L 19, forslag til lov om dansk normaltids, handler om at opdatere loven om tid med ca. 130 år plus/minus nogle få undtagelser og at ophæve den gældende lov om tidens bestemmelse, som oprindeligt er fra marts 1893. Det må siges at være rigtig lang tid, loven om tidens bestemmelse faktisk har bestået uden væsentlige ændringer med tanke på den enorme udvikling og den brug for stor præcision, vi har i verden i dag. Lovforslaget vil sikre, at der i Danmark er aktuelt lovgivningsmæssigt grundlag for nøjagtig måling af tid, og samtidig sikres overensstemmelse mellem gældende lov og gængs praksis, hvor der anvendes koordineret universaltid, UTC. Med lovforslaget fastsættes dansk normaltids til at følge den koordinerede UTC-tid tillagt 1 time. Danmarksdemokraterne bakker op om forslaget.

Kl. 19:03

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi går videre til Liberal Alliances ordfører, og det er hr. Jens Meilvang.

Kl. 19:03

(Ordfører)

Jens Meilvang (LA):

I 130 år har tiden i Danmark officielt været bestemt af middelsoltiden for den 15. længdegrad øst for Greenwich. Nu har vi jo en regering, der ikke er bange for at ofre rodfæstede traditioner på effektivitetens alter, men lige i det her tilfælde må jeg nok indrømme, at regeringen har fat i den lange ende. Det er fornuftigt, at vi bestemmer tiden som i landene omkring os. 5G, flytrafik, elektroniske finansielle systemer, som er dybt afhængige af en præcis tidsbestemmelse, er nok kommet for blive. Derfor kan det siges klart, at vi fra mit partis side støtter lovforslaget.

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi går videre til Det Konservative Folkepartis ordfører, og det er fru Mona Juul.

Kl. 19:04

at det var mere forklarende og beskrivende. Men hvis fru Lisbeth Bech-Nielsen stiller et ændringsforslag, kan det være, at vi kan prøve at se på det som en del af udvalgsbehandlingen.

I et moderne samfund som det danske tænker vi meget over, hvad klokken er. Vi kender alle sammen til, hvor tit man på en almindelig dag kan komme til at tjekke uret på sin telefon, men vi tænker nok knap så meget over, hvorfor klokken er, hvad den er, og nok endnu mindre over, at den tid, der står på telefonens display, faktisk ikke er i overensstemmelse med gældende dansk lovgivning. Det er den ikke, da vi i dag fastsætter dansk normaltid juridisk set ved Lov nr. 83 af 29. marts 1893 om Tidens Bestemmelse, og den lov fastsætter tidsangivelsen ud fra middelsoltid ved den 15. længdegrad øst for Greenwich. Det svarer til, at man stiller uret efter solens gennemsnitlige placeringer på den givne længdegrad.

Men tiden er så at sige løbet fra den måde at beregne tid på. Siden 1970'erne har langt de fleste lande i verden benyttet den såkaldte UTC-tid, dvs. den koordinerede universaltid. UTC er en 24-timers tidsskala, som er baseret på data fra ultrapræcise atomure. Også i Danmark har vi i praksis benyttet UTC-tid i adskillige årtier. Den gældende lov fra 1893 er altså entydigt forældet. Flere og flere funktioner og sektorer i et moderne samfund er afhængige af en fælles og meget præcis bestemmelse af tiden. Det gælder f.eks. flytrafikken, 5G-netværket og aktiehandel, og behovet for en nøjagtig UTC-synkroniseret tidsangivelse bliver kun større i fremtiden.

Forslaget til lov om dansk normaltid har derfor til formål at sikre, at vi i Danmark har et lovgivningsmæssigt grundlag for nøjagtig måling af tid, der passer til behovene i både nutidens og fremtidens samfund. Lovforslaget har samtidig til formål at sikre, at der igen bliver overensstemmelse mellem den gældende lovgivning og gængs praksis. Med lovforslaget foreslås det, at dansk normaltid fastsættes til at følge UTC tillagt 1 time, og det foreslås samtidig, at den gældende lov om tidens bestemmelse fra 1893 ophæves.

Lovforslaget vil ikke få nogen betydning i praksis, fordi vi alle sammen allerede i dag benytter UTC-tid, men med lovforslaget kan vi igen få orden i sagerne og styr på tiden i Danmark. Danmark er en retsstat, og selvfølgelig kan vi ikke stille os tilfreds med en 130 år gammel lov, der er ude af trit med virkeligheden, og som ikke har været anvendt i praksis i årtier. Det er efter min mening derfor på høje tid, at vi får en ny hovedlov om dansk normaltid. Jeg ser frem til udvalgets behandling af lovforslaget. Tak.

Kl. 19:10

(Ordfører)

Mona Juul (KF):

Tak for ordet. Tak til SF's ordfører. Jeg er her i stedet for Konservatives transportordfører, Niels Flemming Hansen, som sikkert ville have ønsket, at jeg ville have holdt en lige så fremragende tale, som ordføreren for SF gjorde. Det kan jeg allerede meddele nu ikke kommer til at ske, for jeg vil meget kort meddele, at Konservative bakker op om forslaget, så der kan komme orden i penalhuset, hvilket det jo egentlig er lidt mærkeligt at der ikke har været i mange år, kan man sige. Det duer selvfølgelig ikke, at lovgivningen ikke stemmer overens med praksis, så det er fint at få rettet op på det – lad os endelig ikke bruge mere tid på det. Tak.

Kl. 19:04

Kl. 19:05

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Der er ingen spørgsmål. Tak til ordføreren. Jeg ser ikke nogen ordførere fra Enhedslisten, Radikale Venstre eller Alternativet, så vi går videre til Dansk Folkepartis ordfører, hr. Nick Zimmermann.

Kl. 19:05

(Ordfører)

Nick Zimmermann (DF):

I det store hele vil lovforslaget jo ikke have nogen praktiske konsekvenser. Ændringen har dog en vis betydning for en række samfundsaktiviteter, der er afhængige af tid, f.eks. datatransmission, elforsyning, aktiehandel m.v. Fremover vil sådanne samfundsområder følge gældende ret. Dansk Folkeparti støtter naturligvis forslaget. Tak.

Kl. 19:05

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ingen spørgsmål. Tak til ordføreren. Vi går videre til Nye Borgerliges ordfører, hr. Kim Edberg Andersen.

Kl. 19:05

(Ordfører)

Kim Edberg Andersen (NB):

Tak for det. Jeg skal gøre det her rigtig kort: Nye Borgerlige støtter forslaget.

Kl. 19:06

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Så er vi igennem ordførerrækken, og så giver vi ordet til transportministeren.

Kl. 19:06

Transportministeren (Thomas Danielsen):

Tak for det, formand. Tak for ordet, og tak til fru Lisbeth Bech-Nielsen for den historiske gennemgang og for at gøre et forslag, der i hvert fald på papiret er både gråt og kedeligt, utrolig farverigt. Der er faktisk kun blevet stillet et spørgsmål til ministeren under behandlingen her, og det var ikke engang et klart spørgsmål. Det var – hvad skal man sige – et udtryk for en bekymring fra fru Lisbeth Bech-Nielsens side om, hvorvidt om lov om dansk normaltid nu også var et passende navn til forslaget i forhold til lov om tidens bestemmelse. Jeg kan sige, at det faktisk var i sidste øjeblik, at det blev ændret til at hedde lov om dansk normaltid, fordi vi tænkte,

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er en enkelt kort bemærkning, og den er fra fru Lisbeth Bech-Nielsen.

Kl. 19:10

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Jeg vil gerne takke for ministerens velvillighed til at genoverveje lovforslagets titel. Jeg tager ordet, fordi tiden simpelt hen løb fra mig oppe på talerstolen, og så glemte jeg at gøre noget, jeg havde lovet, nemlig at hilse fra Enhedslisten, Alternativet og Radikale og sige, at de også støtter lovforslaget. Jeg mener også, at de vil støtte et eventuelt ændringsforslag, men det må vi tage, når vi kommer dertil. Tak.

Kl. 19:10

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ministeren.

Kl. 19:10

Transportministeren (Thomas Danielsen):

Tak for det. Jeg glæder mig til et godt samarbejde om lovforslagets videre behandling.

Kl. 19:11

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Fru Lisbeth Bech-Nielsen? Hun frafalder. Der er ikke flere kommentarer, og så siger vi tak til ministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Transportudvalget, og hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 19:11

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 1. februar 2023, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 19:11).
